ANUL IV Noembrie — Decembrie 1927 No. 11 — 12

MONITORUL
Uniunei Orașelor din România

Organ Oficial al Asociației Comunelor Urbane

Apare lunar sub conducerea Biuroului Central al Uniunei Orașelor

ABONAMENTUL Pe an: 240 Lei	REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA la Secretariatul General al Primăriei Capitalei, Palatul Șuțu Piața Brătianu București	ABONAMENTUL Pe an: 240 Lei

SUMARUL:

1. Darea de seamă asupra desbaterilor Adunărei Generale a Uniunei Orașelor ținută la Constanța în zilele de 9 și 10 Octomb. 1927 de *I. Roban* Secretar General
2. Ridicări de planuri prin fotografiere din avion de *Inginer T. A. Rădulescu*
3. Alimentarea cu apă a orașelor de *Inginer Emil Enescu*

D-sale

D-lui Primar al Orașului

BUCUREȘTI

TIPOGRAFIA ION C. VĂCĂRESCU. STR. UMBREI 4.

1927

www.dacoromanica.ro

DAREA DE SEAMĂ

asupra desbaterilor ce au avut loc în Congresul „Uniunii Oraşelor din România"

A V-a Adunare Generală Ordinară, ţinută la Constanţa în zilele de 9 şi 10 Octombrie 1927

Şedinţa dela 9 Octombrie 1927

ZUA I-a

Şedinţa se deschide la ora 10.15, sub preşidenţia d-lui dr. I. Constinescu, primarul Municipiului Bucureşti şi preşedinte al Uniunei Oraşelor, asistat de domnul Dr. N. Mărgărint, primarul Municipiului Constanţa, de d-nii vicepreşedinţi Gherman Pântea, primarul Municipiului Chişinău şi L. Georgevici, primarul Municipiului Timişoara şi de d. I. Roban, secretarul general al Municipiului Bucureşti şi al Uniunei Oraşelor.

Din partea Ministerului de Interne asistă d. M. Văraru, membru în Consiliul superior administrativ.

Oraşele membre, cari participă sunt reprezentate precum urmează :

1. **Aiud,** *Aurel Albini,* primar.
2. **Alba Iulia,** *I. Fuşcariu* secretar.
3. **Arad,** *Dr. Emil Veliciu,* consilier.
4. **Bistriţa,** *Carol Sanchen,* primar.
5. **Brăila,** *Ing. Fnescu,* şeful serv. technic.
6. **Braşov,** *Dr. Ziesk',* consilier delegat; *Socaciu I.* secretar; *Fr. Lurtz,* şeful serv. financiar.
7. **Bazargic,** *Col. Petrescu,* primar.
8. **Buzău,** *P. N. Oprescu,* membru deleg. perm.
9. **Bucureşti,** *Dr. I. Costinescu,* primarul municipiului; *Mihail Berceanu,* membru în delegaţia permanentă; *Barbu Dumitrescu,* primarul sectorului II Negru; *Dr. N. Minovici,* primarul sectorului III Albastru; *D. P. Niculescu-Ritz,* membru în delegaţia permanentă a municipiului; *T. Alexand escu,* membru în delegaţia permanentă a sectorului III; *Paul Negulescu,* consi ier al municipiului; *D-na Al. Cantacuzino,* consilier; *D. Grozdea,* membru în delegaţia permanentă a sectorului II; *Dr. N. D. Staicovici,* director general al Serviciului Sanitar; *I. Roban,* secretar general al municipiului şi al Uniunei Oraşelor; *C. Ştinţescu,* director general al Casei Lucrărilor Oraşului; *Ing. Rădulescu,* inginer, sub director - *P. Ionescu,* director stenograf.
10. **Chişinău,** *Gherman Pântea,* primarul oraşului.
11. **C. Lung Muşcel,** *Col. Gh. Niculescu,* primar.
12. **Craiova,** *V. Antonescu,* membru în delegaţia perm.
13. **Caracal,** *Soreanu'* primar.
14. **Cluj,** *R. Tuffli,* consilier.
15. **Constanţa,** *Dr. N. Mărgărint,* primar; *Scarlat Huhulescu, membru deleg; Traian Berberianu* membru delegat; *Ion Focşa,* secretar general;
16. **Cernavodă,** *Radu Iordăchescu,* preşedintele comisiuni Interimare.
17. **Deva,** *Petre Petreanu,* primar.
18. **Dorohoi,** *Gh. Florescu,* primar.
19. **Făgăraş,** *Eug. Poparadu,* primar.
20. **Focşani,** *N. Constantinescu,* primar; *S. Romanoe,* secretar.
21. **Giurgiu,** *Bădulescu,* primar
22. **Gheorghieni,** *G. Gociman,* şeful serv. ad-tiv.
23. **Galaţi,** *Gh. P. Mihăilescu,* primar; *Avocat Constantinescu,* secretar.
24. **Gherla,** *Victor Vesan,* consilier.
25. **Huşi,** *C. Vântu,* primar.
26. **Hârlău,** *Eug Totoescu,* primar; *C. Şerban,* secretar.
27. **Mediaş,** *Iuliu Stenzel.*
28. **Miercurea Ciuc,** *Victor Faroga,* primar.
29. **Orăştie,** *Al. Herlea,* primar.
30. **Oradea,** *G. Egri,* primar.
31. **Odorhei,** *P. Caţavei,* şi *Török*

www.dacoromanica.ro

32. **Râmnicu Vâlcea,** *A. Mihăilescu,* secretar; *Eug. Hacman.* contabil.
33. **Sighişoara,** *Dr. Leonhard.*
34. **Sibiu,** *Gh. Barbat,* secretar.
35. **Sebeşul Săsesc,** *Căpitan Stricat Ilie,* primar.
36. **Sf. Gheorghe,** *R.uca Rauceanu,* primar; *Albert Gyarfas,* membru.
37. **Tecuci,** *N. Berha,* primar.
38. **Turnu Severin,** *I. Gogan,* primar; *C. Zaharia,* inginer.
39. **Tulcea,** *C. Hâjeu,* şeful serviciului technic.
40. **Timişoara,** *L. Georgevici,* primar; *S. Sagovici,* secretar.
41. **Topliţa,** *Dr. E-il Dandea, Savin Popescu.*
42. **Turda,** *Gh. Ardelan,* secretar.
43. **Zalău,** *V. Cloaţa.*

D. DR. I. COSTINESCU, preşedinte: D-l primar al municipiului Constanţa are cuvântul.

D. Dr. MARGARINT: Domnilor primari, doamnelor şi domnilor. Al cincilea Congres al Uniunii comunelor urbane, care se deschide astăzi la Municipiul Constanţa, strânge la olaltă pe cei mai autorizaţi reprezentanţi ai acestor comune. Uniunea comunelor urbane este un produs al marilor nevoi şi greutăţi simţite în funcţiunea organismului numit comună urbană. Solidaritatea comunelor va face ca aceste nevoi şi greutăţi să fie din ce în ce mai puţin simţite.

Uniunea şi-a început seria congreselor în 1923: primul congres ţinut la Timişoara, apoi congresele dela Cernăuţi (1924), Chişinău (1925) şi Bucureşti (1926).

Înşirarea comunelor de mai sus este deajuns spre a ne da seama de cinstea ce se face municipiului Constanţa prin ţinerea acestui congres aci.

Venirea D-vs., în acest oraş trezeşte atâtea dorinţi în sufletul nostru şi ne copleşeşte emoţiunea unei adevărate revederi frăţeşti.

Căci, în adevăr, Municipiul Constanţa, de sigur, ca şi cele mai multe din comunele gospodărite de domniile-voastre, are lipsuri şi nevoi multe, unele aproape vitale şi printre care aşi putea enumăra: alimentaţiunea definitivă a municipiului cu apă potabilă, canalizare, pavarea străzilor, iluminatul, băi populare, diferite asistenţe pentru copii, bătrâni, infirmi, săraci, etc.

Iată pentru ce urez congresului, care se deschide astăzi în Municipiul Constanţa, desbateri din cari să rezulte în mod practic foloase reale pentru comunele ce reprezentaţi.

In numele Municipiului Constanţa, am cinstea să vă urez bun venit (aplauze prelungite).

D. Dr. I. COSTINESCU: Mulţumesc domnule primar şi municipiului Constanţa pentru primirea frumoasă şi ospitalitatea ce dă acestui congres. Regret că nu am putut fi mai mulţi, din cauza timpului atât de neprielnic. Trebue să ştiţi însă că de patru luni n'a plouat în această regiune şi sunt primele zile de când a început această ploaie binefăcătoare; şi dacă, ca congresişti, ne pare rău că nu putem admira, aci la Mare, splendoarea divinului Phoebus, — la Constanţa, pare că străluceşte mai magnific ca în alte părţi ale ţării, — să ne gândim însă la binefacerile ce vor decurge din această mană cerească şi să fim mulţumiţi.

Pe lângă desbaterea unor chestiuni foarte interesante, la care veţi lua parte, veţi mai avea prilegiul să vedeţi lucruri interesante şi frumoase. Astfel, veţi vedea, dealungul Coastei Mării Negre, coloniile de vacanţă, unde, prin îngrijirea Ministerului Muncii şi Sănătăţei, cum şi a Municipalităţei Bucureşti şi societăţilor de binefacere, se trimit, pe timpul verii, mii de copii, ca să respire aerul curat al Mării şi să profite de razele binefăcătoare ale soarelui. Astăzi, deşi multe din aceste aşezăminte sunt golite, fiindcă copiii s'au întors la căminurile lor, totuş veţi putea vedea câteva şi să apreciaţi rezultatele frumoase ce le dau aceste colonii.

Veţi mai vedea aci frumosul şi interesantul port al Constanţei, care, cu docurile lui, este o fală a ţării noastre, pe care străinii l-au admirat, dar pe care mulţi dintre noi îl denigrăm, fiindcă ne place să vorbim de rău tot ce este al nostru.

Mai sunt aci multe lucruri interesante de văzut, cum este localul Primăriei, o mândrie a oraşului, pentru care noi, cei din Bucureşti, vă invidiem.

Constanţa, din punct de vedere edilitar, deşi în ultimul timp a făcut progrese uimitoare, mai are însă multe lucrări de făcut, în ceeace pri-

www.dacoromanica.ro

veşte salubritatea. Trebue să ştiţi că Constanţa, ca toate oraşele din Ţara Românească, suferă de nenorocirea unui budget insuficient; şi atunci, găsim scuza întemeiată a lipsurilor ce veţi întâlni.

Incă odată, mulţumesc domnului primar şi Consiliului său municipal pentru frumoasa primire ce ne-a făcut-o. (Aplauze prelungite).

Domnilor congresişti, pentru mine este o adevărată emoţiune că mă găsesc în mijlocul d-vs., mai cu deosebire că, din cele cinci congrese ce s'au ţinut până acum, acesta este al patrulea pe care îl prezidez. Am avut onoarea să prezidez congresul dela Timişoara, pe cel dela Cernăuţi şi pe cel dela Chişinău, unde s'au discutat chestiuni foarte interesante.

Actuala lege de unificare administrativă, deşi nu este perfectă, însă lucrurile bune, principiile cari sunt la baza ei, au plecat dela congresele noastre. Primul proiect de unificare administrativă difera mult de actuala lege. El punea comunele într'o situaţiune foarte dependentă de Ministerul de interne şi celelalte organe superioare, dar graţie discuţiunilor din congrese, graţie intervenţiilor făcute ca parlamentari, şi a acţiunii directe pe lângă guvern, am putut obţine modificări, dacă nu complecte, dar principiile desbătute le găsim în mare parte, în actuala lege administrativă.

Legea, în liniile ei mari, a dat rezultate bune. Dacă am lua numai chestiunea continuităţii, găsim, cu mici schimbări, acea continuitate, atât de necesară într'o administraţie comunală. Deşi sunt numai doi ani, avem această nouă situaţiune, viitorul însă ne va arăta roadele acestei continuităţi, cari, nu mă îndoesc, vor fi în folosul comunelor. Pe de altă parte, modul cum sunt formate Consiliile comunale, unde se găsesc elemente din diferite partide şi de multe ori în afară de partide, oameni competinţi, alături de funcţionari încercaţi, cu cunoştinţa serviciilor ce li sunt încredinţate, fac ca, în gospodăria comunală de astăzi, să existe o mentalitate, care este în afară de orice politică. Acest lucru a avut ca rezultat ca, noi primarii, acei cari facem politica, îndată ce am intrat în sânul Consiliului, pare că ne-am dezbrăcat de orice interes politic, căci acolo, deşi suntem oameni din diferite partide, ne înţelegem cu toţii şi toată lumea conlucrează pentru binele oraşelor.

In congresul dela Chişinău, pe lângă alte chestiuni, s'a mai discutat pe larg şi chestiunea poliţiei comunale, chestiune foarte delicată, fiindcă noi, comunele, ne-am izbit de această greutate, de a nu putea face administraţie, fiindcă nu am avut o poliţie la dispoziţia noastră. La noi, poliţia are mai mult un caracter de stat, se ocupă mai mult de siguranţa publică, pe când interesele comunale sunt lăsate la o parte. Chestiunea poliţiei comunale este una din cele mai importante şi viitorul va vedea încotro ne vom îndruma, fiindcă oricât de bune vor fi legile şi regulamentele noastre, dacă nu avem sancţiuni pentru infracţiunile ce li se aduc, nici un progres nu se va putea realiza în viaţa comunelor.

Chestiunea asigurărilor a fost şi ea discutată în congresele trecute, însă grosso modo; astăzi aş vrea să o văd concretizată.

Mai avem în program foarte multe chestiuni, pe cari, cu competinţa d-vs., de buni gospodari, urmează să le rezolvaţi.

Domnilor, am bucuria să vă anunţ că, pentru prima dată la congresele noastre, avem printre noi o doamnă, care face parte din Consiliul general al Municipiului Bucureşti, este doamna Alexandrina Cantacuzino (aplauze prelungite). D-sa are o activitate prodigioasă şi se ocupă de chestiunea feminină, de operile de asistenţă socială, iar în sânul Consiliului comunal ne dă un concurs devotat şi luminat, în toate chestiunile de gospodărie. (Ovaţii prelungite).

D-sa a luat parte la un congres în străinătate, unde s'au discutat chestiuni de administraţie comunală, şi a binevoit să ne facă un raport, ce vi se va citi într'una din şedinţe. In acelaş timp, vă anunţ că mai avem în mijlocul nostru, ca delegat al domnului ministru de interne, pe domnul Marin Văraru, membru în Consiliul superior administrativ. D-sa nu a lipsit dela congresele noastre şi, cu vasta sa competinţă administrativă, ne-a îndrumat întotdeauna în chestiunile cu caracter administrativ,

www.dacoromanica.ro

iar, prin influenţa sa pe lângă organele superioare, a făcut să se admită multe din modificările propuse de noi la legea de unificare administrativă.

Pentru concursul ce ne-a dat şi osteneala de a veni iarăşi în mijlocul nostru, îi aduc mulţumiri şi sunt fericit a-l saluta în numele d-vs. (Aplauze prelungite).

Mai avem în mijlocul nostru pe domnul profesor Paul Negulescu, membru distins în Consiliul Municipiului Bucureşti. D-sa asistă în această calitate la congresul nostru, a asistat însă şi la congresele trecute, ca specialist în chestiunile de drept administrativ, de cari se ocupă cu o vastă competinţă. Ii aduc mulţumiri, fiindcă îl vedem şi de astă dată la postul său (aplauze îndelung repetate).

Inainte de a intra în ordinea zilei, să-mi daţi voe să citesc câteva telegrame ce am primit.

Din partea d-lui dr. Teodor Mihail, primarul Clujului:

Regret că împrejurările de astă dată nu-mi permit să iau parte la congres deşi cu gândul şi cu inima sunt în mijlocul domniilor voastre. Vă rog a saluta în numele meu colegii noştri, dorind ca hotărârile aduse în congres să fie spre binele şi progresul oraşelor noastre. Trăiască congresiştii. Trăiască România Mare.

Din partea d-lui Osvald Racoviţa, primarul Iaşilor:

Imprejurări în legătură cu constituirea consiliului municipal care urmează a avea loc chiar zilele acestea, împiedicându-ne de a lua parte la desbaterile ce vor avea loc urăm să răsară îndrumări binefăcătoare pentru activitatea edilitară şi foloase reale pentru oraşele din ţara noastră.

Din partea oraşului Corabia:

Interese de ordin administrativ reţinându-ne de a participa la congres, vă rugăm a fi interpretul nostru faţă de congresişti cărora le trimitem salutul oraşului Corabia, urând în acelaş timp ca lucrările desbătute la acest important congres la care aderăm în totul, să fie o nouă isbândă a uniunei noastre. Trăiască reprezentanţii oraşelor României întregite.

Din partea d-lui primar al oraşului Slatina-Olt:

Imprejurări neprevăzute îmi împiedică participarea la congres. Ader la toate hotărârile ce le veţi lua.

Şi acum, înainte de orice, vă rog a mă autoriza să transmit, în numele d-voastră, următoarele telegrame:

A. S. R. Principesa mamă Elena

Primarii comunelor urbane din întreaga Românie adunaţi la Constanţa în al V-lea congres al uniunei oraşelor îşi îndreaptă gândul spre Alteta Voastră şi rugăciunea lor fierbinte, către Atot puternicul Dumnezeu de a ocroti pe scumpul nostru Rege Mihai I, şi a-i hărăzi sănătate deplină şi tărie desăvârşită sprea a putea stăpâni poporul lui credincios şi a-l conduce întru desăvârşirea operei de consolidare a scumpei noastre patrii.

(Ovaţiuni în delung repetate).

I. Brătianu, prim ministru

Bucureşti

Adunaţi la Constanţa în al V-lea congres al uniunei oraşelor, Primarii comunelor urbane îşi îndreaptă gândul lor, către înţeleptul şi hotărâtul deţinător al frânelor ţărei şi roagă pe Dumnezeu să-i hărăzească ani mulţi şi sănătate deplină pentru desăvârşirea operei de consolidarea ţării.

(Ovaţiuni prelungite).

D-lui I. G. Duca, ministru de Interne

Bucureşti

Primarii comunelor urbane din România, adunaţi la Constanţa în al V-lea congres al uniunei oraşelor, îndreaptă gândul lor către vrednicul şi priceputul lor ministru, rugându-l să primească alături de salutul lor respectuos şi asigurarea unei conlucrări devotate în

www.dacoromanica.ro

interesul desvoltărei şi înfrumuseţărei oraşelor româneşti.

(Ovaţiuni prelungite)

D. secretar general I. Roban are cuvântul pentru a vă face darea de seamă:

D. I. ROBAN, citeşte următoarea dare de seamă, întocmită de Secretariatul Uniunei Oraşelor din România, pentru a 5-a adunare generală ordinară.

*

In cursul lunei Septembrie a. c., ar fi urmat, potrivit statutelor noastre, să ţinem a 5-a adunare generală ordinară, însă după cum s'a comunicat din vreme tuturor oraşelor, din cauza congresului presei latine, care a avut loc în Bucureşti dela 30 Septembrie până la 3 Octombrie a. c., şi de unde reprezentanţii administraţiei comunale a Capitalei n'au putut lipsi, adunarea noastră a suferit o amânare de 12 zile.

Astăzi, dar, ne găsim păşiţi cu 10 zile în al 6-lea an de existenţă al uniunei noastre, care a împlinit la 11 Iunie 1927, cinci ani dela întemeerea ei şi la sfârşitul lunei Septembrie a. c., cinci ani de funcţionare.

De anul trecut şi până astăzi, numărul oraşelor membre a crescut încă cu trei, astfel că avem înscrise în asociaţia noastră 107 oraşe sau 2/3 din numărul total al oraşelor din România.

In ceeace priveşte modul în care oraşele membre, au conlucrat la manifestarea Uniunei pe anul expirat Septembrie 1926 până în Septembrie 1927, avem foarte puţin de spus şi siliţi suntem a repeta şi a cincea oară, că odată despărţiţi din adunările noastre generale, în care domneşte cea mai caldă cordialitate şi entuziasm şi în care se pun la cale planuri măreţe de conlucrări pentru afirmarea unui organ atât de puternic format de cele 107 oraşe, se păstrează un scurt timp amintirea unei întâlniri plăcute şi încetul cu încetul, grijile gospodăriei comunale ale fiecărui oraş în parte reapar, — cum e şi natural, — în primul plan, iar Uniunea Oraşelor, cu greu este reamintită de circulările ei, în care cere conlucrare la Monitorul Uniunei şi achitarea cotizaţiunilor.

Vă rog să nu-mi luaţi în nume de rău aceste adevăruri, căci mărturisirea lor o fac cu dorul sincer, ca lucrurile să se îndrepte şi ca cel puţin, în viitor, activitatea să nu fie adormită.

Netăgăduit că vina cea mai mare o au colegii mei funcţionari, desemnaţi de oraşe, ca informatori pe lângă Uniune, şi care, cu o foarte mică bunăvoinţă ar putea contribui cu un bogat material de interes general edilitar pentru Monitorul Uniunei, organul de legătură între toate oraşele, menit a purta comunicări de măsuri interesante, luate de un oraş, în orice ramură de gospodărie comunală, măsuri cari după judecarea nevoei şi oportunităţei locale, ar putea fi adoptate şi de alte oraşe.

Dacă lucrurile le prezint într'un cadru atât de puţin lăudabil, nu pot trece cu vederea foloasele reale ce le aduce Uniunea Oraşelor, fie chiar şi prin singura manifestaţie mai remarcabilă acea a adunărilor noastre generale în care în mod regulat s'au ridicat şi discutat pe larg, cu desăvârşită competinţă, chestiuni de doctrină administrativă, de interpretări ale legei de unificare administrativă, chestiuni financiare şi economice, chestiuni edilitare, atingând toate ramurile de activitate comunală, etc., etc.

Din sfatul gospodarilor oraşelor, adunate la o laltă odată pe an, au eşit moţiuni importante, care au fost aduse fără întârziere de biuroul central al Uniunei la cunoştinţa guvernelor şi după cum cunoaşteţi, toate oraşele au primit satisfacţiuni, de pildă, anul trecut, în majorarea cotei fondului comunal.

Trebue apoi să remarcăm că schimburile de vederi, urmate în desbaterile adunărilor generale ale Uniunei, n'au rămas nici odată în cartoane, ci Biuroul Central al Uniunei a publicat pe larg dările de seamă, întocmite după notele stenografice şi le-a trimis atât guvernului, cât şi tuturor oraşelor din România.

Că aceste dări de seamă, deşi extrem de interesante, nu au avut parte de cititori, dovada s'a făcut acum în ultimele luni, cu ocazia plăţei cotizaţiunilor, când un singur oraş a văzut că anul trecut adunarea generală a stabilit coti-

www.dacoromanica.ro

zaţia la 25 bani la mie asupra bugetului fiecărui oraş, aducându-se prin aceasta o modificare art. 8 din statute, care prevede taxa în raport cu numărul populaţiei.

Am fost nevoiţi a reaminti tuturor oraşelor această dispoziţie pe cale de circulară şi majoritatea ne-a răspuns că nu are prevăzut în buget asemenea cotă, amânându-ne plăţile întregi şi unele diferenţe pentru anul viitor, când speram ca dispoziţia să nu fie uitată şi ca fiecare oraş să prevadă la întocmirea bugetului acoperirea necesară.

Multe din oraşe după cum vom arăta mai la vale, s'au mărginit a ne trimite numai abonamentul la Monitor fără a mai acoperi şi cotizaţia anuală.

Acest fapt se atribue unui eveniment foarte important al organului nostru de publicitate şi care evidenţează măsura necesităţei regulatei lui apariţiuni şi anume că în luna Iunie a avut loc la Bucureşti câte-va conferinţe de urbanism, la care au participat şi reprezentanţii oraşelor şi în care s'au tratat :

a) Sistematizarea oraşelor de către d. Ing. Insp. Gl. Al. Davidescu.

b) Sistematizarea oraşelor în cadrul organizaţiunei actuale, de către d. Ing. C. Sfinţescu.

c) Estetica şi înfrumuseţarea oraşelor, de d. arh. Duiliu Marcu.

Două din aceste conferinţe au fost publicate în întregime de Monitorul Uniunei, acele ţinute de d-nii Ing. Davidescu şi C. Sfinţescu. Conferinţele au fost, după afirmarea generală, foarte interesante şi foarte utile tuturor oraşelor şi deşi ne aşteptam ca redacţia Monitorului să fie asediată de cereri de noi numere, — în treacăt fie spus, am dublat tirajul, — totuşi n'am fost onoraţi cu asemenea cereri.

In afară de aceste conferinţe, s'au mai tratat în Monitorul Uniunei, apărut dela Octombrie 1926 până la Octombrie 1927, câte-va chestiuni importante şi anume :

1) Darea de seamă asupra congresului internaţional de locuinţe şi amenajări a oraşelor, ţinut la Viena.

2) Improprietăririle în Capitală.

3) Spre descentralizarea administrativă în Franţa.

4) Nevoia „Parcului Naţional" pentru Municipiul Bucureşti.

5) Necesitatea unei legi speciale pentru oraşe.

6) Din marile probleme edilitare ale Bucureştilor.

7) Contractul încheiat de oraşul Bucureşti cu compania aeriană franceză pentru ridicarea planului fotogrametric.

Nu putem încheia acest pasaj fără a face o menţiune onorifică cu drept cuvenită singurilor harnici colaboratori ai Monitorului şi anume d-lui Ing. C. Sfinţescu, secretarul technic al Uniunei şi d-lui Em. Dandea, membru de onoare al nostru.

Sperăm că în viitor colaborarea va fi mai mare din partea oraşelor şi Monitorul primit mai cu interes, căci sunt câte-va oraşe care au acuzat neprimirea Monitorului pentru a justifica neplata abonamentelor, deşi avem certificarea poştei pentru expediţia regulată a numerilor apărute.

In ceeace priveşte relaţiunile externe ale Uniunei noastre, ele sunt din cele mai cordiale. Uniunea noastră este bine cunoscută de toate şi deşi tânără şi fără o afirmare prea puternică, uniunile similare din ţările Europei continuă a face parte din Uniunea internaţională a oraşelor.

In cursul anului expirat, Biuroul Central a ţinut legătură cu toate aceste Uniuni şi drept rezultat este că suntem cu insistenţă invitaţi a pregăti lucrări pentru marele congres internaţional al oraşelor, ce va avea loc anul viitor, între 5 şi 9 Octombrie 1928 la Sevilla.

In acest congres se vor desbate următoarele chestiuni, pentru care Biuroul nostru va pregăti lucrările :

1) Finanţele Comunale.

2) Intreprinderile comunale de natură economică.

3) Exproprierea pentru cauză de utilitate publică.

Am fi fericiţi dacă, aceste chestiuni ar fi tra-

www.dacoromanica.ro

tate şi de d-vs., în parte şi dacă ni s'ar remite rapoarte, care să fie concentrate apoi la biuroul central al Uniunei, după care să se facă lucrarea definitivă.

In acest scop noi vă vom trimite chestionarele la care urmează a se răspunde şi studiile cerute acestei probleme.

Cele mai sus arătate, formează o privire asupra situaţiunei generale a Uniunei oraşelor şi din ea, vă rugăm să binevoiţi, a desprinde străduinţa nemijlocită ce Biuroul Central depune pentru ca, acum când avem o aşezare a gospodăriilor comunale limpezită şi când lucrăm sub auspiciile unui guvern sănătos şi temeinic, să se poată face un progres de lucru rodnic şi urma o cale neşovăelnică în progresul şi afirmarea Uniunei Oraşelor din România.

Pentru aceasta facem dar un nou şi călduros apel la D-vs. toţi, de a reactiva lucrările Uniunei în sensul sus arătat.

Partea a doua a dării noastre de seamă este rezervată cifrelor şi începem prin a vă arăta că din numărul total de oraşe membre ale Uniunei, **938 oraşe** sunt la curent cu cotizaţia pe 1927, majoritatea lor având însă de plătit diferenţa între vechea cotizaţie stabilită şi noua cotă de 0,25% fixată de adunarea generală din anul trecut.

31 oraşe sunt la curent până la Septembrie 1926.

17 oraşe au plătit taxele pentru 1—4 ani.

21 oraşe n'au achitat nici un fel de cotizaţie, deşi unele sunt înscrise ca fondatoare.

Abonamentele la Monitor au fost achitate de majoritatea oraşelor şi sunt în restanţă numai 1 3 din ele.

Ţinem la îndemâna D-vs., tablouri desvoltătoare din care se poate vedea situaţiunea exactă a oraşelor, cum şi lista acelor care sunt membre numai cu numele, fără a fi achitat vre-o cotizaţie.

Situaţiunea financiară a Uniunei pe 1926|927 se prezintă după cum urmează:

La venituri:

1. Soldul numerar aflat în casă la finele gestiunei 1925|926 (Sept. 1926) . .		99.454.—
2. Capital consemnat la Banca Generală a Ţării Româneşti din gestiunile precedente		300.000.—
3. Dobânzi la capitalul consemnat până la 30 Iunie 1927	Lei	38.050.—
4. Incasări în cursul exerciţiului 1926|927 atât din restanţe cât şi taxe şi abonamente la Monitor pe curent (încheiate la 4 Octombrie, 1927) . . .	Lei	493.357.—
Total lei . . .		930.861.—

La cheltueli:

a) Salarii pe întregul an	Lei	108.000.—
b) Imprimarea Monitorului Uniunei .	„	62,781.—
c) Abonamente la reviste	„	2.500.—
d) Cheltueli cu diferite congrese etc.	„	20.247.—
e) Cotizaţii la Uniunile Internaţionale	„	5.116.—
f) Subvenţii acordate de ad-ţia g-rală a Uniunei, Institutului de Ştiinţe Administrative pe anul 1925|926 . . .	„	50.000.—
g) Idem pe 1926|927	„	1 0 000.—
Total lei . . .		348.644.—

Rezultă dar un sold de lei 582.217 care se justifică astfel:

a) In depozit la Banca Generală a Ţării Româneşti, conform contului curent din 30 Iunie 1927	„	238.050:—
b) Idem depuşi la 16 Septembrie 1927	„	200 000.—
c) Numerar în casă la 4 Oct. 1927	„	144. 67.—
Total lei . . .		582.217.—

Vă rugăm să binevoiţi a admite aceiaşi procedare de verificare ca şi în adunările precedente, delegând trei persoane care să verifice gestiunea sus arătată şi actele justificative ce se vor prezinta, rămânând ca în baza raportului ce se va face, să daţi cuvenita descărcare gestiunei 1926|927.

Deasemenea, vă rugăm a admite ca aceiaşi comisiune să examineze şi proectul de buget, întocmit pentru exerciţiul Octombrie 1927 până la Octombrie 1928, proect prin care s'a adoptat în totul bugetul anului expirat.

Ambele aceste chestiuni, adică atât descărcarea gestiunei anului expirat, cât şi bugetul anului viitor, se vor supune desbaterei D-vs., în şedinţa de mâine, 10 Octombrie 1927.

D. Dr. I. COSTINESCU, preşedinte: Domnilor,

www.dacoromanica.ro

conform statutului, vă rog să desemnaţi trei persoane, cari să verifice gestiunea financiară pe anul 1926 şi să examineze proiectul de buget pe anul 1928, după care să ne prezinte cuvenitele rapoarte.

Congresul, în unanimitate, desemnează pe domnii : Dr. Leonhard, primarul oraşului Sighişoara, Berha, primarul oraşului Tecuci şi Bădulescu, primarul oraşului Giurgiu.

D. Dr. I. COSTINESCU, preşedinte : Rog pe domnii primari, desemnaţi de congres să examineze gestiunea financiară a Uniunii şi proiectul de budget. In şedinţa de mâine să ne prezinte raportul, când se va vota şi darea de seamă, citită de domnul secretar general.

Intrăm în ordinea zilei.

Avem la diverse, raportul d-nei Alexandrina Cantacuzino, asupra congresului de ştiinţe administrative, ţinut la Paris, în lunie anul curent.

D-na Cantacuzino are cuvântul.

D-na ALEXANDRINA CANTACUZINO : Domnule preşedinte, domnilor congresişti, deoarece chestiunile de bună gospodărie depind de însăşi desvoltarea sănătoasă a Statului, am crezut că este de datoria mea a vă face cunoscut cele petrecute la congresul de ştiinţe administrative, din lunie a. c., la Paris, unde s'a luat în desbateri organizarea oraşelor şi buna lor îndrumare.

Dacă România a putut fi reprezentată la acest congres, aceasta se datoreşte d-lui profesor Paul Negulescu, care a înfiinţat, în Bucureşti, Institutul de ştiinţe administrative. Intre subiectele atinse a fost, între alţele, autonomia comunală, regulele municipale, resfrângerea politicei fiscale a Statului, asupra bugetului comunelor, unirea între comune, organizaţia administrativă, mijloacele de a asigura legătura între diferitele servicii, studiul ştiinţelor administrative şi a urbanismului.

Din expunerile făcute s'a constat că autonomia comunelor se isbeşte, chiar în ţările mai depărtate, de dorinţa statului de a-şi impune directivele. In ţările de jos, unde oraşele au prin tradiţie, o autonomie destul de mare, s'au ivit totuşi greutăţi din pricina unei legi votată în 1919, prin care statul îşi extinde atribuţiunile sale de control, asupra unor anumite articole de alimentaţie şi de băuturi, inspecţie mai înainte exercitată de comune ; aceasta a dat naştere la tot felul de protestări din partea reprezentanţilor oraşelor. Statul însă şi-a menţinut legea, deci în rezumat, autonomia este relativă, aproape pretutindeni şi statele tind a o restrânge.

Aproape în toate ţările se resimte resfrângerea politicei fiscale a statului asupra bugetelor comunelor, statul caută aproape în toate părţile să impună o politică fiscală care nu este întotdeauna în folosul comunelor şi pretutindeni are tendinţa de a pune mâna pe venituri fiscale care ar reveni de drept comunelor. Delegaţii tuturor oraşelor plângându-se de lipsa de fonduri, s'a luat în discuţiune chestiunea sindicatelor comunale a cooperativelor intercomunale ; una din comunicările cele mai interesante a fost aceea a Domnului **Castadot,** delegat belgian, care a făcut cunoscut modul de funcţionare al creditului comunal din Belgia, societate înfiinţată în anul 1860 prin decret regal, pentru a înlesni împrumuturile comunelor şi ale provinciilor, sau a acelor garantate de ele ; este mai mult o cooperativă a comunelor şi a judeţelor, care sunt singurii clienţi şi singurii acţionari ai acestei organizaţiuni financiare. **Creditul comunal prezintă toate garanţiile de statornicie şi de siguranţă ; capitalul subscris de comune şi de provincii se ridică la 76 milioane şi din dobânzile strânse s'a format o rezervă de peste 100 milioane. In 1926, acest credit comunal a dat împrumuturi pentru 102 milioane şi avansuri pentru deschideri de credite pentru suma de 161.891.000 franci, ceeace ridică avansurile din 1914 la suma de 3.078.302.894 franci.**

www.dacoromanica.ro

Imprumuturile sunt în general hotărâte pentru îndeplinirea lucrărilor comunale de higienă şi de salubritate publică: drumuri, canale, cimitire, construiri de şcoli, electrificări regionale, etc.

S'a făcut de asemenea cunoscut de către d. Bellany, deputat şi primarul oraşului Nantes, că în departamentul Seine et Oise, s'a înfiinţat cooperaţia a mai multor comune care împreună au început o serie de lucrări edilitare, ca de pildă: un cuptor pentru arderea gunoaelor, o uzină electrică slujind tuturor comunelor cari fac parte din cooperativă, veniturile şi cheltuelile se împart între acţionari şi comunele respective.

Acest mod de a proceda a eftenit mult vânzarea luminei şi a înlesnit comunelor sărace putinţa prin asociere, de a executa lucrări ce singure nu ar fi putut întreprinde.

In ceeace priveşte organizaţia administrativă şi legătura între diferitele servicii, au fost desbateri foarte vii; s'a constatat că Germania şi Cehoslovacia au înlăturat formele şi tipicurile învechite, au metodizat munca ca minimui de forţă să dea maximum de rendament. Municipiul cel mai bine organizat din Europa, părea a fi oraşul Lyon, unde domnul **Herriot** a ştiut să dea avânt serviciilor, îmbinând disciplina cu desvoltarea spiritului de iniţiativă. Şefii de serviciu, sunt adevăraţi colaboratori ai primarului şi cu dânsul fac parte dintr'un consiliu al personalului ce se adună la 15 zile şi care se pronunţă cu vot consultativ în toate chestiile ce privesc bunul mers al municipiului; astfel, există o cooperare vie între servicii şi direcţie şi se stabileşte o unitate de concepţii de metodă, toţi urmând o ţintă şi fiind veşnic în curent cu dispoziţiile luate de fiecare serviciu în parte.

S'a discutat în congres şi asupra recrutărei şi pregătirei personalului şi s'a căzut de acord că funcţionarii superiori ar trebui să aibă toţi diploma de absolvire a Academiei de ştiinţe administrative sau dela institutele de urbanism cari trebuiesc înmulţite.

Doresc acuma, Domnilor membri, să fac cunoscut o comunicare de o deosebită importanţă, mai ales pentru ţara noastră; este aceea făcută de delegatul italian Aldega Valde, care a expus neajunsurile constatate în funcţionarea percepţiilor, a făcut cunoscut că la Roma s'a înfiinţat pentru înscrierea rolurilor şi a fişelor de impozite, maşina numită **„Tipăritoarea de adrese".**

Atât pe cât se cunoaşte, sistemul inventat, este o adevărată inovaţie, fiindcă se pare că în toată Europa nu se găsesc decât una sau două încercări de acest fel. **Biroul impozitelor şi al taxelor din Roma, înscrie pe fişele fiecărui contribuabil nu numai numele şi pronumele dar chiar şi suma fiecărui impozit sau taxă, precum şi totalul datoriei; în rezumat, fiecare fişă poartă întreaga înscriere în rol a fiecărui contribuabil, cu toate servicile sale.** Inainte de a adopta acest sistem, fişele erau scrise cu mâna de funcţionarii biroului şi dacă socotim numărul contribuabililor el fiind de 200.000, se întrebuinţau toţi funcţionarii unei percepţii la această lucrare, timp de 30—40 zile pe an. Cu sistemul fişei, se trec toate sumele datorate în roi şi aceasta cere un timp de 15 la 20 zile.

Rolul adus la Percepţia comunală, era păstrat de aceasta ca original, i se făcea o copie scrisă tot cu mâna; în plus, un aviz de plată pentru fiecare contribuabil, cu o pierdere de timp de aproape o lună.

După aceste patru transcrieri cu mâna, se întâmpla ca numele şi adresa contribuabilului să fie greşite şi un mare număr din ei rămâneau negăsiţi; iar când se făcea descărcarea partizilor, lipsurile de venit provenite din greşelile săvârşite de transcrierile cu mâna, trebuiau să fie împlinite din tezaurul comunelor.

Prin înfiinţarea fişelor metalice sau clişeu pentru fiecare contribuabil înscris, Guvernatorul Romei prevede că trebuie nu numai tipărită fişa şi rolul, dar sileşte biroul Percepţiei comunale să mai scoată o altă copie a rolului tipărit şi o copie a avizului de plată pentru fiecare contribuabil, ceea ce mai înainte se scria cu mâna, evitându-se astfel orice greşeală.

Maşina de tipărit fişe, tipăreşte într'o zi 40 mii de nume, ceea ce în total cere 5 zile, plus 10 zile pentru copii şi alte 5 zile pentru copiat

www.dacoromanica.ro

avizele ; prin urmare în loc de 90 de zile, după sistemul vechiu, se ajunge acum la 20 de zile ; lucrarea se face mai desluşită, mai curată, mai bine chibzuită şi mai exactă.

Avizul, pentru fiecare contribuabil, este tipărit în dublu exemplar şi trimis contribuabilului care, primind avizul, îl trimete împreună cu mandatul poştal care cuprinde valoarea impozitului său şi astfel contribuabilul este scutit de pierdere de vreme şi de alergătură zadarnică. In chipul acesta contribuabilul poate, fără nici o greutate, să trimeată avizul cu mandatul poştal la biroul percepţiei, iar percepţia fără multă osteneală îşi dă seama de acela care plăteşte şi de rolul astfel achitat ; tot odată contribuabilul este scutit de alergătură.

Sistemul de a plăti prin mandat poştal, din cauza semnăturii nesigure a contribuabilului, aducea încurcături şi constestaţii între expeditorul mandatului şi Percepţia comunală. Sistemul de plată prin fişe tipărite înlătură acest neajuns şi înlesneşte deopotrivă şi Percepţia şi pe contribuabil ; credem că acest sistem va fi adoptat în toate ţările, fiind foarte practic, de oarece micşorează simţitor grămădirea publicului la ghişeurile Percepţiei. Alătur aci modelul de rol adoptat de Guvernatorul din Roma:

ROL COMPLECT RAMAS LA PERCEPŢIE

Art. Scrise în rol	TAXE DATORATE DE CONTRIBUABIL				
	Servitori	Câini	Piane Trăsuri	Taxele chiriaşului	Taxe profesionale
	NICOLAE IONESCU PROPRIETAR STR. ROMANĂ 48				
	769,90	244,15	140.55 91,20	2026 32	77,80

In afară de marile foloase prin economia şi claritatea aduse de aceste sisteme, funcţionarii sunt şi ei scutiţi de o muncă nefolositoare şi permite Direcţiei biroului să-i întrebuinţeze la o altă lucrare din care să se deducă capacitatea lor. Această reformă corespunde principiilor şi legilor lui Taylor, relativ la organizaţia materialului în raport cu organizaţia personalului şi la un bun control al lucrării executate.

Delegaţiunea română la acest congres era compusă din domnii Paul Negulescu, Corneliu Botez, Vermeulen, Merlescu, Cristescu.

D-nele Alexandrina Cantacuzino şi Calipso Botez. Domnii Paul Negulescu, profesor universitar şi preşedintele Institutului de ştiinţe administrative din ţară şi Corneliu Botez, consilier la Casaţie, au raportat primul, asupra : „Invăţământului administrativ în România", al doilea asupra : „Responsabilităţei funcţionarilor publici".

D. Corneliu Botez, pe lângă raportul făcu: secţiei a V-a, asupra : „Responsabilităţei funcţionarilor publici", care a provocat lungi discuţiuni, a prezentat un foarte important raport **Contenciosului administrativ român,** extrem de interesant pentrucă a prezentat note caracteristice organizaţiei de contencios român, care nu se mai găsesc în organizaţiile şi concepţiile de drept a celorlalte state. Aproape toate desbaterile în această secţiune s'au făcut în jurul lămuririlor date de jurisconsultul român.

Delegaţiunea română a mai cerut prin d. Botez la secţia V-a ca pregătirea funcţionarului să fie continuă în tot timpul carierei, pentru a împiedica mecanizarea, transformarea omului, — instrument de muncă, — într'o simplă maşină.

Această părere a fost însuşită de congres, care în urmă a formulat următoarea moţiune relativ la acest punct : Este indispensabil a cere candidaţilor la funcţiunile publice, o pregătire atât generală, cât şi profesională. Această pregătire trebuie să se urmărească în tot cursul carierei.

In chestia grevelor, delegaţia română a susţinut dreptul de asociere care să fie însă fără dreptul de grevă, aceasta fiind o armă cu două tăişuri, care în vremurile turburi de astăzi ar

www.dacoromanica.ro

putea deseori pune în cumpănă siguranța statului.

Congresul a votat în această ordine de idei următoarea a II-a moțiune :

„Grevele de funcționari nu pot fi tolerate ; în consecință, asociațiunile recunoscute de funcționari trebuie să-și interzică de a urmări scopuri de grevă".

Eu am făcut parte din secția III-a care s'a ocupat de organizarea comunală, am fost aleasă vice-președinta a secției și am avut prilejul să arăt munca depusă de municipiul București.

In genere, delegația română a făcut o excelentă impresie, iar notele specifice de drept românesc, au interesat foarte mult pe juriștii străini.

Incheind această dare de seamă asupra chestiunei lor de căpetenie aduse în congres, să îmi fie îngăduit să trag câteva concluzii și anume :

1) Ar fi de dorit ca la viitorul congres ce se va ține la Madrid peste 2 ani, să ia parte o delegațiune a Uniunei orașelor din România ca să stabilească legătura între asociația aceasta și distinșii reprezentanți ai diferitelor orașe din lume.

2) Cred că Uniunea orașelor ar trebui să înființeze în Capitală un Institut de Urbanism. Suntem țara în care această știință pare a nu exista și totuși este atât de necesară pentru higiena, estetica și buna orânduire a vieței care se oglindește în orașe, comune și cătune. Nu vom avea orașe demne de acest nume, câtă vreme nu le vom sistematiza și în acest scop ne trebuiesc tehniciani ,arhitecți și grădinari peisajiști bine pregătiți.

3) Uniunea orașelor, ar trebui să dea un număr de burse pentru câțiva tineri arhitecți cari să meargă în America să studieze organizarea generală a orașelor, ar trebui obținut prin d. Ministru al Statelor-Unite aci, ca să fie întrebuințați timp de cinci ani în diferite orașe trecând prin toate serviciile comunale și să ajungem astfel a avea o serie de tineri în curent cu toate metodele noui.

4) Nu avem o bună gospodărie din lipsa de mijloace, lipsă care provine în mare parte din 2 cauze :

Risipa și lipsa de organizație serioasă a Percepțiilor. Milioane se pierd prin faptul că o mare parte din cetățeni nu plătesc birurile.

Am făcut parte din comisiunea instituită de municipiul București și am constatat că o bună parte din contribuabilii Capitalei se sustrag de la plata impozitelor.

Se impune, pentru grabnica rezolvare a acestei chestiuni, care ar asigura sute de miloane, să se selecționeze recrutarea agenților de urmărire.

1) Agenții de urmărire să fie numiți în funcțiune numai pe baza recomandațiunei d-lui Perceptor-șef de circumscripțiune care va cere solicitatorilor să prezinte certificate de modul cum au servit în alte administrațiuni, — dacă a mai funcționat în altă parte, — certificate de cunoștințele ce au ca studii, certificate de bună purtare și altele, să fie angajați mai întâi ca practicanți fără salar o lună și după aceia să fie trecuți ca provizorii.

2) Agenții de urmărire sau de încasare să fie gestionari și să li se ceară ca și perceptorilor, să depue, sau să li se reție lunar din salariu câte o cotă pentru garanție. Să fie răspunzători cu averea lor, pentru toate cazurile de neîmplinire la timp a debitului dat în sarcina sa.

3) Să se acorde pentru agenții de urmărire avansările pe loc, ca și la stat, după recomandarea perceptorului-șef.

4) Să se acorde, conform legei, remiză la încasări, personalului de urmărire și încasare și celor de inspecțiuni și control, în strânsă legătură cu serviciile de percepere, cari lucrează efectiv la constatarea, impunerea, urmărirea și încasarea dărilor comunale și la lichidarea debitelor inscrise prin roluri.

5) Să nu se mai dea perceptoriilor de circumscripție și agenților de urmărire și încasare, alte însărcinări afară de atribuțiunile lor, cum sunt recensământul populațiunei, complectarea listelor electorale și altele.

6) Să nu se mai permită plasarea de către agenții de urmărire, a biletelor pentru diferite reprezetații teatrale, etc., cărți, reviste și altele.

www.dacoromanica.ro

Cel mai bun sistem însă de înscriere a tuturor locuitorilor oraşului la dările comunale, ar fi sistemul pe fişe individuale şi carnetul de contribuabil, unde să se treacă pe deoparte taxele de plată, iar pe de altă parte, plăţile făcute. S'ar putea trece şi starea civilă cum şi orice alte detalii asupra situaţiunei contribuabililor, imobilelor, comerţul, industria sau profesiunea lor, etc.

Aceste fişe nominale se formează pentru fie care contribuabil statul său personal de contribuţiune comunală.

Cu acest sistem de fişe personală şi carnetul de contribuabil, fiecare individ, în toate actele sale, de orice natură să fie chemat să facă dovada înscrierei sale la dări comunale, cum şi a efectuărei plăţilor la zi, fie pentru comerţul ce ar exercita sau orice fel de ocupaţiune ar avea, aplicându-se celor ce nu vor putea face această dovadă, amenzile arătate şi refuzându-li-se orice fel de contact cu autoritatea publică unde s'ar putea adresa, pentru orice fel de act de orice natură şi anume : să nu poată încasa dela autorităţile publice nici un fel de sume pentru furnituri, lucrări, salarii şi altele. Să nu li se libereze nici un fel de adeverinţe de identitate sau altele, să nu li se legalizeze sau autentifice nici un fel de act, să nu fie primiţi în faţa nici unei instanţe de orice fel, etc.

Cu asemenea măsură oraşele şi-ar asigura venituri însemnate şi am ieşi din starea de stagnare în care ne găsim şi care ameninţă însăşi desvoltarea normală a Statului, căci nu se poate concepe ca unele oraşe dela noi să fie de 20 ani aproape în aceaşi stare, când în alte ţări, nu prea departe de noi, în 20 ani s'au înfiinţat 20 de oraşe cari sunt adevărate podoabe şi centre de civilizaţie şi de cultură adevărată.

O altă chestiune care cere a fi serios cercetată de către Uniunea oraşelor este situaţia grozavă a fetelor noastre, lăsate pradă tuturor ispitelor. Se impune ca Uniunea oraşelor să pună temelia, în Capitală, a unui mare aşezământ de ocrotire a fetei şi a femeei mamă, în care toate nenorocitele fiice a diferitelor oraşe şi judeţe, care vin în Bucureşti, să fie salvate.

Prima cooperare a oraşelor României-Mari, să se manifeste printr'o măreaţă operă de solidaritate menită a ne salva sufletul şi a înfăptui renaşterea morală pe care se reazimă **România-întregită.**

(Aplauze prelungite şi îndelung repetate).

D. Dr. I. COSTINESCU, preşedinte : In numele congresului, aduc mulţumiri doamnei Cantacuzino pentru frumoasa şi interesanta comunicare ce ne-a făcut. (Aplauze).

Declar deschisă discuţiunea asupra acestui raport.

D. profesor Minovici are cuvântul.

D. Profesor N. MINOVICI : Domnilor congresişti, să-mi daţi voe ca, mai înainte de toate, să mulţumesc fostului meu coleg de bancă, astăzi primar al Municipiului Constanţa, care, în cuvinte foarte calde, pe o vreme atât de răcoroasă, ne-a primit şi ne-a încălzit. Să mulţumim domnului preşedinte al congresului, căruia îi revine tot meritul şi toată lauda, pentru munca ce depune pentru desvoltarea oraşelor noastre (aplauze).

Să mulţumim Doamnei Cantacuzino, pentru munca, fără preget şi plină de sacrificii, ce depune de mai mulţi ani pe ogorul acesta nelucrat al Municipalităţii. (Aplauze).

Domnilor, comunicarea doamnei Cantacuzino este plină de învăţăminte, învăţăminte pe cari le culegem când trecem graniţa. Când însă ne-am întors în ţară şi voim să le aplicăm, ne izbim ca de o stâncă de granit şi atunci nu facem decât să plângem ceeace este la noi, faţă de ceeace am văzut peste graniţă. De aceia, să-mi daţi voe să spicuiesc câteva puncte din cuvântarea Domnei Cantacuzino şi să vedem ce este în străinătate şi ce găsim la noi.

Iau primul punct : autonomia oraşelor.

La noi nu poate fi vorba de autonomia oraşelor, fiindcă nu există.

D. Dr. I. COSTINESCU, preşedinte : Nu există nicăeri.

D. profesor N. MINOVICI : Cu atât mai rău. Noi suntem încă sub regimul politicei, nu avem aripile libere, fiindcă cu toţi ne izbim de politică şi nu ne putem emancipa de această plagă, care în nici o ţară din lume nu a existat cu atâta intensitate ca în ţara noastră.

www.dacoromanica.ro

Ne-a vorbit d-na Cantacuzino de Olanda.

Eu, de 15 zile m'am întors de acolo şi ceeace a spus D-sa este foarte adevărat. Când intri în Olanda, îţi face impresia că eşti într'o grădină. Producţia acestei ţări este atât de desvoltată şi atât de apreciată, că este căutată pretutindeni, fiindcă lumea ştie că, dacă le cumpără, nu va fi păcălită. Aci însă Statul are partea sa de contribuţie, căci nici un produs nu poate fi scos peste graniţă, până când statul nu şi-a pus pecetea pe el. Aceasta este cauza pentru care Olanda stă astăzi în fruntea ţărilor comerciale.

D-na Cantacuzino ne-a mai vorbit de coopetive şi ar fi dorit ca ele să poată să se introducă şi în ţară la noi.

Nu vreau să insist asupra acestei chestiuni, întrucât colegul meu Temistocle Alexandrescu, are un raport tipărit asupra acestei chestiuni, despre care vom vorbi la timp. Ne-a mai spus d-na Cantacuzino că la Lyon există o administraţie model şi că d-l Herriot discută chestiunile de gospodărie cu funcţionarii săi. La noi, însă, cu cine să stai de vorbă? Cu funcţionari cari au 4 clase primare, sau cu funcţionari cari au fost daţi afară din alte părţi şi numiţi la comună? Duceţi-vă în străinătate si vedeţi ce oameni au ca funcţionari. La noi, până când nu va dispare sistemul de a se numi în funcţiuni foştii agenţi electorali, cari astăzi sunt menţinuţi prin puterea statutului, nu vom putea ajunge să avem funcţionari la nivelul celor din străinătate.

Ne-a mai vorbit d-na Cantacuzino de introducerea unei maşini, care să economisească timpul şi munca funcţionarului. Mie să-mi daţi voe să fiu pesimist asupra rezultatelor ei, fiindcă românul este foarte talentat şi mi-e teamă să nu se întâmple şi cu aceste maşini ceeace s'a întâmplat cu taximetrele dela automobile, cari, cu toate sigiliile puse, funcţionează după dorinţa şoferului.

In ce priveşte cursurile de urbanism, eu nu sunt contra, fiindcă vreau ca şi funcţionarii noştri comunali să-şi complecteze cunoştinţele, ca astfel să corespundă cerinţelor moderne ale unei administraţiuni civilizate.

In ce priveşte Ateneele populare, aş avea o observaţiune de făcut asupra directivelor ce trebuiesc date, ca ele să devină un adevărat focar de cultură. Am avut prilejul să constat că programul lor nu este aşezat pe baze solide, căci am văzut un orator, care se instruia pe el, în loc să instruiască pe alţii şi pe un actor, care, în loc să distreze publicul, începuse să ia în primire pe preoţi.

Nu vreau prin această să micşorez meritele amicului Berceanu în ceeace a realizat în Capitală, pe terenul cultural şi bisericesc. Pentru opera săvârşită, mă aştept să-i văd statuia sau bustul pe una din pieţele capitalei, aşa cum se obişnueşte în America, unde se ridică oamenilor mari statui, încă pe timpul cât sunt în viaţă şi îi vezi ziua plimbându-se în jurul statuielor.

D. M. BERCEANU: Dacă am realizat ceva, nu am făcut-o cu gândul acesta şi consider ca o insultă, dacă credeţi aceasta. Eu am socotit totdeauna ca o datorie patriotică a lucra pentru ridicarea neamului nostru (aplauze prelungite).

D. Profesor N. MINOVICI: Domnilor, o altă chestiune importantă, ridicată de d-na Cantacuzino, este cea privitoare la ocrotirea femeilor şi fetelor. Chestiunea este foarte serioasă şi de ani de zile s'a desbătut şi se desbate continu. Şi eu sunt unul dintre aceia care au luptat în această chestiune şi sunt pentru a se lua măsuri cât mai urgente, ca să se aducă la îndeplinire acest deziderat al doamnei Cantacuzino.

Acestea sunt, domnilor, observaţiunile ce aveam de făcut şi cari mi-au fost sugerate de raportul atât de judicios şi de interesant al doamnei Cantacuzino. (Aplauze).

D. dr. I. COSTINESCU, preşedinte: Domnilor, d-l profesor Minovici a avut o notă pesimistă în cuvântarea sa, când a spus că, dacă trecem graniţa şi ne întoarcem în ţară, plângem când vedem ceeace este la noi, faţă de ceeace vedem în străinătate. Este o notă extraordinară de pesimistă şi nedreaptă şi eu mă duc în străinătate şi când văd ceeace am făcut noi într'un timp atât de scurt, faţă de statele străine, cărora le-a trebuit secole întregi, îmi saltă ini-

www.dacoromanica.ro

ma de bucurie. Imi pare rău că domnul profesor Minovici nu s'a arătat sub adevărata lui formă, findcă să ştiţi că dânsul este unul din cei mai constructivi oameni ce îi avem şi, când l-am rugat să primească funcţia de primar de sector, este că îi cunoşteam activitatea sa pe ogorul ştiinţei, ca şi în alte ramuri de activitate.

D-sa asemenea a fost nedrept, când a afirmat că şi astăzi numirile de funcţionari se fac dintre agenţii electorali. Avem astăzi la Primăria Bucureşti un număr de aproximativ 2000 funcţionari şi pot să vă afirm că nu ştiu dacă sunt 100 cari au fost numiţi prin intervenţii politice, astfel încât acuzaţiunea d-sale se referea, poate, la o practică dinainte de război, cu care noi am rupt-o cu desăvârşire.

D-l profesor Minovici a mai vorbit de cursul de urbanistică, pe care l-a băgat în Ateneele populare, unde nu are ce căuta, căci Ateneele populare se adresează la sufletul publicului, pe când cursurile de urbanistică se fac în şcoli speciale. O şcoală de acest gen s'a înfiinţat în Bucureşti căreia îi vom da toată desvoltarea necesară, ca funcţionarii noştri să capete cunoştinţele de cari au nevoe.

O chestiune din cele mai importante, care a fost atinsă şi de d-na Cantacuzino, este aceea a Creditului Comunal.

La noi există această instituţiune : Casa de Credit judeţean şi comunal, care, până la războiu a funcţionat în mod perfect, unde se adresau judeţele şi comunele, cari aveau nevoe de împrumuturi. Casa aceasta de Credit, emitea titluri cu o dobândă de 5%, cari erau cotate pe piaţă cu 105 lei. Prin urmare, comuna sau judeţul care se împrumuta, de ex., cu 10 milioane, realiza din vânzarea titlurilor 10.500.000 lei.

După războiu însă, din cauza scăderii titlurilor, judeţele şi comunele nu pot să mai facă asemenea împrumuturi, fiindcă, dacă astăzi valoarea acestor titluri este de 50%, când se va mai emite altele noui, ajung la 30% şi atunci vă închipuiţi cu cât trebue să se împrumute o comună sau judeţ, ca să poată obţine suma de care are nevoe şi ce dobândă trebue să plătească ! Prin urmare, sunt chestiuni, cari nu depind de noi. Instituţiunea Creditului Judeţean şi comunal există, dar nu putem face acum împrumuturi cu rezultatele strălucite dinainte de războiu, ci numai în ziua când s'ar pune pe drumul normal această situaţiune economică, numai atunci Instituţia aceasta va merge.

D-na Cantacuzino ne-a vorbit de acele cooperative pentru lucrările ce se fac în cursul anului. Această este o altă chestiune.

Domnilor, împrumuturile sunt de trei feluri : împrumuturi pe termen de un an ; pe termen de câţiva ani şi pe termen de 20—30 de ani.

Imprumuturile pe termen scurt le putem face, fiindcă suma nu este aşa de mare şi e vorba de sume, cari se întorc în budget, prin încasările ce se fac din lucrările realizate din acest împrumut. Pentru asemenea împrumuturi putem crea această instituţie specială cu cotizaţiuni din partea oraşelor şi cu ajutorul ce ni s'ar da de Banca Naţională, Cassa de Depuneri şi alte instituţiuni bancare.

Când voi vorbi de chestiunea asigurărilor, care este o chestie de cooperaţie, veţi vedea că în câţiva ani vom avea fonduri importante, cari ne vor servi tocmai la acest fel de împrumuturi.

Dar împrumuturi pe termen lung nu se pot face, căci, care este instituţia cu caracter bancar, care să aştepte 30 de ani până să-i se restitue banii ? Şi atunci nu ne rămâne decât ca, pentru lucrările mari, să facem împrumuturi **externe, care să le facem direct în bani, pentru lucrări ce durează mai mult timp şi care să revină** în Cassa comunei, după un termen oarecare.

In ce priveşte maşina de încasat, aş fi foarte fericit dacă am putea face ceva. Noi însă nu am ajuns la acel grad de cultură cetăţenească, ca cetăţeanul să se ducă singur la percepţie să-şi plătească dările. Trebue ca mai întâi să schimbăm sufletul oamenilor, până atunci avem sistemul de încasare a dărilor prin agenţii de urmărire.

Sunt însă pentru acele maşini, cari pot scuti timpul, fiindcă, în loc să am 4 hârtii scrise de 4 funcţionari, este mai bine să le am scrise odată şi printr'o singură învârtitură să am 4 exemplare.

www.dacoromanica.ro

Chestiunea cea mai importantă însă este aceia a ocrotirii femeilor şi fetelor, chestiune despre care voi vorbi cu ocaziunea chestiunii asistenţei în comune.

D. Profesor N. MINOVICI: Domnilor, ţin să dau o lămurire. Am afirmat că nu toţi funcţionarii comunali sunt recrutaţi dintre foştii agenţi electorali, ci numai cei dela percepţii, adică tocmai acolo unde trebue să fie funcţionarii cei mai capabili.

Ţin asemenea să mai rectific că nu am putut confunda Ateneele populare cu şcolile de urbanism, tocmai eu, care am ţinut peste 40 de conferinţe, fie la Fundaţia Carol, fie la Ateneele populare, privitoare la urbanism.

D. R. TUFLI: Domnule preşedinte, domnilor congresişti, în numele Municipiului Cluj, în numele acestui centru al românismului, vă aduc salutul lui sincer, urând ca acest congres să dea rezultate bune. Dorinţa lui vie este ca sămânţa ce o va arunca congresul pe ogorul naţional, să dea roadele cele mai bune, pentru binele neamului românesc. Un stat, ale cărui aşezăminte sunt sănătos coordonate şi se bazează pe continuitate, este un stat mare şi puternic şi, întrucât congresul urmăreşte acest scop, urez, să dea Dumnezeu ca totul să meargă bine, pentru prosperitatea neamului românesc. Acest caracter îl au cuvintele ce vi le aduc, o caracteristică cu totul specială Ardealului. (Aplauze prelungite).

D. Profesor PAUL NEGULESCU: Domnule preşedinte, onorat auditor, după ce am ascultat conferinţa, aşa plin de miez, a d-nei Cantacuzino şi conferinţa d-lui profesor Minovici, să-mi daţi voe să vă arăt, în câteva cuvinte, că activitatea acestei instituţiuni, de când s'a creat, acum 5 ani, mi se pare, dela început, o activitate foarte utilă, dar nu poate să prezinte suficient interes pentru comunele cari fac parte, pentrucă nu prezintă realizări practice, ci numai discuţiuni academice ce pot să aibă loc cu ocazia congresului. Eu arătam în Revista de Drept public, de anul trecut, că ar trebui imediat modificată organizarea acestei instituţiuni, aşa de interesantă, dându-i-se şi posibilităţi de realizări practice. Deocamdată trebuie luat aşa cum este, prin urmare, să se facă numai discuţiuni cu caracter pur doctrinal şi căutând să se facă mici aplicaţiuni, cum a făcut onor. meu coleg, domnul Minovici, sau cum a arătat d-na Cantacuzino, necesitatea unui învăţământ al urbanismului. Acest învăţământ, care lipseşte cu desăvârşire dela noi, Institutul de ştiinţe administrative, şi-a luat menirea să-l desvolte, făcând cea mai interesantă bibliotecă de urbanism; pe de altă parte, cu conferinţe în interior, luând măsura ca primele 8 conferinţe să fie destinate urbanismului.

Domnilor, în toate activităţile omeneşti, primul lucru ce se cere, este ca munca să fie organizată. Noi putem face diferite întreprinderi, putem să lucrăm, dar activitatea noastră va fi foarte mică, rezultatele vor fi slabe, când munca noastră nu va fi organizată. Căci activitatea care se face la întâmplare, fără o pregătire prealabilă, nu are nici o valoare, se poate să reuşească în unele împrejurări, dar de cele mai multe ori, rezultatele sunt negative. In orice caz, sforţarea ce o cere, fiindcă munca nu este pregătită, neurmărită pe baze ştiinţifice, rezultatul este cu desăvârşire slab sau, cum ziceam adineauri, cere o sforţare cu mult mai mare de cât dacă munca ar fi fost coordonată în mod ştiinţific.

Ei bine, pentru acest lucru, în toate statele civilizate ale Europei, s'a făcut, pe lângă Instituţiunile mari, acele birouri de studii şi informaţiuni. Şi arătam anul trecut şi ceream ca comunele să pună fonduri cât de mici, ca să se facă birouri de acestea de studii, unde diferitele activităţi comunale, cari interesează comuna, să fie examinate de acest birou, să se arate toate experienţele dobândite de sute de ani de alte popoare civilizate. Şi atunci, autoritatea comunală să nu mai procedeze la noroc, ci din contra, să examineze chestiunea în mod serios.

Să luăm, domnilor, o experimentare făcută fără un studiu prealabil, este împărţirea pe sectoare a comunei Bucureşti, care are la bază lipsă de studii şi documentare. In toate ţările din lume, se caută a se ajunge la o unitate administrativă. Noi am făcut din fiecare sector o

www.dacoromanica.ro

persoană morală, încât astăzi putem ajunge la adevărate anomalii administrative, fiindcă chestiunea nu a fost studiată. S'ar putea obiecta că există în Franţa la Paris şi la Lyon, în Belgia, la Bruxelles, în Germania, la Berlin, dar acolo are o explicaţiune istorică, acolo erau mai multe oraşe şi, din cauza mărirei lor, s'au contopit într'unul singur, pe când la noi este imposibil să scindezi o unitate administrativă, care datează de atât timp. De ex., pavagiul, canalizarea, cum se pot scinda, ca să fie făcute de fiecare sector în parte? Chiar în Franţa, arondismentul are ca atribuţiuni curăţitul străzilor, asistenţa, oficiul de stare civilă, dar ca să împarţi activitatea technică a comunei, este o absurditate şi rezultatul nu poate fi decât dezastruos, căci înainte primarul şi cele două ajutoare costau pe comună 2½ milioane, pe când astăzi numai funcţionarii şi automobilele sectoarelor costă 14 milioane şi nu se poate zice că activitatea este mai rodnică.

Iată, prin urmare, unde se poate ajunge fără experimentare şi baze ştiinţifice serioase, pe când, dacă se pune chestiunea în mod ştiinţific şi serios, atunci rezultatele pot fi cu totul altele.

Ei bine, am început, în această privinţă, la Institutul de ştiinţe administrative, să facem acest Birou de studii. Sunt în legătură cu un profesor dela Paris, ca să ne dea sistemul de fişe întrebuinţat acolo şi am făcut o adresă d-lui primar, spunându-i că d. Marcel Poete ne roagă să-i trimitem toate publicaţiunile oraşului Bucureşti. D-l Marcel Poete m'a rugat să intervin pe lângă autorităţile comunale din ţara întreagă, ca să ştie că există o publicaţie municipală şi la noi în ţară, ca să aibă, la nevoie, posibilitatea să facă un studiu asupra organizării comunale din ţara noastră. Din acest punct de vedere, s'a făcut la Institutul de studii administrative un serviciu de documentare.

Serviciul similar dela Paris, este extraordinar de mare, are milioane de fişe, unde se pot găsi relaţiuni pentru orice fel de serviciu. De ex. am căutat serviciul Foc, ce ar putea rezulta din coşurile caselor şi am găsit vre-o 400 de indicaţiuni. Este, deci, o lucrare cât se poate de grandioasă. Prin urmare, trebue să părăsiţi sistemul de a se face lucrări pe improvizaţii şi să adoptaţi sistemul ştiinţific de documentare şi pregătire, căci numai atunci lucrările D-vs., vor fi rodnice şi vor putea da rezultate fericite. (Aplauze).

D. Dr. I. COSTINESCU, preşedinte: Domnilor congresişti, d-l profesor Negulescu a pomenit de Institutul de Urbanism ce există în Bucureşti şi, într'o convorbire ce am avut cu d-sa, i-am spus că vom pune la dispoziţiune un local de şcoală unde să se ţină cursurile şi unde funcţionarii noştri să fie obligaţi să ia parte.

Eu v'aş ruga ca suma ce vi se acordă de Uniunea oraşelor să servească pentru această şcoală şi, cu personalul competinte ce vă vom da noi şi cu elementele ce aveţi d-vs., vom putea să facem ca şcoala să înceapă a funcţiona chiar în toamna aceasta.

In ce priveşte biroul de informaţiuni, nu sunt în contra, v'aş ruga însă să luaţi Monitorul Uniunii şi veţi vedea cât de puţini sunt aceia cari ne-au cerut informaţiuni. Noi am stat la dispoziţia oraşelor, de oarece, ca oraş mare, avem funcţionari pricepuţi, după cum şi noi am făcut apel la cunoştinţele altora, cum a fost de ex., chestiunea apei, când ne-am adresat d-lui inginer Vidrighin, dela Timişoara. Tot asemenea şi d. Primar al Constanţei a avut acel sentiment al înţelegerii lucrurilor şi a făcut apel la noi în chestiunea apei şi a salubrităţii. Va să zică, în toate aceste chestiuni, Uniunea are acest birou, dar românul nostru este foarte independent, nu vrea să întrebe pe nimeni.

Iată ce aveam de răspuns la observaţiunile domnului profesor Negulescu.

Domnul Berceanu are cuvântul.

D. MIHAIL BERCEANU: Domnule Preşedinte, doamnă şi domnilor colegi, suntem în prima fază a congresului, când chestiuni generale se spicuiesc şi se aruncă. Nu am intrat încă în faza a doua de discuţiuni precise, aşa cum domnului profesor Minovici i-ar plăcea să le facă, organizate metodic şi discutate, ci suntem, zic, în prima fază de expuneri generale şi de năzuinţi frumoase, ce cu toţii le avem, pentru aşezarea mai bine a oraşelor noastre. Să-mi

www.dacoromanica.ro

fie, dar, îngăduit să rămân în examinarea şi discutarea admirabilului raport al d-nei Cantacuzino.

D-na Cantacuzino ne-a dat metoda de a înţelege adevărul, de a înţelege problemele ce ne preocupă astăzi şi anume ne-a adus din străinătate spicuiri de năzuinţi frumoase şi rezultate vechi de muncă. Această expunere a fost discutată de colegul nostru, d-l Minovici, cu genul ce-l caracterizează, exagerând calculat, numai ca să reliefeze mai mult adevărul. D-l primar al Municipiului Bucureşti, cu înţelepciunea şi puterea de realizări continue, a simţit numai decât nevoie să stabilească echilibrul în expunerea şi metoda de critică a d-lui Minovici. D-l Profesor Negulescu, pe lângă noi aceştia, cari căutăm realizări practice, d-sa, ca teoretician, ne-a adus aminte că nu trebue să uităm şi şcoala, ne-a adus aminte de acea verificare de cunoştinţe, care luminează sufletele.

In această atmosferă, să-mi daţi voe să adaog şi eu câte-va cuvinte.

Ceeace ne preocupă pe noi toţi, este ca să găsim adevărul, acel ritm etnic ce se manifestă în neamul nostru. Sufletul neamului trebue prins şi trebue înţeles de noi, ca să corespundă vibraţiunilor lui. Umorul şi toate deviaţiunile ce unii dintre noi încearcă să le facă, constitue o pierdere de timp şi noi trebue, cu o oră mai înainte, să coordonăm metodele pentru găsirea adevărului, acel ritm etnic de care vă vorbeam adineauri. Şi ce trebue să facem?

Dacă începem să ascultăm acest ritm, vedem ce lucruri frumoase găsim şi d-vs., toţi veţi găsi caractere frumoase, când aţi corespuns acestui ritm. Atât cei din politică, cât şi cei din administraţie, dacă nu au mai corespuns acestor năzuinţi, au căzut, fiindcă nu au putut fi apreciaţi de populaţiune.

Opinia publică greşeşte şi ea câte odată, atunci când presa nu prinde şi ea acest ritm. Presa trebue întotdeauna să ţină publicul în ritmul curat, nepasionant, ca să poată corespunde nevoilor mari ale neamului (aplauze). Şi, dacă pe acest teren vin şi vorbesc, este că noi, pe lângă teorie, mai facem şi experienţe. Am făcut experietnţa aceia, care este directiva generală de concepţie asupra vieţii în Bucureşti, în care trăim, şi am înţeles că neamul nostru nu se mulţumeşte numai cu o manifestaţie de pozitivism, el are nevoe de o manifestaţie mai înaltă; şi atunci, neamului nostru îi trebue, pe lângă ştiinţa pozitivă şi practică, şi vibraţiunile adânci şi înalte. Şi iată de ce, pe cale de creştinism, citat de domnul Dr. Costinescu, sub formă de iubirea aproapelui, vom putea îndrepta nevoile noastre. Noi n'am putea plasa obligaţiunile Casei de Credit, fiindcă rezerva noastră materitală este distrusă şi nu s'a mai putut crea o altă rezervă, aşa de repede, dar să creăm această rezervă printr'o luminare a vieţii noastre, printr'o viaţă de cinste, de muncă de toate zilele, muncă nu în dizolvare, ci în construcţie, muncă desvoltată numai pentru cei din jurul tău.

Iată o întreagă filosofie, nu cu cuvinte transcedentale, ci cuvinte cari le-a înţeles neamul nostru.

Iată o filosofie întreagă ce aş dori să fie luată în considerare în această întrunire frumoasă. Şi atunci, pe lângă ceeace străinii ne-au dat ca experienţă, pe lângă ceeace ştiinţa a ştiut să sintetizeze şi pe lângă ceeace profesorul Negulescu a pus drept crez ştiinţific, să dăm acest imponderabil sufletului neamului nostru, ca cu sufletul acesta bun, înţelegător, care vibrează în noi, cu acest suflet să păşim liniştit la muncă, căci numai aşa vom corespunde la ceeace neamul nostru aşteaptă dela noi. (Aplauze prelungite şi îndelung repetate).

D. Inginer CINCINAT SFINŢESCU: Domnule preşedinte, domnilor congresişti, nu aş fi luat acum cuvântul, dacă expunerea literară şi plină de interes a doamnei Cantacuzino, expunere care interesează întreaga omenire organizată din oraşe, nu ar fi atins o chestiune de specialitatea mea, şi anume, chestiunea urbanismului. Şi aş fi renunţat la cuvânt în urma discutăţii acestei chestiuni de către domnul profesor Negulescu, dacă nu aş fi crezut că lipsesc dela datoria mea, dacă nu aş pune la punct progresul ştiinţific şi scolastic al chestiunii de urbanistică.

Fiindcă sunt de acord, principial şi suffe-

www.dacoromanica.ro

teşte, cu sentimentele ce călăuzesc pe domnul Dr. Costinescu, când spunea că trebue să fim optimişti, trebue să ne dăm seama că, în mersul ascedent al străinătăţii, luăm o parte activă, cu un ţel mai mare decât multe state civilizate şi că în chestiunile acestea de urbanistică, cu totul neglijate, eu, ca specialist, care ăr trebui să fiu pesimist, observ totuş o mişcare ascedentă a acestei chestiuni.

Chestiunea urbanismului există la noi în ţară, încă dela 1894, fiindcă oraşul Bucureşti a avut la acea dată o lege urbanistică, lege care în multe oraşe din străinătate, abia după un an sau doi au avut-o. Dacă acea lege nu dat rezultate, cauza este că realizarea urbanistică nu depinde de un om, ci de o societate, care trebue transformată şi transformarea unei societăţi nu se poate face de azi pe mâine. Dacă oraşul Bucureşti ar fi realizat acea lege, el ar fi fost în fruntea tuturor oraşelor din Europa.

Bucureştiul a făcut un concurs de sistematizare a oraşului, care însă nu a dat rezultate, din motive de ordin financiar.

Incă din 1903, când am ieşit de pe banca de specialitate, am început o campanie vie, nu în sensul social al cuvântului, ci în sensul tehnic, şi de atunci observ că rândurile celor cari luptă pentru idea urbanistică creşte, fiindcă urbanismul, sunt 4 sau 5 ani de când se predă în şcoalele noastre tehnice superioare, la Şcoala politehnică şi la Şcoala superioară de arhitectură, unde am cinstea să profesez. Ideea de urbanism a luat fiinţă în aceste şcoli, tocmai prin faptul că, de 5 ani, Uniunea oraşelor discută, în congresele sale, urbanismul şi estetica în sens social.

Ideea s'a mai realizat asemenea şi prin o asociaţiune a arhitecţilor urbanistici, cum şi prin Ateneele populare, cari, în Bucureşti, au luat o desvoltare aşa de mare, prin activitatea pasionată şi optimismul domnului Berceanu.

Fiindcă, domnilor, ce este urbanismul? Urbanismul are două concepţii: una în sens general, adică a manifestărilor în toate direcţiile de activitate a oraşelor şi aceatsta este mai mult concepţia franceză; şi o altă concepţie este desvoltarea vieţii oraşelor, prin desvoltări tehnice, apă, canal, lumină, pavagiu, care este o concepţie anglo-saxonă.

Domnul profesor Negulescu a înţeles că urbanismul nu este aşa de desvoltat la noi. Cred că d-sa a înţeles urbanismul în sensul latin al cuvântului, adică urbanismul manifestat pe toate terenurile. Dacă însă rămânem la concepţia anglo-saxonă, prin desvoltarea materială, atunci urbanismul a luat naştere de mai mulţi ani. Prin urmare, sunt de acord cu d-l profesor Negulescu, că, în materie de urbanism, după cum se lucrează în toate ţările, trebuie să lucrăm şi în sensul latin al cuvântului şi deci şcoala de urbanistică din Paris, care de fapt a devenit o Universitate de urbanistică, trebue începută şi la noi. In Franţa şi în special în Belgia, nu se admit în serviciile de conducere ale comunei, decât cei cari au făcut asemenea studii şi studiile sunt împărţite în studii administrative şi studii tehnice, pentru cei cari au de făcut lucrări tehnice la comună.

Prin urmare, suntem de perfect acord, ca să se facă această şcoală cât mai curând şi ştiu că, în acest sens, domnul Dr. Costinescu a depus toată stăruinţa.

In acelaş timp, îmi îndeplinesc obligaţiunea ce mi-am luat faţă de domnul arhitect Socolescu, şeful serviciului tehnic al oraşului Ploeşti, ca să vă atrag atenţia asupra unei manifestări de urbanistică, publicată cu cheltuiala oraşului Ploeşti, pe care o recomand, cu multă căldură, tuturor oraşelor, căci vor găsi acolo toate chestiunile de urbanism (aplauze).

D. M. VARARU, membru în Consiliul superior administrativ,

Domnule Preşedinte,

Domnilor congresişti,

In numele d-lui ministru de interne şi ca delegat al său, aduc urările mele de bună concentrare sufletească şi de lucrări temeinice tuturor reprezentanţilor consiliilor comunale din România-Mare.

Domnilor, fiindcă nu mai sunt decât câteva minute până la terminarea acestei şedinţe,

www.dacoromanica.ro

să-mi daţi voe ca în câteva cuvinte, să ating o problemă de mare însemnătate pentru noi; **amestecul politicei în administraţie.** Acest amestec îl suferiţi dv. îl suferim noi, cei din Consiliul superior administrativ, iar din partea unui fost guvern am suferit adevărate asalturi. Amestecul politicei în administraţie este o racilă foarte veche, ea a existat şi mai înainte sub votul censitar, dar acum sub domnia votului universal, trece printr'o clipă extraordinară, având o influenţă nefastă pentru viaţa administrativă. Şi atunci ne întrebăm cu groază, când vom scăpa şi cum vom scăpa de amestecul politicei în administraţie? Pesimiştii vor răspunde: niciodată, politica rău înţeleasă este tifosul exantematic al fiinţei noastre sociale. Alţii vor răspunde şi ne vom uni cu părerea celor optimişti, cari spun că după cum orice boală iese din corpul omenesc, tot asemenea şi politica va ieşi odată din administraţie, căci după credinţa mea personală votul universal este o fatalitate prin care trebue să trecem, dar din care vom ieşi cu bine.

Domnilor, politica bazată pe votul universal, abdică — în principiu — la capacitate, ea chemă la guvernarea Statului numărul, contrar de ceeace era pe timpul când aveam votul censitar, când, la guvernarea Statului, era capacitatea unită cu avuţia. Pe când sub regimul votului universal, se renunţă la capacitatea morală şi materială, din care cauză apare pe arena politică numărul, indiferent de capacitate, de stare materială şi educaţie socială, care aduce o decădere a simţului datoriei, a dreptului şi legalităţei.

Domnilor, în toate Statele Europei se dă lupta, ca fără a înlătura votul universal, să-l facă să evolueze, spre a aduce pe platforma vieţei politice, capacitatea, forţa morală şi conştiinţa interesului general, şi aceasta în timpul cel mai scurt. Cu această încredere însă trebue să mai suportăm influenţa politică, însă depinde de fiecare din noi, ca să ştim cum să o suportăm.

Politica în sensul bun al cuvântului însemnează grija şi lupta ca interesul general al colectivităţii să învingă şi să predomine interesele personale şi de partid. Fundamentul vieţei publice se poate rezuma în axioma că **interesul personal să cedeze interesului general.**

Intr'o ţară constituţională şi democratică ca a noastră, toţi suntem chemaţi să facem politică, chiar şi aceia cari luptă în contra politicei, bine înţeles politica cea bună, unii o facem ca exponenţi politici, alţii ca executanţi.

Noi, optimiştii pornim dela principiul binelui, spre deosebire de pesimişti cari nu văd de cât rău, din ce în ce mai rău, dezastru! In adevăr, sunt cazuri când prefectul de judeţ, de pildă, dizolvă consiliile comunale, nu pentru grijea de administraţie ca ea să meargă mai bine, ci pentru ca aceste consilii să fie formate din „ai noştri". Răul fiind excepţia, eu sper că putem să remediem acest rău al amestecului politicei în administraţie. Aceasta nu se poate face decât prin „educaţiune", educaţiunea acelor cari fac politică militantă şi a acelor cari stau în fruntea administraţiei. Educaţiunea administraţiei, în sensul că toată viaţa noastră să năzuim a rămânea în legalitate, iar politicianii să se ferească de a se folosi de organele administrative pentru a face politică de partid. (Aplauze).

Domnilor, fiind vorba de educaţiune, noi cei din Consiliul superior administrativ ne silim a o face din punctul de vedere al legalităţii factorilor politici de mâna întâia, de a convinge zi cu zi pe aceşti factori să renunţe la ilegalităţi, fiindcă lumea trebue să ştie odată pentru totdeauna că o bună administraţie se bazează pe legea că bugetul este al comunelor şi judeţelor şi nu alor noştri. Invingeţi-vă dar mai întâi pe dv. înşivă şi apoi pe cei ce vă înconjoară, nu consideraţi că bugetul **trebue să fie întrebuinţat pentru „ai noştri",** fiindcă bugetul trebue să fie întrebuinţat pentru interesele comunale şi judeţene. Consiliul comunal, Consiliul judeţean, primarul, prefectul, etc. sunt factori de economie locală, cari trebue să dea prinosul lor de muncă şi abnegaţiune, administrând judeţul şi comunele, în aşa fel, ca ele să progreseze şi direct sau indirect să profite de serviciile lor întreaga populaţie. Vă rog şi pe dv. încercaţi de a schimba concepţia vechei poli-

www.dacoromanica.ro

tici şi goniţi-o din făgaşul administraţiei publice căci numai aşa încetul cu încetul, vom goni din administraţie, politica ne fastă, fiind nevoită atunci să-şi creieze organele ei proprii de susţinere, cari nu vor mai cere administraţiei de cât garanţia şi libertatea : cuvântului, scrisului şi propagandei, în limitele permise de legi şi interesele superioare de Stat. (Aplauze prelungite şi îndelung repetate).

D. Dr. I. COSTINESCU, preşedinte : Eu, de la început, v'am spus că domnul Văraru este al nostru. (Aplauze, ilaritate).

Ridic şedinţa. Şedinţa viitoare la orele 15.

Şedinţa se ridică da orele 12.30.

ŞEDINŢA DELA 9 OCTOMBRIE 1927 (d. a.)

Şedinţa se deschide la orele 15.45, sub preşidenţia d-lui Dr. I. Costinescu.

D. I. ROBAN, secretar g-ral dă citire următorului proces-verbal încheiat de Comisiunea pentru verificarea gestiunei pe anul 1926 :

Proces-Verbal

Subsemnaţii N. Berha, primarul oraşului Tecuci; I. Bădulescu, primarul oraşului Giurgiu; Leonhard, primarul oraşului Sighişoara delegaţi de adunarea generală a Uniunei oraşelor în şedinţa dela 9 Octombrie a. c. cu verificarea gestiunei anului 1926/927, procedând la îndeplinirea acestor delegaţiuni am constatat :

a) Contul de gestiune şi actele justificative au fost găsite de noi în perfectă ordine şi cu respectarea prevederilor bugetare.

In afară de budget s'a plătit din disponibil, Institutului de Ştiinţe Ad-tive subvenţii în valoare de 150000 lei.

b) Proectul de budget este întocmit pe aceleaşi baze ca şi în anul trecut şi cuprinde toate prevederile necesare.

Faţă de cele arătate propunem : aprobarea contului de gestiune şi a bugetului pe anul 1927|28.

(ss) *N. Berha*
(ss) *I. Bădulescu*
(ss) *Leonhard*

Se pun la vot concluziunile raportului şi darea de seamă şi Congresul aprobă concluziunile raportului şi dă descărcare de gestiune.

Se dă citire următorului proiect de buget pe anul 1928.

Bugetul uniunei oraşelor din România pe anul 1927|1928

VENITURI

1. Din cotizaţia de membre dela 100 oraşe, a câte 4500 de lei	450.000.—
2. Din abonamente la Monitorul Uniunei şi din venituri întâmplătoare	50.000.—
Total lei . . .	500.000.—

VIZAT

(ss) N. Berha, Tecuci
(ss) I. Bădulescu, Giurgiu
(ss) Leonhard, Sighişoara

CHELTUELI

1. Salarii.	
a) Secretar General a 3000 lnnar . . .	36.000.—
b) Secretar a 2000 lei . . . „ . . .	24.000.—
c) Casier coresp. a 1500 . . „ . . .	18.000.—
d) Registrator-dactilografă a 1000 lei lunar	12000.—
e) Fond pentru plata unui contabil şi pentru serviciul de urmărirea resolvărei cererilor oraşelor, pe lângă autorităţile din capitalei, inclusiv speze de deplasare în oraş şi în ţară lei	60.000.—
	150.000.—
2. Imprimate inclusiv Monitorul Uniunei ce va apare lunar lei	80.000.—
3. Abonamente, reviste	20.000.—
4. Cheltueli diverse, inclusiv reprezentarea Uniunei la diverse congrese edilitare, lei .	50.000.—
5. Subvenţia Inst. de Ştiinţe administrative	100.000.—
Total . . .	400 000.—

BILANŢ

Venituri	lei	500.000.—
Cheltueli	„	400.000.—
Excedent	„	100 000.—

D-na ALEXANDRINA CANTACUZINO : Domnule preşedinte, eu propun să se treacă în buget o sumă mai însemnată pentru şcoala de urbanistică.

D. Dr. I. COSTINESCU, preşedinte : S'a prevăzut suma de 100.000 de lei, şi voi cere Consiliului municipal să-mi dea încă o sumă, pentru cheltuelile de local, încălzit şi luminat. Voi cere şi Statului să contribue cu ceva, iar profesorii, cel puţin pentru început. îi vom ruga

www.dacoromanica.ro

să predea cursul în mod onorific sau cu un onorar mai mic. Când Statul va da acestei şcoli dreptul să libereze certificate, desigur că îi va da şi o subvenţie. Vă rog dar să lăsaţi suma aşa cum este prevăzută, care, după cum vedeţi, reprezintă a patra parte din bugetul Uniunii.

Domnilor, chestiunea, care pe mine mă preocupă mai mult, este chestiunea Casei de credit şi a asigurărilor ce intenţionez a o organiza pe baze solide. In acest institut, trebue ca Uniunea oraşelor să intre cu o sumă, ca astfel să formăm sâmburele acestei instituţiuni.

D. Profesor PAUL NEGULESCU: Domnilor, este necontestat, că dacă voim să organizăm serios această şcoală, trebue un capital de o importanţă oarecare, altfel nu se poate lucra; căci, decât să facem un lucru mediocru, mai bine să renunţăm. Dacă Uniunea nu are bani, atunci fiecare din oraşele membre să fie obligate să înscrie în budgetele lor sumele respective.

Institutul despre care vorbea d. preşedinte că voeşte să-l creeze, este în adevăr o necesitate, căci o asemenea instituţiune financiară este de o importanţă considerabilă, mai ales astăzi, când comunele suferă de lipsă de credit, viaţa lor este paralizată, fiindcă nu pot face realizări, la cari cu toţii năzuim.

Domnilor, în Revista de drept public pe anul 1926, cu ocazia precedentului congres, expuneam planul organizării unui asemenea institut. Dacă oraşele şi-ar inventaria bunurile de domeniul privat şi le-ar evalua, dacă această evaluare s'ar ridica, de exemplu, la 200—300 milioane aur, dacă fiecare oraş ar subscrie la capitalul acestui institut financiar, putând ipoteca această avere; societatea s'ar găsi cu un capital de 200—300 milioane aur. O asemenea instituţiune, care ar avea un asemenea capital, este institutul menit să trateze cu toate organizaţiile financiare din Occident sau din America. Şi atunci, un oraş, membru al acestei asociaţiuni de oraşe, dacă ar voi să contracteze un împrumut, se adresează acestui institut financiar, acesta examinează chestiunea şi, după ce face un studiu serios de lucrările ce oraşul vrea să le facă instituţiunea propune grupului din străinătate obţinerea capitalului. Şi atunci, iată oraşe cari beneficiază de o asemenea organizaţie.

Prin urmare, din acest punct de vedere, vedeţi că se poate ajunge la realizări mai repezi şi oraşele au tot interesul să facă parte din această instituţiune.

Pe de altă parte, acest institut financiar, potrivit legii organice ce s'ar face, ar putea să încaseze veniturile directe ale oraşelor împrumutate, astfel încât, garantându-se plata, creditorii vor fi plătiţi la termen, iar creditul acestei instituţiuni va rămâne totdeauna netulburat. Când un asemenea institut financiar se prezintă cu un capital aur atât de considerabil, atunci şi creditul va fi foarte interesant. De aceia cred că realizările ce această asociaţiune a comunelor ar putea să le facă ar fi foarte numeroase şi de o utilitate incontestabilă.

Domnilor, înfiinţând o şcoală de urbanistică, care să aibă şi un internat, se desvoltă spiritul funcţionarilor către datorie, căci, datorită acestei şcoale, educaţiunea lor va fi complectată. Şi atunci, pe de o parte, aveţi oameni conştienţi de datoria lor, animaţi de un spirit devotat, cari pot fi folositori, mai ales în împrejurările de astăzi; pe de altă parte, dând oraşelor posibilitatea de a ajunge la realizări, cred că aceste realizări vor fi de o utilitate incontestabilă.

D. Dr. I. COSTINESCU, preşedinte: Domnilor, teza domnului Negulescu este foarte frumoasă şi cu toţii am voi ca, pe lângă şcoală, să se înfiinţeze şi un internat. Dar, în situaţiunea noastră de astăzi, cu mijloacele restrânse ale comunelor, ca să avem numai decât un ininternat, nu se poate. Să facem dar o şcoală fără internat; ceva mai mult, părerea mea este că această şcoală să fie ataşată pe lângă cele trei Universităţi ce avem, altfel ne trebuesc milioane, pe cari nu ştiu de unde le-am putea lua.

In ce priveşte institutul financiar, despre care vorbea d-l Negulescu, în care capitalul ar fi reprezentat, nu prin bani, ci cu valoarea ipotecară a bunurilor sale, eu vă întreb numai: se poate ipoteca un bun public, de exemplu o şcoală, un

www.dacoromanica.ro

teatru? Eu am spus tuturor acelora, cari au venit să ne împrumute : nu ipotecez nimic, am budgetul meu şi, dacă vrei, îţi dau şi garanţia Statului, alt nimic. O spun acéasta, fiindcă o şcoală nu poate deveni un bun particular. Este o chestiune de drept, pe care, ca profan, o pun înaintea dv.

D. Profesor PAUL NEGULESCU : Eu am vorbit de domeniul privat, nu de cel public.

D. Dr. I. COSTINESCU, preşedinte : Oraşele din Vechiul Regat nu au domenii private. Cele câteva terenuri ce am avut, legea Averescu ne-a obligat să le dăm demobilizaţilor. Bucureştiul este cel mai sărac în proprietăţi, căci nu avem nici măcar terenuri pe cari să le dăm în schimb acelor pe cari îi expropriem, pe cari suntem nevoiţi să-i plătim din budget. Ideea d-lui profesor Negulescu poate fi bună în teorie, trebue însă să vedem dacă o concepţie teoretică poate da rezultate practice. Eu nu cunosc decât două instituţii, cari împrumută cu garanţie ipotecară : Creditul Urban şi Creditul Rural. Ca comunele să facă împrumuturi pe obligaţiuni, când valoarea lor este de 50 la sută, nu este o afacere pentru comună. Trebue dar să găsim o altă soluţie.

Se pune la vot budgetul pe 1928 şi se aprobă, astfel cum a fost propus.

D-na ALEXANDRINA CANTACUZINO : Domnule preşedinte, ne găsim adunaţi aci, reprezentanţi autorizaţi ai tuturor oraşelor, şi avem prilejul să rezolvăm o problemă de cea mai mare importanţă, problema femeii mame, care vine din oraşele dv., pornită din nevoi, în oraşul nostru, fapt care aduce ţării o pagubă mare, şi ne face faţă de străinătate şi o reputaţie detestabilă. Cred că, dacă Uniunea oraşelor ar pune obligaţiune fiecărui oraş să contribue fiecare cel puţin cu 10.000 de lei, vom putea strânge un fond cu care, anul viitor să putem face un început al acestei opere de solidaritate. Ar fi într'adevăr o manifestaţie socială de prima importanţă, cu care, din punct de vedere moral, societatea şi Statul s'ar putea făli. De aceia îmi permit să vă rog să nu lăsaţi să treacă momentul, şi să rugaţi, împreună cu mine, pe reprezentanţii diferitelor oraşe, ca să ia în cercetare această propunere. 10.000 de lei este o sumă mică şi nu se poate să nu o obţineţi, pentru realizarea unei idei ce ne leagă pe toţi într'o datorie de solidaritate şi de salvare. (Aplauze prelungite).

D. Dr. COSTINESCU : Intrăm în ordinea zilei.

Avem chestiunea reciprocităţii de serviciu, care a fost discutată în toate congresele. D-l Dandea ne-a trimes un raport şi, cum d-sa soseşte astăseară, rămâne ca raportul să fie citit în şedinţa de mâine.

Trecem acum la chestiunea asigurărilor comunale

Cum asupra acestei chestiuni nu s'a hotărît nimeni să facă un raport, să-mi daţi voe să spun eu câteva cuvinte, asupra modului cum înţeleg eu organizarea acestei chestiuni a asigurărilor bunurilor comunale.

Domnilor, averea comunelor în imobile reprezintă o sumă imensă. Pot să vă spun că numai averea Bucureştiului se urcă la 7—8 miliarde, în afară de conducte şi cabluri. Asemenea şi oraşele din Transilvania au averi imense şi nu vă citez decât Oradia, care are un hotel, splendid local de teatru, uzine, şcoli, averi cari însumează, pentru toate oraşele, cel puţin 20 miliarde. Şi atunci mi-am pus următoarea întrebare : toate aceste bunuri sunt administrate de diferite oraşe, unele ca buni administratori, le asigură contra incendiilor, altele, ca să facă economii, nu fac aceste asigurări şi, când se întâmplă un incendiu, paguba este foarte mare pentru oraş, pentru că trebue să pună suma din budget pentru refacerea bunului. Domnilor, ca să faci astăzi o şcoală, trebue 8—12 milioane, nu mai vorbesc de un palat ca acesta, care costă peste 20 milioane, sunt, prin urmare, bunuri cari costă sume însemnate şi o bună gospodărie cere ca aceste imobile să fie asigurate. Domnilor, chestiunea asigurării este o chestiune de modalitate şi o modalitatea este ca să participe mai multe comune ca să formeze această Casă de asigurare. Dacă sunt puţine oraşe nu pot să facă această masă, trebue să fie multe. Noi avem fericirea ca, prin numărul mare de oraşe şi di-

www.dacoromanica.ro

versitatea bunurilor comunale, să putem face aceste asigurări în condiţiuni avantagioase şi atunci am studiat la societăţile de asigurare condiţiunile în cari funcţionează. Să-mi daţi voe să vi le arăt şi veţi vedea ce concluzii putem trage noi.

Cum procedează o societate de asigurare, când i se prezintă un bun în faţa ei? Societatea, după declaraţia ce i se face, primeşte asigurarea. Dacă imobilul reprezintă o sumă x, societatea nu ţine asupra ei valoarea întreagă, fiindcă trebue ca repartiţia să se facă pe un număr cât mai mare de societăţi, şi atunci societatea de asigurarea opreşte asupra ei o parte din valoare lucrului asigurat. Dacă imobilul valorează, de ex. un milion, ea opreşte asupra ei dela 100—500.000 lei, prin urmare, între 10 şi 50 la sută. Ce face cu restul sumei? O trece la alte societăţi de asigurare. Şi atunci, sunt în ţară la noi trei, patru societăţi, cari au convenit între ele ca să ia o parte din aceste riscuri şi fiecare ia 10 la sută din asigurare. Societăţile româneşti trec însă o parte din riscuri şi la societăţile străine.

După războiu, ţara noastră şi-a făcut o reputaţie rea, fiindcă sunt particulari cari, după ce fac asigurări, pe urmă le dau foc. Şi vă reamintiţi de numeroasele focuri ce au fost, mai ales în unele oraşe din Moldova.

Noi avem o situaţie mai bună; evaluarea bunurilor făcându-se de serviciile technice, se face mai just, fiindcă se face de persoane cari nu au interes personal. Prin urmare, societăţile cari fac asigurări, împart riscul la celelalte societăţi şi pentru riscul ce-l ia, primeşte şi prima şi, dacă prima d-tale este de 15.000 lei, este banul ei, fiindcă, în fapt, ea a ocazionat această operaţie de asigurare. Cari sunt primele la acei cari se asigură? Intre 1 şi 1 jum. la mie. Imobilele dela 1 jum. la 25 la mie. La această sumă se face rabat şi rabatul se face fie prin concurenţă, pentru unele localităţi cari au şansa să fie mai puţin bântuite de incendii. Şi aci Ardealul stă în primul rând. Sunt oraşe în Ardeal, cari merg cu rabatul de 30 la sută. Şi la noi în Muntenia se fac rabaturi, în Moldova însă nu se fac, din cauza modului cum se construeşte acolo şi mai ales din cauza deselor incendii. Natural că aceste prime cresc şi din cauza materialului cu care se clădeşte. La aceste prime societăţile adaogă cheltuelile de administraţie, cari sunt de 16 la sută, mai les în Ardeal, unde se fac rabaturi mai mari.

Societăţile mai obişnuesc ca, în primii 10 ani, să-şi facă o rezervă de 10 la sută din prima care o primesc, iar restul primelor merge la cheltuelile generale şi la beneficiul acţionarilor ce formează societatea.

Vedeţi dar cum ar fi chestiunea, dacă am lua noi în mână şi dacă am face noi o asigurare mutuală a Uniunii. Ce ne-ar costa, dacă am organiza un astfel de serviciu? Cheltuiala este foarte mică. Un funcţionar şi o dactilografă, iar acţiunea noastră trebue să fie identică cu acţiunea Societăţilor de asigurare. Ne trebue să oprim pentru organizarea noastră, la început, din risc şi din prime, numai o cotă-parte şi această cotă-parte trebue să varieze cum variază şi cotele Societăţilor de asigurare, adică dela 10—15 la sută, aceasta depinde de modul cum clădirile sunt construite; şi aci avem posibilitatea, de oarece avem serviciul technic, care ne dă acest lucru. Cu un singur funcţionar putem organiza acest serviciu şi, cum nouă ne rămâne atâta parte de comision asupra Uniunei, acest comision îl bonificăm, adică îl vom repartiza asupra oraşelor şi îl scădem din primele ce ele plătesc.

Ca concluziune, aş vrea să cer votul dv. ca să organizăm acest serviciu, să ne legăm toate oraşele din ţară, ca să facem acest serviciu al asigurărilor prin Uniunea oraşelor. Uniunea să ia asupra ei o cotă-parte, care, la început, va fi mai modestă, dar cu cât fondul va creşte, cu atât va avea putinţa să lucreze. Trebue să ştiţi că societăţile de asigurare consideră că incendiile lor vin cam 3 la sută, adică dacă au 100 de asigurări, trei trebue să ardă. Prin urmare, eu trebue să-mi opresc această sumă, ca să fac faţă la aceste trei incendii. Dacă am norocul să scap de aceste trei incendii, fondul de rezervă va creşte şi după un număr de ani, vom putea face o societate a noastră, ca să putem ţine o cantitate foarte mare asupra noastră.

Domnilor, pe oraşe nu le-ar costa nimic, ele ar plăti aceiaşi primă, care o plătesc astăzi la societăţile de asigurare şi, cu cât fondul de rezervă creşte, cu atât prima va scădea. Dacă vom vedea că, din an în an, nu avem incendii, atunci primele vor scădea treptat şi sper că

www.dacoromanica.ro

într'un număr de ani, ne vom crea un fond cu care să ne refacem bunurile ce avem.

Propunerea mea este ca toate oraşele să adere, fiindcă, dacă nu aderă, masa nu este suficientă, căci dacă arde o casă la Botoşani, paguba trebue să se repartizeze la toate oraşele, paguba nu o plăteşte oraşul, ci organizaţia. Vă cer dar asentimentul dv. asupra propunerii ce v'am făcut. (Aplauze prelungite). In legătură cu aceasta, cred că cu timpul fondul nostru de rezervă ar putea face avansuri şi împrumuturi şi trebue să ştiţi că în ţările străine şi la noi, singurele societăţi, cari au capitaluri mari de rezervă şi cari fac să fructifice banul lor, sunt societăţile de asigurare. In Belgia, operaţiunile cele mai mari de împrumut se fac de societăţile de asigurare. Tot la societăţile de asigurare a recurs Germania, când a lucrat în direcţia locuinţelor economice ; deasemeni tot la societăţile de asigurare a făcut apel, când s'a luptat în combaterea tuberculozei, pentru facerea de sanatorii, fiindcă era chestiunea de asigurare de viaţă şi deci foarte interesate ca omul care s'a asigurat să trăiască cât mai mult.

Aşa cred eu că, în scurt timp, vom putea avea un capital foarte important, vă închipuiţi că este vorba de valori de miliarde, cu care capital ne vom putea face începutul acelui Credit comunal şi atunci vom putea împrumuta pentru operaţiunile de cari vorbea d-na Cantacuzino, pe termen scurt şi mijlociu.

Vă cer dar autorizarea ca să dăm acestei chestiuni o formă concretă, să organizăm acest institut, să găsim personalul de specialitate, care să organizeze aceste asigurări, iar toate oraşele să-şi ia obligaţiunea ca asigurările să le facă prin această Casă de asigurare şi Credit (aplauze prelungite).

— Se pune la vot propunerea de a se constitui o Casă de asigurare şi Credit şi se primeşte.

— Se pune la vot propunerea să se facă o lege în acest scop, iar când majoritatea comunelor va adera la această ideie, toate comunele să fie obligate să se asigure.

D. D. GROZDEA : Domnilor, ca să nu se piardă timpul, fiindcă suntem în preajma alcătuirii budgetelor, cred că este bine ca oraşele, cari au primit propunerea d-lui Preşedinte, să prevadă în budgetul lor pe 1928, o sumă pentru fondul acesta de asigurare, fiindcă, dacă ideea se va înfăptui în anul viitor, să avem o sumă necesară, ca să se poată alimenta fondul acesta de asigurări.

D. Dr. I. COSTINESCU, preşedinte : Rog pe domnii primari, cari au servicii tehnice la oraşele lor, să puie asupra acestor imobile 0.80 la mie până la 1 la mie asupra valorii imobilelor, pentru asigurări.

— Se pune la vot şi Congresul aprobă ambele propuneri.

D. Dr. I. COSTINESCU, preşedinte : In chestiunea educaţiunii culturale în oraşe. D-l Berceanu are cuvântul.

D. MIHAIL BERCEANU : Domnule preşedinte, Doamnelor şi domnilor, obligaţiunile Consiliului comunal, după legile noastre organice, deşi legea din urmă a depăşit, dar nu prea mult, cadrul celei vechi, — se reduc în general la supravegherea organelor şi întâmpinarea nevoilor materiale ale oraşelor. Trebue ca Consiliile comunale şi edilii să facă faţă la toate chestiunile de aşezare materială a grupului de oameni, care constitue un oraş, de aci salubritatea, în primul rând, alimentarea de toate felurile, individuală, colectivă, ordonanţe poliţieneşti, construcţii, limitarea razei oraşelor, toate obligaţiuni cu caracter material.

Dar oare numai acestea trebue să fie obligaţiunile edililor ? Oare nu cumva chiar aceste obligaţiuni, ca să se poată executa în condiţiuni bune, trebue să se subordoneze unor alte idei ?

Noi credem că da. Trebue ca gândul general, ca concepţia celor cari vor să trăiască într'un grup, într'un oraş, să fie aşa manifestată, ca să poată să admită convieţuirea în condiţiuni cât mai bune şi cât mai frumoase. Nu este destul să avem pavagii, să avem apă bună, lumină strălucitoare şi case bine construite, dacă lipseşte îngăduinţa aceia de suflet, dacă lipseşte acea dispoziţiune frumoasă ca oamenii să trăiască unii lângă alţii, să coordoneze activitatea lor, pentruca toate aceste mijloace materiale să fie cât mai bine utilizate.

www.dacoromanica.ro

Ce foloseşte, când ai o stradă bine pavată şi locuitorii caută să strice pavagiul?

Ce foloseşte când ai reverbere splendide şi sunt sparte cu pietre de copii?

Ce foloseşte când ai case frumos construite şi alături de acele case se aruncă toate gunoaele de vecinii de prin prejur?

Ce foloseşte când un palat, construit admirabil, se învecineşte cu o baracă, care este şi un pericol de incendiu şi o ameninţare a sănătăţii?

Şi atunci, pe ce cale se poate găsi această convieţuire posibilă?

Sunt două metode cunoscute, de când oamenii au căutat să se aşeze în grupări. Este metoda brutală, biciul; dar mai este şi o altă metodă: convingerea, persuasiunea, înţelegerea situaţiunei reale, fără biciu.

Iată cele două metode experimentate de întreaga omenire. După timp, după rasă, după situaţiunea specială de evoluţiune, aceste două metode s'au îmbinat, cu mai multe caractere la una, sau mai multe caractere la alta.

Din punct de vedere superior etic, idealul ar fi cât mai puţin biciu şi cât mai multă conştiinţă şi claritate de simţiminte şi iubire de oameni.

Domnilor, o întrebare se pune: neamul românesc, în ce categorie ar intra, pentru rezolvarea acestor mari probleme de convieţuire? Acea formulă brutală, care singură să domnească? Sau neamului românesc i se poate aplica cu mai mult succes cealaltă formulă, de conştiinţă? Răspunsul este dat de mult şi experienţele sunt caracteristice. Ele rezumă o încredere, un optimism admirabil în virtuţile etnice ale neamului nostru.

Domnilor, neamul nostru se conduce mai mult pe suflet, pe sensibilitate şi conştiinţă. Toţi acei cari aţi administrat şi aţi întrebuinţat un procedeu sau celalt, aţi văzut că procedeul brutal nu a dat rezultate temeinice, sau dacă a dat, au fost foarte scurte; pe când rezultatele metodei celeilalte au fost admirabile, întrebuinţând forma de înălţare sufletească, de convingere, de persuasiune frumoasă şi întrebuinţate câte odată cu mici brutalităţi, aţi ajuns la rezultate aşa încât tot formele cele înalte răman în picioare. Şi atunci, dacă suntem de acord asupra acestei idei, să-mi daţi voe să vă fac un raport de experienţa desvoltată pe acest teren în capitala României-Mari.

In iarna anului 1923, domnul Dr. Costinescu, în condiţiuni foarte grele pentru oraşul Bucureşti, a primit misiunea să organizeze comuna Bucureşti. D-sa s'a hotărât atunci să se adreseze la un grup de prieteni, cari au venit şi au aplicat metodele dumnealui, nu brutale, ci de convingere liniştită, ceeace nu prea este în obiceiul nostru. Hotărârea odată luată, se execută, nu o modificăm sub o influenţă sau alta. Cu această hotărâre definitivă s'a pornit la o acţiune de experienţă edilitară.

Domnilor, am avut onoarea să iau o latură de experienţă, latura de educaţie sufletească şi de cultură, care era o experienţă interesantă pentru ţara noastră, anume făcută. Şi atunci, am pornit la înţelegerea problemei. Unde trebuiau străzi pavate, unde trebuia lumină, cartiere mai neluminate, fără apă, cu ce puteam să rezolvăm această problemă? In forma materială era o imposibilitate şi atunci am pornit mai sus şi am căutat să înţelegem dacă nu s'ar putea să prindem voinţa mare, curată, a multora, a celor mai mulţi oameni curaţi, modeşti necunoscuţi, a tuturor manifestărilor curate de suflet, ca să ajungem la limpezirea acestei cetăţi, întunecată şi tulburată pentru moment. Şi am pornit în acele colţuri unde suferinţa era mai mare şi acolo, cu ajutorul a două grupuri de oameni uitaţi şi neîntrebuinţaţi la această operă, cu ajutorul preoţilor şi al institutorilor, am pornit o campanie timidă, delicată, dar foarte curată, o campanie de lămurire a gândirii noastre despre viaţă. Aşa am pus problema şi, cu preoţii şi institutorii, am început să vedem ce se poate face, ca oamenii să fie mai mulţumiţi, şi rezultatele ce am obţinut sunt formidabile, după 4 ani, în materiale şi în bani. Populaţia Bucureştiului, populaţia săracă, — bogaţii foarte rar au dat ceva, — săracii din Bucureşti, numai pentru biserici, pentru aşezarea cultului nostru strămoşesc, au strâns peste

www.dacoromanica.ro

36 de milioane, ban cu ban. Chiar copiii dela mahalale şi-au dat cei 2 lei, pe cari mamele lor le-au dat pentru covrigi, iar o bătrână, care îşi strânsese bani pentru înmormântare, a venit la biserica ce se clădea, rugându-se să primim şi banii ei, spunându-ne : „Sunt bătrână, să nu mă uitaţi când voi închide ochii". Sub această formă curată de devotament admirabil, au venit oamenii cu bani şi materiale şi s'a adunat astfel această sumă de 36 de milioane. Comuna Bucureşti a contribuit şi ea, — doream să contribuim cel puţin cu atât cât au strâns oamenii, dar nu am putut, — a dat 23 de milioane şi, împreună cu cele 36 de milioane, s'au reparat 46 de biserici, s'au construit din nou 9 biserici. Una din ele, cea mai mare biserică din Bucureşti, care, după devizul oficial, trebuia să coste peste 20 de milioane, este aproape terminată, crucea ei străluceşte la 42 de metrii înălţime şi biserica costă 6.200.000 lei. Minune, domnilor ! Ce însemnează aceasta ? Insemnează o aşezare nouă, o concepţie mai clară de viaţă a fiinţei colective, este rezultanta unei grupări de voinţe curate. Şi atunci, minunea este uşor explicabilă, trebuia să găsim posibilitatea ca oamenii să se grupeze în energii curate şi din gruparea aceasta să iasă opera formidabilă.

Şi neamul românesc, după experienţa noastră şi verificarea făcută în alte părţi, este gata să se grupeze în forma aceasta şi în mod etnic este pregătit să facă faţă la toate nevoile mari. Şi, Doamne, nu se ştie cât de mari pot fi nevoile zilei de mâine !

Domnilor, pe acelaş teren, o altă experienţă pentru latura această mistică, care este în sufletul românului, căci s'a crezut că experienţa nu este concludentă şi trebue să se facă o altă experienţă. La şcoli, rezultatul în bani nu a fost aşa de mare, banii adunaţi nu au fost aşa de puternic grupaţi, am avut însă altceva, care este foarte interesant. S'au construit 19 şcoli, după toate cerinţele moderne. La şcoli, altfel a fost manifestarea acestei grupări de suflete, căci şcolile, în loc să coste 12—15 milioane, aceleaşi şcoli, în aceleaşi condiţiuni de construcţie, poate şi mai bune, s'au făcut cu 30—40% sub deviz. Iarăş o minune şi aci ! Şi este interesant ca tehnică, lucru pe care vă rog să-l reţineţi. In loc să se construiască după metoda care domină epoca noastră, ca să se câştige cât mai mult şi oricum, în loc să se facă aceste construcţii după formele tolerate de noi, s'au constituit comitete şcolare de construcţie, cari nu se mulţumeau numai să trateze, dar au şi achiziţionat toate materialele, tocmindu-se cu marii furnizori, şi se reuşea astfel a se cumpăra aproape cu preţul de cost. S'a mai făcut economie din întrebuinţarea materialului, căci comitetele, prin supraveghierea lor, nu lăsau nici un sfert de cărămidă neîntrebuinţată, iar varul ce cădea dela tencueli, era adunat şi întrebuinţat a doua oară. Prin urmare, toate economiile posibile se făceau. In loc ca plăţile să se facă după principiul general, lăsându-se ordonanţele în suferinţă, iar antreprenorii să aştepte, lucrările se făceau în limita banilor disponibili, şi atunci furnizorii nu mai aveau dobânzi de plătit. Toate aceste economii se cifrează între 30 şi 35%, cari, ca să se poată realiza, se cere ca un grup de oameni să-şi dea sufletul pentru această operă de construcţie materială. Ei bine, experienţa noastră a dovedit că se găsesc asemenea oameni şi era o adevărată fericire pe ei, că-şi sacrifică timpul şi munca lor, pentru a asista şi a da tot ce este mai curat în ei pentru aceste construcţii. Era puterea acea splendidă de a crea pasiuni, care este iarăşi o caracteristică a neamului nostru şi o parte nobilă a sufletului românesc.

Şi am mai găsit un mijloc, ca aceste construcţii să se ieftenească. Ştiţi că arhitectul ia 5 % pentru munca lui, dar, pentru cinstea arhitecţilor din Capitală, am găsit arhitecţi, cari, în mod gratuit, şi-au pus serviciile la dispoziţia noastră. Incât am mai câştigat 5 %. Şi sunt sigur că în toate oraşele veţi găsi întotdeauna oameni de bine, cari să dea o parte din prisosul lor de suflet.

Iată, domnilor, o a doua experienţă, despre care nu se poate zice că este pe teren mistic. Şi am întrebuinţat această experienţă şi la construcţiunile pentru lucrările edilitare.

şi la construcţiunile pentru lucrările edilitare.

S'a creat în Bucureşti un obiceiu, care este

www.dacoromanica.ro

splendid. Vor cetăţenii să facă o stradă, vor să-şi aducă apă sau lumină electrică, ei anunţă Primăria, că contribuesc pentru aceste lucrări. S'au făcut anul acesta, până la Octombrie, lucrări de 24 milioane, pentru lula Octombrie, lucrări de 24 milioane, pentru luminatul oraşului, în cartierele periferice. Din acestea, 12 milioane au fost contribuţii benevole ale cetăţenilor. Tot cu contribuţia cetăţenilor, s'au făcut în multe străzi canal şi pavagiu. Şi atunci, domnilor, iată experienţa şi pe terenul acesta, care nu mai este mistic, este terenul de pozitivism, care arată că se găseşte în sufletul neamului nostru un admirabil disponibil, ca să poată face efortul acesta ce trebuia să-l facă generaţia noastră.

Şi, dacă faptul este aşa, s'a pus întrebarea: cum facem educaţiunea neamului nostru, a populaţiei Capitalei noastre, pentru o pregătire la această operă de înălţare sufletească. Inainte de a răspunde la această întrebare, să-mi daţi voe să fac o paranteză.

Domnilor, întotdeauna, când un grup de oameni are răspunderea conducerii celorlalţi, trebuie să se gândească nu numai la înfăptuiri mici, la realizări momentane, ci trebue să se gândească la acele realizări, cari pot să asigure un mers mai înalt şi mai puternic, dar mai precis, în istoria neamului. Şi atunci, acei oameni trebuie să-şi dea toate mijloacele disponibile şi să nu umble după mijloace ce nu le poate avea la îndemână, iar când nu le are la îndemână, să nu se demoralizeze, dându-se la o parte, spunând: nu-mi iau răspunderea. Nu. Trebuie să găsim mijloacele ce le avem la îndemână şi numai cu acelea să realizăm. Ni se spunea: să nu facem nimic, până ce nu se aduc bani din străinătate. Dacă domnul Dr. Costinescu ar fi avut această idee, apoi, în Bucureşti, nu se mai putea face nimic şi cine a văzut Bucureştiul acum cinci ani şi îl vede astăzi, îşi dă seama de ceeace s'a făcut, fără împrumuturi, ci numai cu mijloacele noastre proprii. Prin urmare, încă o consideraţiune mare trebuie să ne orienteze în diferitele manifestări ale neamului nostru. Căci, domnilor, să nu uităm că situaţiunea noastră politică, situaţiunea noastră de desvoltare etnică este aşa, că trebuie să găsim în sufletele noastre singura bogăţie mare ce avem, rezerva, pentru a ne putea pregăti de vremuri grele, fiindcă nu se ştie dacă nu cumva zilele grele vor veni mai curând decât ne aşteptăm, şi atunci nu mai este timp de făcut conferinţe sau propagandă, nici de făcut glume, ci este necesar ca, mai curând, să realizăm şi să arătăm forţe noui. Să nu se uite că, pe lângă consolidarea noastră generală politică, mai avem probleme ce sunt nerezolvate. Suntem părtaşi ai unei revoluţiuni formidabile şi nu suntem cu toţii conştienţi de revoluţia prin care trece o ţară închiegată din nou, cu influenţe culturale din patru părţi, cu idei dominante de viaţă, cari se ciocnesc. In interior, clasa noastră bogată, clasă care materialmente este complect distrusă, în parte nedreptăţită, această clasă şi-a perdut încrederea în mersul normal al ţării, numai avem la ea rezerva mare de patriotism şi devotament ce trebuie să o avem în momentele grele. Ţăranul nostru împroprietărit, nu este clar luminat şi atunci pe ce ne putem baza şi să avem nădejde în momentele grele? De aceia trebuie că, cu o oră mai înainte, să profităm de experienţa făcută şi vă rugăm pe toţi să faceţi această experietnţă, ca să găsim o închiegare cât mai repede a neamului acesta. Pentru aceasta, trebue ca noi să-i schimbăm cultura şi să creăm o cultură nouă, fiindcă numai astfel îl putem salva. Dar ce este cultura? Şi aci intru în miezul chestiunii şi închid paranteza. Cultură se chiamă numai cultivarea inteligenţii, adică cunoaşterea obiectivă şi ştiinţifică a adevărului. Da, este şi aceasta o cultură, dar cultura desăvârşită nu este numai această pregătire de conştiinţe către adevăr prin cultivarea inteligenţii, trebuie să vină şi cultivarea inimei, cultivarea sensibilităţii noastre, pentru ca, în paralel, cultivarea inteligenţii cu cultivarea emotivităţii, să ne dea acel echilibru puternic, care să formeze un nume, o nouă concepţie de viaţă, cu ajutorul căreia neamul nostru să strălucească în istoria popoarelor. (Aplauze prelungite).

Domnilor, cultivarea inteligenţei s'a făcut, în Vechiul-Regat, în mod strălucit. Cultivarea emotivităţii, în Vechiul-Regat, nu s'a făcut. In celelalte ţinuturi, cultivarea emotivităţii este mai desăvârşită. Cultura ardeleană, cultură cu

www.dacoromanica.ro

caracter emotiv, este superioară celei din Vechiul-Regat. Cei din Vechiul-Regat au o cultură mai ştiinţifică, dar mai puţin emotivi ; cei din Ardeal au poate o pregătire mai puţin ştiinţifică, dar sunt mai emotivi.

Cum se face cultivarea inteligenţei ? Cultivarea inteligenţei prea mult, ne-a dus la formulele pozitiviste şi materialiste, cari domină epoca noastră, ne-a făcut să fim doritori de realizări şi realizările le-am pus numai în materie. De acolo, banul şi iar banul, nimic mai mult decât această formulă : ideal pozitivist. Şi banul, în epoca grea prin care am trecut, într'un timp, când ideile morale au fost zdruncinate, în care furtul a fost tolerat în instituţiuni, a lăsat urme penibile, echilibrul moral nu s'a putut restabili, aceasta din cauza prea marei noastre inteligenţe. Şi atunci, trebuie să luăm neapărat dela celelalte forţe ale noastre, mijloacele celelalte de emotivitate, căci emotivitatea nu se poate cultiva ca orice manifestare culturală.

Cum s'a manifestat emotivitatea până acum? S'a manifestat la cârciumi, pe maidane, prin acea latură penibilă : specula de bursă. S'a manifestat prin politică, speculând aviditatea, speculând ambiţiunile exagerate. S'a manifestat speculând vanitatea omenească şi în unele locuri, emotivitatea a fost reliefată în cluburi, prin jocul de cărţi. Şi să ştiţi că jocul de cărţi nu este numai dorinţa de câştig, este şi o emotivitate şi această latură a vieţii a fost speculată în cluburi şi nimeni nu a îndrăznit să spună categoric : am greşit şi greşim dacă mergem înainte pe această cale.

Cu ce putem corecta aceasta ? In primul rând, prin biserică, prin credinţă. Este o formă normală, ca şi plăcerea de a gândi şi a cugeta, căci este o plăcere de a fi aproape deDumnezeu. Acesta este un fapt cunoscut astăzi, dar care nu a fost destul de bine explicat de filozofii pozitivişti. Noi românii ne-am îndrumat numai în partea aceasta, adică ducând o ură în contra bisericii, când la noi această ură nu avea nici o explicaţie. Şi atunci, am început să spunem că biserica este un non sens de gândire modernă, uitând că biserica curată, a fost organul inimei, a acestei părţi sufleteşti, care se chiamă apropierea de Dumnezeu, emotivitate, sensibilitate mare, care este în sufletul tuturor şi mai ales în sufletul femeilor.

Şi, domnilor, noi înţelegem prin biserică orice biserică, fiindcă nuanţele de separaţiuni între ortodoxism şi catolicism sunt mai mult nuanţe de aşezări politice omeneşti, nu sunt aşezări de nuanţe de sensibilitate ; căci orice biserică cultivă emotivitatea, care nu se cultivă la cluburi sau în erotism păcătos, ci se cultivă pe inimă, pe morală, prin aşezări frumoase şi înălţatare de suflet.

Iată un prim mijloc, dar nu acesta este singurul de a cultiva şi aci să nu vă sperie, când vă spun că emotivitatea se poate cultiva şi prin politică. Dar care politică ? Desigur, că nu politica de căpătuială, care dă satisfacţie intereselor momentane, şi — să mă ierte domnul profesor Minovici, dacă îi spun că eu muncesc în forma spirituală ; de aceia îi mulţumesc pentru statuie şi nu o primesc, — şi nu speculând asupra vanităţii, care poate fi periculoasă, când este mobil de acţiune. Nu ambiţiuni personale trebuie să fie baza politicei noastre, ci politica educatoare de emotivitate, aceia pe care am formulat-o noi cu domnul Dr. Costinescu : să fie curată, prisos de suflet. Şi după ce l-ai creiat cu sufletul curat, cristalin, dezinteresat şi l-ai curăţit admirabil, acest suflet să-l dai cu toată inima celor din jurul tău. Iată ce numim noi politică, iată ce mijloace splendide avem în Bucureştiul nostru. Poate să vă mire, dar ceeace vă spun aci, vă rog să credeţi că nu este cântec de poet, ci este rezultatul unei acţiuni, pe care nu v'aşi fi comunicat-o, dacă nu o verificăm în cele 6 cluburi de culoare din Bucureşti. Domnul Dr. Ştefan Anastasiu, şeful sectorului Cuibul cu Barză, îmi spunea odată : învaţă-mă mai precis cum să fac binele. L-am învăţat, dându-i o indicaţiune : să aibă mai multă încredere. Şi cum eram în preajma Crăciunului, era şi domnul Barbu Dumitrescu cu mine, am pus pe masă ceeace aveam disponibil la noi, spunând celor cari erau cu noi : faceţi la fel. Am adunat astfel o sumă care am spus să formeze nucleul unei acţiuni. M'am adresat atunci

www.dacoromanica.ro

prietenilor mei şi le-am spus: se găsesc în sectoarele d-vs., atâtea suferinţi, căutaţi a le corecta, băgaţi însă de seamă că suferinţele cele mai mari sunt în afară de bani, nu unde vedeţi mizeria materială, ci unde vedeţi mizeria în suflete. După câteva săptămâni sunt chemat la telefon şi rugat să asist la o serbare, în biserica Sft. Constantin. După terminarea serviciului religios, mi s'a arătat un bătrân de 68 de ani, ce fusese mare proprietar, care în timpul din urmă sărăcise şi a cărui soţie, femeie de aproape 60 de ani, nu mai avea încredere în el, nu mai era între ei acea legătură liniştită ce trebuie să fie la baza familiei; cu un cuvânt, trăiau rău. Era un caz interesant, oameni de condiţie foarte frumoasă, altădată, astăzi jenaţi materialiceşte, cu sufletele în tragedie. In cele două săptămâni de Crăciun, cu preotul în frunte, s'a reuşit a se aduce liniştea în acea familie. Şi au venit la biserică cei doi bătrâni liniştiţi, fiindcă le încetase suferinţa ce le făcea viaţa iad pe pământ. Şi astfel căpătaseră din nou încrederea de viaţă.

Un alt caz clasic, mai important. O văduvă cu trei copii. Bărbatul nu ştiuse să-i facă educaţiunea pentru a nu fi numai o păpuşe şi o podoabă. Femeia rămasă văduvă, nu spunea nimănui un cuvânt. Prietenii mei i-au cerut iertare, dacă o ajută să treacă momentul critic. Şi au reuşit. Iată pe ce tărâm se poate face bine, urmând pe acest tărâm, aduci odihna neamului, grupului. Deci, noi am descoperit că, făcând aceste fapte, devenim fericiţi, căpătăm acel izvor splendid de a face binele, căpătăm o nouă viaţă şi mai găsim că, făcând binele, este cea mai morală forţă de viaţă.

Iată, domnilor, un fel de a face politică. Dacă el ar fi practicat şi de d-vs., să ştiţi că veţi ajunge să descoperiţi forţe ascunse ce nu le bănuiţi şi, din aceste forţe manifestate, va eşi forţe care trebuie să fie forţa neamului nostru.

Domnilor, un alt mijloc de a face educaţiunea şi cel mai important, este organizarea familiei. Suferim astăzi de dezorganizarea familiei, mai ales după războiu, şi aceasta este tot consecinţa filozofiei pozitiviste, care permite oricui să şi facă plăcere, oricând şi ori unde. Acest lucru trebue să înceteze şi trebuie să ne organizăm familia, ca să fie adevăratul mijloc, unde emotivitatea să fie cultivată. Fiindcă să ştiţi că nici odată nu poate fi om de seamă, decât acela care, dela mama lui iubitoare, a primit tot ce este mai înălţător şi a simţit vibrând în mama lui tot ce este mai frumos în viaţă. Iată adevărata şcoală, unde emotivitatea trebue cultivată.

Conduşi de aceste idei, am dovedit, în formă largă de execuţiune, de verificare şi de experienţă, că cultura nu este numai cultivarea inteligenţei, ci şi cultivarea emotivităţii, prin biserică, familie şi politică.

Am întrebuinţat în acest scop cele două grupe de oameni, chemaţi şi plătiţi de stat, pe preoţi şi pe învăţători, şi cu ei am început mişcarea culturală a Bucureştilor şi am reuşit, căci astăzi bisericile nu mai sunt frecuentate numai de câteva babe şi copii, ci aceste biserici, renovate, cu picturi admirabile, cu lumină electrică, sunt pline de lume. Şi prietenul Temistocle Alexandrescu, care la început nu înţelegea acest lucru, astăzi lucrează alături de noi. Vedeţi dar cum se schimbă oamenii şi atunci vedeţi că nu este adevărat că trebuie să începem numai de cât cu educaţia copiilor, şi ceeace ne trebuie nouă, este să ne corectăm viaţa, ca să ne facem alţi oameni. Iată forţa tainică şi minunată. Şi dacă cele 58 de Atenee populare nu merg astăzi după un program bine fixat şi coordonat, aceasta am făcut-o într'adins, domnule Dr. Minovici, căci să ştiţi, acel actor care şi-a permis să râdă de preoţi, a fost alungat şi eu nu am nevoe să dau sancţiuni, când îşi permite vre-unul să facă vre-o snoavă. Nu ştiţi ce minune a fost, când marele Enescu s'a dus să cânte la Obor! Şi ce a spus el atunci, când a văzut acea mulţime, entusiasmată şi înflăcărată de el: de când sunt, nu am simţit atâta emoţie! Prin urmare, să nu mai veniţi să spuneţi: ştim noi ce este cultura ce se face la Ateneu. Căci ceeace facem noi la Ateneu este în ritmul general al neamului, care corespunde tainic necesităţii lui. Dar critica aceasta se poartă de mult. Şi, Doamne, cât este de uşor să critici, în loc să construeşti! Şi am auzit această critică sub o formă aspră: ştii ce s'a petrecut la Ateneul cutare?

www.dacoromanica.ro

Dar, domnilor, sunt 58 de Ateneе populare şi un Atenеu are vre-o zece manifestări. Prin urmare, sunt 580 de manifestări, pot să greşească 20—30 din ele, dar rămân 500 de manifestări constructive, ascendente. Ceeace am făcut noi pentru Ateneele populare este foarte simplu şi puteţi face şi d-vs., 1) Să înţelegeţi că cultura însemnează cultivarea inteligenţei, paralel cu a emotivităţii ; 2) să amenajaţi câte o sală de şcoală, niuând un zid, ca să faceţi o sală mare, în care să încapă lume multă, şi atunci, nu cu cei cari vor să se ridice prin acest mijloc, ci cu cei cari, curaţi, vin să dea prisosul lor de suflet, preoţi curaţi, oameni de bine, ingineri, arhitecţi, cari ar avea ceva de spus, să o spună în 5 minute, clar, precis, să o spună dela inimă la inimă şi, de se poate, nu deasupra oamenilor, ci lângă ei. Cu aceste comitete, grupate în jurul şcoalelor, căutaţi să îndrumaţi şi să ridicaţi cât mai multe dorinţi de bine, de frumos şi de înalt. In sensul acesta, oraşele noastre trebuie să lumineze, căci rolul d-vs., conducători ai oraşelor, este ca, în locul întunericului ce domneşte astăzi, să faceţi să strălucească lumina dătătoare de viaţă neamului nostru. (Aplauze îndelung repetate, ovaţiuni).

D. Dr. I. COSTINESCU, preşedinte : Domnilor, aţi auzit conferinţa amicului meu Berceanu. Nu pot să-i mulţumesc, fiindcă este prea aproape de sufletul meu. Ştiu însă dinainte că este în gândul d-vs., nu asupra cuvântării lui, ci asupra activităţii ce el a avut-o în administraţia oraşului Bucureşti. Din aceasta trebuie să tragem un învăţământ : că conducătorii unei comune nu au în sarcina lor numai de a procura cetăţenilor apă, canal, lumină, lucruri pentru sănătatea corpului, clădirii, dar mai au obligaţiunea şi mai mare, de a forma oameni. In aceasta se resumă conferinţa şi activitatea domnului Berceanu. (Aplauze).

După această cuvântare aşa de înaltă, cred că este momentul să ridic şedinţa.

— Şedinţa se ridică la ora 18, anunţându-se cea viitoare pe a doua zi, 10 Octombrie, ora 9.30.

ZIUA A II-A
ŞEDINŢA DELA 10 OCTOMBRIE 1927

Şedinţa se deschide la ora 10, sub preşedenţia d-lui Dr. I. Constinescu, preşedinte, asistat fiind de d. Gherman Pântea, primarul municipiului Timişoara şi d. Dr. Mărgărint, primarul municipiului Constanţa.

D. Dr. I. COSTINESCU, preşedinte : Domnilor congresişti, înainte de a intra în ordinea zilei, să-mi daţi voie să citesc telegremele ce am primit ca răspuns la telegramele trimise de noi.

1) Din partea A. S. R. Principesa Mamă.

A. S. R. Principesa Mamă Elena m'a însărcinat de a vă trimite viile sale mulţumiri pentru frumoasele sentimente ce aţi exprimat M. S. Regelui Mihai I în numele participanţilor la congresul oraşelor din România şi vă roagă a fi interpretul acestor mulţumiri faţă de d-nii primari.

Din înalt ordin.

General Condeescu

2) Din partea d-lui Prim-Ministru.

Adânc miccat de cuvintele ce îmi rostiţi în numele oraşelor din România, urez din inimă ca din ce în ce să se afirme vii şi sănătoase autorităţile comunale, în ce mă priveşte nu voi pregeta ca să contribui la realizarea efectivă a celor ce am urmărit în noua legе administrativă.

I. I. C. Brătianu

3) Din partea d-lui Ministru de Interne.

Rog exprimaţi primarilor comunelor urbane adunaţi în congres la Constanţa sincerile mele mulţumiri pentuu simţimentele ce-mi arată prin d-voastră. In timpul ministeriatului meu mă voi strădui nu numai să asigur ţării o administraţie harnică şi cinstită dar voi căuta să dau tot ajutorul meu comunelor urbane ca să poată mai bine îndestula nevoile de tot felul ale populaţiei lor. Ştiu cât de multiple şi de delicate sunt problemele pe care aveţi a le rezolva. Ştiu de asemenea că unele greutăţi nu pot fi înlăturate dintr'odată, dar în munca pe care ţara o cere dela d-voastră vă pot asigura de întreaga şi via mea solicitudine.

Duca

www.dacoromanica.ro

Intrăm acum în ordinea zilei. Domnul Văraru are cuvântul.

D. MARIN VARARU, membru în Consiliul superior administrativ: Domnule preşedinte, doamnelor şi domnilor, cu îngăduinţa d-lui primar al municipiului Bucureşti şi a d-lor primari de sectoare, îmi permit să vă arăt câteva nepotriviri de ordin administrativ, între legea municipiului Bucureşti şi legea pentru unificarea administrativă.

Legea pentru unificarea administrativă din 1925, pentru întâia oară în Ţara Românească, a înfiinţat municipiul şi anume, prin art. 4, care spune: comunele urbane sunt centre de populaţiune, declarate astfel prin lege.

Ele sunt urbane, reşedinţe de judeţ şi urbane nereşedinţe de judeţ.

Comunele urbane reşedinţe de judeţ sunt acele comune în cari se află prefectura judeţului.

Comunele urbane reşedinţe de judeţ, cari prin numărul locuitorilor şi prin importanţa lor economică sau culturală, au o mai mare înrâurire asupra desvoltărei generale a Statului, se vor declara prin lege, municipii, luându-se în prealabil avizul Consiliului superior administrativ.

Legea a fost aplicată şi într'adevăr, avem astăzi 17 municpii, între cari se găseşte — cum era şi firesc şi municipiul Bucureşti. El însă se găseşte într'o altă dispoziţie a legii şi anume art. 10, al. ultim, care spune: „O lege specială, având la bază principiile legi de faţă, va stabili organizarea şi funcţionarea administraţiunilor, în comunele mai mari de 300.000 de locuitori. Cum comuna Bucureşti are mai mult de 300.000 de locuitori, a găsit de cuviinţă să-şi facă o lege specială de organizare, lege care s'a înfăptuit la 6 Februarie 1926, vasăzică, imediat după punerea în aplicare a legii pentru unificarea administrativă.

Domnilor, este natural ca fiecare din noi să ne întrebăm, de ce se discută legea municipiului Bucureşti şi ce raport are această lege cu celelalte municipii şi oraşe reşedinţe de judeţ?

Domnilor, legea municipiului Bucureşti, are un articol foarte important, art. 16, care zice: Dispoziţiunile generale din această lege se vor putea aplica şi în celelalte oraşe municipii, după iniţiativa consiliilor comunale sau a Ministerude Interne, pe baza avizului conform al Consiliului superior administrativ şi a hotărârei Consiliului de Miniştri.

Prin urmare, celelalte municipii, ca şi comunele urbane reşedinţe cari ar deveni municipii, potrivit acestui text de lege, fără să fie nevoie de o lege specială şi fără să aibă o populaţiune mai mare de 300.000 locuitori, se pot organiza conform acestei legi. Deci chestiunea câştigă importanţă şi însemnătate, atât pentru municipiul Bucureşti, cât şi pentru celelalte municipii cari fără să aibă o populaţiune mai mare, pot cere să se organizeze pe baza acestei legi.

Intru acum în desvoltarea subiectului ce mi-am propus şi, — fiindcă este vorba de organizarea municipală, ca ori ce bun român, o iau dela capăt, nu tocmai dela Adam şi Eva, dar ceva mai încoace.

Domnilor, regimul municipal îl găsim la Romani, *a căror legislaţiune s'a bazat* numai pe Stat şi pe municipiu, nu exista judeţe, ci numai municipii. Cele două organisme economice, administrative şi politice, erau Statul şi municipiile, Statul era Roma, şi municipiile celelalte oraşe. In ce consta organizarea lor municipală? Municipiile nu cuprindeau numai centrele de populaţiune urbană, până la periferia oraşului, ci mai coprindeau tot teritoriul şi toate centrele de populaţie, până la o întindere destul de mare, împrejurul oraşelor municipale. Municipiul era centrul regiunei, regiunea nu era numai periferia oraşului, ci era cu mult mai întinsă, întrecea în întindere chiar multe judeţe de ale noastre. Dincolo de municipiu se întindea un alt municipiu, era graniţa unui alt municipiu. Din aglomerarea acestori municipii, s'au format mai târziu provinciile romane, cari toate la un loc constituiau Imperiul Roman.

La Romani, organizaţia municipiului era foarte veche, municipiul avea un corp electoral, format din bărbaţii de baştină, majori, pe baza votului universal, sistem copiat dela cetăţile greceşti. Acest corp electoral, bazat pe cenz (avere), şi pe oarecari condiţiuni de capacitate morală şi intelectuală, forma **curia municipală,**

www.dacoromanica.ro

care alegea Senatul municipal, numit **Ordo decurionum.** Acest consiliu municipal, alegea alţi magistraţi Duumviri, în alte părţi quatorviri juridicundo, căci mai aveau dreptul să împartă şi justiţia. Mai funcţionau apoi, în fruntea municipiului, o mulţime de alţi demnitari şi anume: aedeiles, cari se ocupau cu partea edilitară, Questores, erau însărcinaţi cu impunerea dărilor, facerea listelor electorale, strângerea dărilor şi verificarea Caselor comunale. Mai erau apoi pontifii, augurii, cari studiau voinţa zeilor, după zborul păsărilor, etc.

Această organizare a evoluat, atingând cea mai mare desvoltare între anul 90 a. I. C., şi 200 d. I. C., care corespundea cu perioada de cucerire, strălucire şi dominaţiune a Republicei Romane şi începutul Imperiului. Către sfârşitul acestei epoce, atât în municipiile aparţinând republicei, cât şi în municipiile aparţinând împăraţilor romani, a început a se numi în locul duumvirilor un reprezentant al puterei centrale, numit **praefectus urbi,** prima încercare de amestec al puterei centrale în administraţia municipală, prima măsură de centralizare administrativă. După aceasta, vine altă măsură şi mai centralizatoare, înfiinţarea curatorilor imperiali.

In epoca de înflorire, municipiile se luau la întrecere, într'adevăr, oraşele se desvoltau, ele ridicau temple şi edificii mari pentru glorificarea Romei şi a împăraţilor ei. Şi atunci ca şi astăzi, oraşele pentru a face faţă cheltuelilor se îndatorau, datoriile erau mari şi împăraţii obişnuiau a da subvenţii pentru continuarea unor asemenea lucrări, dar în acelaş timp numea un fel de inspectori generali, **numiţi curatores,** ca să vegheze la faţa locului, cum se făcea distribuţiunea subvenţiilor Cel dintâi împărat, care a acordat astfel de subvenţiuni, a fost împăratul Traian. Sub Diocliţian, controlul central devine permanent. Aceşti curatores civiles ai împăratului, deşi rolul lor era limitat, cel puţin la început, la supravegherea gestiunilor oraşelor, mai târziu, au pus mâna pe întreaga viaţă municipală, şi s'au transformat sub creştinism, in defensores civitatum.

Creştinismul a dat lovitura de moarte vieţei municipale romane, care apoi a căzut în mâna episcopilor, cufundându-se în întunericul evului mediu.

După istoricul Guizot, regimul municipal dispare cu desăvârşire în imperiul din occident în secolul al XI-lea, prin introducerea regimului feudal. In Orient, regimul municipal a fost desfiinţat de împăratul Leon, în secolul al IX-lea, printr'un decret, prin care declară abrogate legile municipale, cari mai mult încurcă administraţia comunală, care numai depindea decât de solicitudinea şi administraţia imperială.

De ce a fost necesară, Domnilor, această scurtă incursiune?

Fiindcă sunt două ţări în Europa cari au avut şi au păstrat regimul municipal, şi anume: Anglia şi Ungaria. Anglia are, după legea din 1882, 304, municipii, cu o populaţie de 18 milioane de locuitori, cu o organizare identică ca la Romani. Municipiul englez cuprinde nu numai centrul de populaţiune urbană, dar şi 11 klm., dincolo de periferia oraşului. Cele mai mari municipii sunt Londra, Liverpool, Birmingham, Manchester, etc. O altă ţară din Europa, care a rămas credincioasă regimului municipal, a fost Dacia-Traiană. Goţii năvălind în Dacia, la 272 după I. C., după retragerea armatelor de Marcu Aureliu, nu au distrus nimic dia viaţa municipală. Mai târziu, ne-am pomenit cu Maghiarii, cari făcând, de sigur, cunoştinţa administraţiunei municipale în Ardeal, au primit'o de bună.

In ultimul timp Maghiarii au modificat însă regimul, vechiul regim municipal, căci aveau tot interesul să centralizeze viaţa comunală mai ales că urmăreau politica de desnaţionalizare.

In adevăr, guvernul maghiar prin două legi a separat viaţa municipală în două: o viaţă municipală urbană, propriu zisă: municipiul, iar tot ce se întindea dela periferia oraşului, a format un alt municipiu, municipiul judeţean, — care aparţinea consiliului judeţean, numit congregaţiunea comitatensă. Peste municipiul judeţean, funcţiona un subprefect, peste municipiul orăşănesc funcţiona un primar şi pe deasupra amâdorora, era reprezentantul guvernu-

www.dacoromanica.ro

lui maghiar, care supraveghea atât municipiul urban, cât şi pe cel judeţean. In ce constau atribuţiunile acestuia? El era reprezentantul puterei maghiare, lăsa libertatea complectă de administrare, conform legilor, atât centrelor urbane şi vieţii judeţene. Când însă credea că interesele maghiare sunt atinse, suspenda complect viaţa municipală, urbană şi judeţeană şi orice activitate a acestor, până ce ordinul guvernului era executat. Această suspendare ţinea atât cât voia el şi contra ei nu se putea plânge decât Parlamentul maghiar.

Domnilor, un alt Stat care are centre mari de populaţiune este Franţa cu marele ei centru Parisul. In Franţa, oraşele nu au păstrat regimul municipal, acolo oraşele cu regimul pe care îl au astăzi, au eşit din regimul feudal şi reorganizaţii după un sistem propriu geniului francez, cum este organizat astăzi Parisul? Parisul este o aglomeraţie foarte mare şi este interesant de ştiut cum funcţionează această viaţă municipală. Acum o sută de ani legiuitorul francez nu s'a preocupat special de Paris. El era confundat cu celelalte centre urbane din Franţa şi avea aceiaşi organizare. Cum erau organizate celelalte centre, aşa a organizat şi Parisul. In timpul revoluţiei celei mari însă, Parisul a jucat un rol extraordinar pentru existenţa Franţei întregi, căci ceeace făcea Parisul, era şi în restul Franţei, dacă în Paris era linişte, era linişte şi în toate ţinuturile Franţei, dacă era revoluţie în Paris, era revoluţie în toată Franţa. Şi atunci, s'a venit cu nişte excepţiuni dela legea generală de organizare comunală. Astăzi în Paris funcţionează doi primari, funcţionari de carieră, numiţi prin Decret de Preşedintele Republicei şi anume: prefectul Senei şi prefectul de poliţie al Parisului. Aceştia sunt cei doi primari, a lui. Parisul se confundă geograficeşte în întinderea lui ca populaţie, cu însu-şi judeţul Sena. Aceşti doi primari guvernează viaţa municipală şi a administrativă a Parisului au o organizaţie centrală şi o organizaţie suburbană. Administraţia centrală este încredinţată unui consiliu municipal general al municipului Paris, compus din 80 de consilieri alesi, câte patru de fiecare arondisment şi câte unul pe cuartier. Parisul este împărţit în 20 arondismente şi fiecare arondisment în 4 cartiere, simple circumscripţiuni administrative. Ce face acest consiliu general? Administează şi conduce trebile Parisului, votează bugetul şi are toate celelalte atribuţiuni date tuturor comunelor cu o condiţie: să fie totdeauna de aceiaşi părere cu prefectul Senei, care asistă la acest Consiliu, fără ca să-l prezideze.

Prezidentul consiliului este ales dintre consilieri. Nici o deciziune a consiliului municipal nu se poate executa, dacă nu are asentimentul prefectului Senei. Acest consiliu municipal este şi consiliu general al judeţului Sena. Dacă la acest consiliu de 80 de membri, se mai adaugă 21 consilieri de banlieuri, el formează consiliul general al judeţului Sena.

Ce face prefectul de poliţie al Parisului ca primar? El nu ia parte la şedinţele Consiliului municipal, el are însă toată poliţia administrativă adică de aplicare al legilor şi regulamentelor, poliţia judiciară şi poliţia municipală de higienă, salubritate, căi de comucaţie, etc.

Cum se determină competenţa dintre aceşti doi prefecţi? Atribuţiunile lor sunt determinate printr'un decret lege din 1859 şi cum au fost atunci, sunt şi astăzi, foarte bine separate. Arondismentele nu au consilii, au însă în fruntea lor câte un primar şi până la cinci ajutoare, în raport cu numărul populaţiunei, numiţi prin Decret de Preşedintele Republicei, având ca atribuţiune aducerea la îndeplinire a legilor şi regulamentelor fără să aibă vre-un consiliu şi fără vre-un drept de iniţiativă, decât acel îngăduit de lege. Ei sunt ofiţeri de stare civilă în arondismentele lor, aduc la îndeplinire legile militare şi fiscale, fac parte din toate comisiunile speciale, în cari primarul este chemat de lege să facă parte.

Alte centre mari în Franţa, ca Lyon, Marsilia, au cam aceiaşi organizaţie, dar cu un număr mai mic de arondismente.

Iată, Domnilor, organizarea unor centre mari de populaţiune, unde pulsează, putem zice, întreaga viaţă a Europei, pe care o putem rezuma astfel: puterea de iniţiativă a consiliului general este foarte mare, însă dacă ea nu se confundă cu interesul general al Statului francez, este complect paralizată; prin urmare, dacă interesul general de Stat se confundă cu interesul local, aşa cum este hotărât de consiliul ge-

www.dacoromanica.ro

neral, ele merg împreună, dacă nu, interesul local cedează înaintea interesului general, reprezentat de Prefectul Senei; cu alte cuvinte, Statul francez nu a voit să se lase în mâna Parisului, nici în valurile lui misterioase. Deci, o centralizare foarte puternică, ca sistem administrativ, iar în ceeace priveşte administraţia centrelor suburbane, aceasta a încredinţat'o la funcţionarii de carieră administrativă, după sistemul deconcentrărei administrative, lăsându-le dreptul de iniţiativă şi de execuţiune, conform legilor. Administraţia este deci, la îndemâna administraţiilor, centrele suburbane nu au însă consilii, adică nu au reprezentanţi locali, interesele lor fiind girate de reprezentanţii intereselor generale ale Parisului şi ale Statului în acelaş timp.

Trec acum la o organizare municipală a oraşului Bucureşti.

Domnilor, municipiul Bucureşti datează de foarte mult timp. In expunerea de motive a proiectului de lege, prezentat Camerei de către D-l Dr. Costinescu, se găseşte un istoric foarte interesant al acestui oraş, pe care îl recapitulez.

Bucureştiul exista în timpul Romanilor sub numele de Thianus, „Bu-Curia". In timpul năvălirii barbare, a servit de reşedinţă de vară Regelui Cumanilor. La 1315 Alexandru Basarab întemeiază cetatea Bucureşti, sub numele de „Cetatea Dâmboviţei". In 1464 Radu Vodă cel Frumos descălica în Bucureşti, iar hrisoavele din 1490, poartă menţiunea că sunt date din scaunul cetăţii Bucureşti, la această dată deci Bucureştii devenise deja reşedinţa scaunului domnesc.

Intre 1500 şi 1800 Bucureştiul este necontenit prada luptelor interne, sau este călcat, jefuit sau ars de către Turci, Tătari-Ruşi şi Nemţi. Intre 1560 şi 1590, oraşul ia oarecare avânt, iar în timpul lui Mihai Viteazul devine o ruină, fiind ocupat de Turci. Reînfloreşte sub Matei Voevod, iar în 1666 Constantin Vodă şi Şerban zideşte Mitropolia. In 1677, în timpul domniei lui Duca Vodă, se fac îmbunătăţiri, iar mai târziu, Şerban Vodă zideşte podul Şerban-Vodă, devenit apoi podul Beilicului. Imbunătăţirile continuă, şi între altele, la 1710 se deschide podul Mogoşoaei, astăzi Calea Victoriei. In 1730 Turcii îl jefuesc din nou, iar în timpul lui Alexandru Ipsilante, se face un început de organizare administrativă, Bucureştiul împărţindu-se în 67 de mahalale, cu un mare număr de biserici şi mănăstiri.

Din punct de vedere administrativ, Bucureştiul era centrul scaunului domnesc şi era sub ocârmuirea Domnului. La început, era administrat de pârcălabi, iar mai târziu, cu ispravnici şi vornici. La 1830, alături de reprezentantul domnesc, apare în fruntea oraşului un magistrat, judeţul cu 12 pârgari, cari avea în sarcina lor apărarea intereselor speciale ale oraşului şi oarecari drepturi de a judeca conflictele dintre orăşeni. Mai târziu, judeţul este înlocuit prin staroste, iar pârgarii prin 12 boeri, cari administrau interesele locale, faţă de reprezentantul domnesc, ispravnicul, sau vornicul care avea celelalte atribuţiuni. Aceasta până la 1831, când Regulamentul organic dă Bucureştiului o organizare mai speciatlă şi anume : un Consiliu comunal, format dintr'un preşedinte şi 5 consilieri (mădulare), când îi se reinoeşte şi împărţirea pe circumscripţiuni poliţieneşti pe culori : roşu, galben, albastru şi negru.

De la 1835 până la 1864 a păstrat această organizare, la 1864 a venit legea organizărei comunelor urbane şi rurale a lui M. Cogălniceanu, care a fost o lege foarte descentralizatoare, urmată de legea din 1874 a lui Lascăr Catargi destul de centralizatoare, care s'a aplicat până la 1894, lege care este penultima organizare găsită în fiinţă de actuala lege de unificare administrativă.

Legea actuală de unificare administrativă, dă voie comunelor să se organizeze printr'o lege specială, întrucât populaţiunea lor este mai mare de 300.000 de locuitori. Bucureştiul a fost organizat prin legea specială din 1926, denumită legea pentru organizarea administrativă a oraşului Bucureşti. Proiectul de lege însă era mult mai desvoltat de cum a trecut legea prin Parlament. In adevăr, proiectul punea câteva principii diriguitoare şi anume fixa pentru totdeauna, limita oraşului Bucureşti şi îl îm-

www.dacoromanica.ro

părţia în sectoare. Acest principiu este atât de sănătos, încât teoria urbanistică îl pune la baza oricărei organizări posibile a unui oraş. De altfel, sistemul de determinare a acestei limite a oraşelor este foarte veche. Romulus, când a fondat Roma, a tras o brazdă, ca să se ştie până unde este întinsă cetatea şi a făcut servicii religioase, ca să împământenească pe zei. Tot astfel şi oraşul Bucureşti, trebuia să-şi fixeze o margine firească şi sigură. Căci, Domnilor, după cum nu se poate concepe o bună gospodărie a unui bun oarecare până ce nu-i se fixează limita, tot aşa şi cu un centru de populaţiune, numai după ce cunoşti maximul lui de desvoltare, poţi face planurile de împărţire a oraşului si aranjarea lui din punct de vedere estetic şi edilitar, principiul este admirabil de bun şi nu va scăpa ochiului primului urbanist, care va studia Bucureştiul. Conform acestui principiu, Bucureştiul era împărţit în proiect în trei zone : o zonă centrală, o zonă periferică şi o zonă mărginaşă. Zona centrală reprezenta Capitala Bucureşti, cea periferică era împărţită în 5 sectoare, iar zona suburbană cuprindea comunele suburbane, până la linia forturilor. Această împărţire era foarte raţională şi corespundea şi necesităţilor actuale ale Bucureştiului. Ea se baza tocmai pe separaţiunea intereselor generale ale intereselor locale, zona interioară cuprinzând interesele absolut generale ale municipiului, zona dela periferie cuprindea interesele mai puţin generale şi locale, iar zona suburbană interesele pur locale. Şi, ca să vedeţi, că este aşa, iată cum s'a tradus acest principiu în legea municipiului : „Fiecare din aceste unităţi administrative are bugetul său, percepe taxele, impozitele şi contribuiţiunile dela locuitorii domiciliaţi pe teritoriul ei, suportă sarcinele aferente şi rezolvă toate chestiunile privitoare la interesele cu caracter local, în cuprinsul teritoriului pe care îl reprezintă art. 2". Art. 3 spune : „Interesele generale ale municipiului Bucureşti şi ale comunelor suburbane se administrează de un consiliu general. compus din 36 consilieri aleşi, 24 de consilieri de drept şi până la 7 consilieri femei cooptate"

Iar art. 9 spune : „Consiliul general va da directive în acţiunea edilitară, sanitară şi culturală, pentru toate sectoarele şi întreg teritoriul municipiului Capitalei şi va administra toate serviciile şi instalaţiile cu caracter de interes general al oraşului (ca uzinele comunale, abatoriile, crematoriile, halele centrale, oboarele centrale, antrepozitele şi orice instalaţiuni cari au acest caracter general)"...

Prin urmare, la baza acestei subdiviziuni, avem net separaţiunea intereselor generale de interesele locale.

Ceeace a încurajat pe legiuitor, să adopte acest principiu când a făcut această diviziune teritorială, a fost asemănarea perfectă între Capitala Bucureşti şi un judeţ, organizat după legea organizărei administrative. Intr'un judeţ avem comuna rurală, care trăeşte prin ea însăşi, cu un consiliu şi cu un primar, organizare care seamănă cu a comunelor suburbane din municipiul Bucureşti. Avem apoi sectorul, care este asemănat comunelor urbane reşedinţe şi avem, în fine, capitala judeţului. Avem prin urmare tipul unui judeţ model, însă, după părerea mea personală, tocmai această apropiere, aşa de frumoasă din punctul de vedere al separaţiunei intereselor municipiului cu a teritoriului unui judeţ nu corespunde realităţii.

Domnilor, pe cât se pare de logică şi armonioasă, această înlănţuire la judeţ, atât este de criticată la oraşul Bucureşti. In adevăr, în oraşul Bucureşti, o separaţiune de interese nu se poate face aşa de uşor, căci nu avem aface cu interese delimitate separat, ci cu interese, cari se suprapun şi se confundă în aşa mod că nu avem putinţa să le separăm.

Interesele locale dela periferia oraşului Bucureşti, tind zi cu zi să se confunde şi să se transforme într'un interes general al Capitalei, şi legiuitorul din 1925 face des aplicaţiunea acestui proces, căci sunt interese locale pe cari legea de unificare permite să fie transformate în interese generale, oraşele având dreptul să înglobeze centrele de populaţiune dela periferie sau din apropiere, tocmai ca să scape centrul de acel interes local, care poate să periclitеze interesul general.

www.dacoromanica.ro

Oraşul Bucureşti este un centru ce nu se poate diviza în alte centre. El s'a format în cursul timpului din aglomeraţiuni, cari prin ele însăşi, au tins către un centru. Ori, când legea a înfiinţat patru sectoare, persoane juridice de sine stătătoare, acestea nu pot fi confundate cu arondismentele franceze, simple subdiviziuni administrative de aplicaţiunea legilor, de executarea ordonanţelor şi regulamentelor, ci sunt nişte fiinţe vii, cu existenţa şi interese locale şi speciale proprii. Tocmai, aci, este partea criticabilă a legii, fiindcă sectorul nu trebuia să aibă o viaţă independentă, Bucureştiul nu se poate divide fără a se sinucide, Bucureştiul ca persoană juridică, nu se poate împărţi, el se poate împărţi numai din punct de vedere administrativ, iniţiativa şi grija iniţiativelor, trebuind să fie rezervată numai consiliului general al Bucureştiului. Municipiul se poate şi se găseşte deja împărţit, din punct de vedere poliţienesc, în circumscripţii poliţieneşti, din punct de vedere sanitar, în circumscripţii sanitare, etc., având fiecare diviziune şeful său, sector însă cu consiliu şi cu reprezentanţi separaţi de ai Bucureştiului, este un non sens, căci nu se poate ca un asemenea sector al Bucureştiului să zică, cum ar putea foarte bine susţine în organizaţiunea actuală : eu merg cu pavararea cu piatră cubică până la limita sectorului meu, iar celelalte sectoare să zică : eu continuu pavarea cu cărămidă sau pietriş. Deci, nu se poate concepe ca anumite interese să le poţi scinda. Aplicarea acestei idei o face chiar legea, care după ce declară că municipiul şi fiecare din sectoarele sale au bugetele lor şi o existenţă separată, are grija să adauge că refacerea şi întreţinerea pavajelor, a şoselelor cari radiază în afară, rămân în sarcina primăriei centrale. Şi, Domnilor, critica se întemeiază şi pe faptul următor : nu s'a văzut, în experienţa administrativă ce o avem fiecare din noi, ca un interes general să evolueze către un interes local. Nu s'a văzut ca un interes general, după ce a ajuns general, să se transforme într'un interes local, din contră, noi am văzut că centrele mici tind în totdeauna să se încorporeze la centrele mari. Un centru mic nu fuge niciodată de Capitală, ci tinde să se înglobeze în ea, să facă un tot cu Capitala, confundându-şi interesele sale locale cu cele generale ale acesteia.

Domnilor, legea a fost destul de bine studiată în ce priveşte fixarea limitelor, care este foarte bună însă, în ceeace priveşte împărţirea pe sectoare şi înzestrarea acestora cu personalitate proprie, este un anachronism şi o călcare flagrantă a principiilor administrative care duce la contradicţii. Fiecare sector trebuie să-şi facă bugetul şi legea spune din ce se alimentează : din veniturile locuitorilor de acolo. Şi ce se face cu acest buget ? Se va întrebuinţa pentru girarea intereselor speciale ale sectorului. Dar lumina, dar apeductul ? în sarcina cui rămân ? Dar, împărţirea în sectoare atrage după ea şi împărţirea bunurilor de domeniul privat şi atunci vă închipuiţi că d-l primar începe inventarierea şi împărţirea lor pe sectoare, în concepţiunea că vor fi mai bine administrate. Eu cred că, din contră, dacă domeniul privat este administrat de un singur şi bun gospodar, treaba ar merge mult mai bine decât dacă acelaş domeniu ar fi împărţit şi gospodărit de 4 gospodari.

Dacă trecem acum la atribuţiunile primarului, legea spune că primarul, ales de consiliul general, este capul administraţiunei generale a Capitalei şi a comunelor suburbane, dar când este vorba de sector, nu mai este capul administraţiunei sectorului, fiindcă acolo este primarul de sector. Astfel că pentru administrarea suburbanelor, primarul Bucureştiului trebuie să sară peste sector !

Iată, dar, că Bucureştiul, prin legea sa organică, a fost descompus în patru fiinţe, cari nu cunosc ce au fiecare în parte şi nici ceeace au împreună, şi aceasta numai de dragul asemănărei oraşului cu un judeţ organizat de legea de unificare, asemănare care nu se poate face.

De aceia, Domnule Primar, cu toată admiraţiunea ce o am pentru proiectul adus de D-voastră în faţa Parlamentului, singura critică ce aduc legii ieşită din acest proiect, este că principiul sănătos al împărţirei Capitalei în sectoare, prevăzut de legea de unificare, ca subdiviziuni curat administrative, a fost cu totul denaturat prin declararea acestora ca per-

www.dacoromanica.ro

soane juridice cu existenţă separată de a centrului, concepţiune în flagrantă contradicţiune cu tot trecutul istoric al oraşului Bucureşti şi cu toate principiile fundamentale ale organizaţiunii municipale, din toate ţările şi din toate timpurile cele mai vechi până astăzi.

Iată, deci, domnilor primari dela celelalte municipii, pentru ce am discutat această problemă cu Dvs., rugându-vă să nu veniţi prea repede ca să cereţi să vă fie aplicată legea specială a municipiului Bucureşti, până ce nu se va reveni asupra punctului criticat; aceasta în scopul ca să evitaţi greutăţile de azi ale municipiului Bucureşti. (Aplause).

D. Dr. I. COSTINESCU, preşedinte: Domnilor congresişti, conferinţa d-lui Văraru, deşi a fost mai mult o discuţiune de principii, a fost foarte interesantă. Legea actuală nu este legea ce o propusesem noi; proiectul nostru era tocmai în spiritul domnului Văraru, căci, după acel proiect, oraşul era împărţit în trei zone: o zonă centrală, o zonă periferică, care se împărţea în 5 cartiere, şi zona comunelor suburbane, până la linia forturilor. Proiectul de lege mai cuprindea o mulţime de dispoziţiuni de natură a ajuta transformarea oraşului, între cari cea mai însemnată era privitoare la procedura exproprierilor. Proiectul, însă, venit în faţa Parlamentului, deputaţii din Bucureşti, având cartierele lor, au început să facă tot felul de obiecţiuni. Cum? d-ta iei tot centrul, lasă-mă şi pe mine să am o parte din el, de aci a ieşit împărţirea actuală a oraşului în sectoare. Eu, deşi m'am opus, totuşi părerea mea nu a triumfat, a trebuit să cedez, iar proiectul, care avea 106 articole, a fost redus la 25. Aceasta m'a făcut ca, la discuţiunea lui generală, ce a avut loc în Cameră, să spun următoarea frază: „Viitorul ne va spune dacă principiile ce sunt în această lege sunt bune sau nu".

Domnilor, sunt doi ani de când această lege se aplică, totuşi nimeni nu s'a plâns că, în sânul Consiliului, au fost neînţelegeri. Primarul dela centru, cu cei dela sectoare, nu au lucrat în stare de subordine, ca să reacţioneze, totdeuna a fost o lucrare frăţească şi ceeace este mai interesant, este emulaţia dela sector la sector, fiecare primar uitându-se la ceeace face celălalt, se sileşte să facă mai bine şi astfel Capitala noastră a profitat foarte mult. Vă asigur că s'au făcut lucrări cu inimă, s'au pavat strade, ca niciodată, s'a întins reţeaua de canal, apă şi lumină până în cartierele periferice, lucrări cari s'au făcut nu numai din iniţiativa uzinelor comunale, dar şi a sectoarelor, la cari au contribuit şi locuitorii. Şi să vă dau numai o cifră: în Bucureşti erau 90 de kilometri de stradă fără apă; în 1927 am făcut 40 de kilometri.

Asupra unei singure chestiuni nu sunt însă dumerit: chestiunea, dacă era necesar ca sectorul să fie declarat persoană juridică. Este necontestat că, atunci când sectorul cumpără, se adaogă la patrimoniul general, însă când vinde, înstrăinarea este un fapt grav, şi atunci, găsim această anomalie: actele de dispoziţiune ale sectorului I trebuie să treacă prin Consiliul general, pe când ale celorlalte sectoare trec numai prin delegaţia permanentă.

Tot asemenea budgetul sectorului I trece prin Consiliul general, pe când budgetele celorlalte sectoare trec numai prin delegaţia permanentă. Prin urmare, ar trebui, cred, că, în chestiunea personalităţii juridice a sectoarelor, în chestiunile de înstrăinare şi de budget, legea să fie schimbată.

Va mai trebui modificată legea în materie de expropriere, ca şi chestiunea infracţiunii la legile şi regulamentele comunale; în colo, legea a dat rezultate bune, cu cari ne putem făli, şi, dacă vom continua pe această cale, vă asigur că în câţiva ani Bucureştiul va fi complect transformat.

Vin acum la chestiunea **asistenţii în comune.**

Domnilor, legea, în art. 51, la § c., spune că între chestiunile cu caracter local, sunt chestiunile privitoare la sănătatea publică. Legea spune puţin, fiindcă este greu să cuprindă toate detaliile, căci de sănătatea publică se leagă lumina, salubritatea, pavagiul, alinierea stradelor, prin urmare, tot ce este viaţă municipală se leagă de chestiunea sănătăţii publice.

In Statul nostru sunt organe cari se ocupă de asistenţa din comune sau judeţe, dar numai ca chestiune de supraveghere a activităţii lor,

www.dacoromanica.ro

sub directiva Ministerului sănătăţii publice, ca organe de îndrumare şi ca organ care numeşte şi medicii comunali. Această dispoziţiune a legii este foarte bună, fiindcă corpul medical trebuieşte selecţionat pe o bază serioasă, după merit, iar nu după influenţe politice. Dar ministerul sănătăţii mai are în sarcina sa toate spitalele, cari nu sunt ale Eforiei, afară de rare excepţii. Vorbesc aci de ceeace se petrece în Vechiul-Regat, fiindcă în Ardeal, oraşele au spitalele lor. La noi, comunele, cu rare excepţii, au câte un mic spital, aşa că cea mai mare parte erau în sarcina Ministerului sănătăţii, astăzi însă legea le-a pus în sarcina comunelor şi judeţelor.

In această privinţă, ar fi fost de dorit ca, atunci când o lege pune sarcini aşa de grele în spinarea judeţelor şi comunelor, să arate de unde să se ia şi fondurile necesare, ca să facă faţă acestor sarcini. In speţă, legea de unificare administrativă a pus în sarcina comunelor întreţinerea spitalelor, fără să spuie de unde să se ia fondurile.

Domnilor, care este principiul modern al asistenţei? Trebuie ca noi, comunele, să facem mereu spitale şi să le umplem cu bolnavi sau să facem altceva? Ar fi ca şi cum ministerul de justiţie cu cel de interne, ar tot face la puşcării, unde să bage pe infractori şi nu s'ar îngriji să ia măsuri pentru prevenirea infracţiunilor. Şi vă închipuiţi ce economii s'ar realiza, dacă nu ar mai fi puşcării!

In chestiunile de asistenţă, acelaş lucru şi ceeace trebuie să ne preocupe pe noi, comunele, nu este de a face spitale, în cari să băgăm bolnavii, ci să împiedicăm pe cetăţeni de a se îmbolnăvi; cu alte cuvinte, să facem profilaxie. Şi cari sunt mijloacele ce comunele au la îndemână, ca să facă această acţiune? Dacă vom lua toată activitatea omenească, veţi vedea că mijloacele sunt extraordinar de numeroase: apă, pavagiul, lumina, alimentaţia, sunt toate mijloace de profilaxie, dar ca mijloace imediate, sunt dispensarele. Şi nu vorbesc de o odaie oarecare, ci de un local, într'un cadru mai larg, unde oricine, care începe a fi bolnav, să i se dea îngrijiri, ca boala să nu se agraveze, dar acelaş dispensar este focarul, care să supravegheze toată viaţa sanitară a circumscripţiei în care lucrează. Acest dispensar trebuie să aibă medicii necesari, de toate specialităţile, începând cu copilul înainte de naştere, adică o acţiune prenatală, să se ocupe de mamă, de femeia care a lepădat şi 99 % din aceste lepădături sunt datorite sifilisului. In asemenea cazuri, este foarte necesar pentru ca copilul, ca să vie pe lume, mama să fie supusă unui tratament. Asemenea, femeia care lucrează în atelier sau care trăieşte în mizerie, sau este abandonată de bărbat, când este în ultimele luni ale sarcinei, trebuie ca comunitatea să ia măsuri, ca mama să nască în condiţiuni bune. S'a născut copilul, trebuie să-l urmărim din primul moment, prin activitatea dispensariilor noastre. Mai este propaganda ce trebuie să o facem, în sensul sanitar, prin scrieri, prin broşuri, cari la noi în ţară, cu cei puţini cari ştiu carte, au un efect prea mic. Dar mai este propaganda în şcoli şi, pentru aceasta, trebuie să avem câte un medic în fiecare şcoală, care să bage în sufletul copilului ideile de higienă şi profilaxie. Şi, în fine, avem Ateneele populare, în cari se fac şi trebuie să se mai facă conferinţe cu caracter higienic, ca să arate omului ce este bine şi ce este rău în chestiuni de sănătate publică.

In această chestiune de asistenţă, este bine ca întotdeauna să avem colaborarea iniţiativei particulare. In ţara noastră s'a făcut foarte mult şi trebuie să o spun că s'a făcut mai mult de către iniţiativa particulară decât de către autorităţile publice. In Bucureşti, avem atâtea societăţi, cari au dat imboldul în această direcţiune şi, dacă avem casele de naştere şi avem o serie de case mici, pe lângă o Maternitate centrală, acestea sunt datorite iniţiativei particulare. Primele policlinici formate în Bucureşti, au fost datorite iniţiativei particulare, care a dat un imbold comunei, ca să facă acea asociaţiune dintre comuna Bucureşti şi institutul policlinica Regina Elisabeta, care s'a întins pe tot teritoriul oraşului. Aceasta a fost începută de acum 25 de ani, dar astăzi acţiunea s'a desvoltat mai mult, iar autorităţile comunale, de câţiva ani, şi-au înţeles rolul, au ieşit din pasi-

www.dacoromanica.ro

vitatea din trecut, intensificând această acţiune.

Mă întorc la copii. V'am spus că trebuie să urmărim copilul înainte de naştere. Avem moaşe şi medici comunali, cari urmăresc femeile, iar dispensariul model ce am făcut acum, este cel mai mare din Ţara Românească. Îndată ce copilul s'a născut, trebuie să fie sub supravegherea noastră. Ştiţi că astăzi, lupta cea mare se dă în contra tuberculozei şi, de câţiva ani încoace, graţie descoperirei profesorului Calmette, există un vaccin, care se dă copilului în primele zile de la naştere. In Bucureşti, am instituit această vaccinare în toate aceste Maternităţi şi în două mahalale mari ale Bucureştiului, şi treptat o vom introduce şi în celelalte mahalale. La toţi copii, a doua zi sau a treia zi după naştere, li se dă acest vaccin, care consistă dintr'o linguriţă de vaccin, ce este ca un sirop, şi avem medici însărcinaţi, avem moaşe infirmiere, cari se ocupă cu această chestiune a vaccinului. Rezultatele se vor cunoaşte mai târziu, atunci vom vedea dacă vom mai avea copii tuberculoşi. Este o chestiune de cea mai mare importanţă, căreia sperăm a-i da cea mai mare desvoltare. Astăzi, comuna Bucureşti cheltuieşte o sumă importantă cu serviciul acestor vaccinări şi, cu ajutorul ce-l dă institutului profesorul Cantacuzino.

Dar urmărim şi copilul care s'a născut şi este la părinţii lui, fiindcă fiecare mamă este obligată să-şi aducă copilul şi, în fiecare săptămână, este cântărit şi i se recomandă alimentaţiunea. In legătură cu aceasta, am făcut o lăptărie comunală, care va costa vreo 30 de milioane, vom avea lapte sterilizat şi vom putea astfel împiedica mortalitatea pe care o dă gastro-enterita în Bucureşti.

In legătură cu aceasta, mai este chestiunea copiilor găsiţi, copiilor abandonaţi şi numărul lor în Bucureşti este de aproape o mie. Aceştia nu sunt copiii Bucureştilor, sunt ai dv., — desigur nu ai dv. personal, — dar o femeie care a fost părăsită de bărbat într'un oraş din provincie, vine în Bucureşti, naşte copilul, în apropierea gării de Nord, — aceasta este dovadă că vine de aiurea, — şi îl aruncă acolo.

Domnilor, modul cum era organizat serviciul copiilor găsiţi, ne da o mortalitate de 80 %, mortalitate provenită din cauza stării de debilitate, de mizerie, fie că femeia era bolnavă şi avea suferinţele ei morale, fie că copilul s'a născut în condiţiuni mizerabile şi copilul acesta este în sarcina noastră. Astăzi, aceşti copii sunt duşi într'un institut special, unde iniţiativa privată face totul, dar pe care îl plătim noi. Acolo, copiii sunt ţinuţi bine, sunt trecuţi apoi în grădini de copii şi de acolo mai departe. Dar, paralel cu aceasta, m'am gândit că, în loc să mai facem azile de aceşti copii, este mai bine să asistăm pe femeie. Imi pare rău că nu este aci D-na Caragea, ca să-i aduc mulţumiri şi felicitări pentru modul cum se ocupă de această chestiune. Domnilor, asistând pe femeie, facem însemnate economii, căci un copil asistat ne costă 800 de lei pe lună, iar cu sistemul de a asista pe mamă, ne costă numai 200 de lei. In acelaş timp, pe mamă o plasăm undeva în serviciu şi, fiindcă publicul nostru nu vrea să primească servitoare cu copil, atunci găsim familii mai sărace, cari vor să aibă servitoare cu leafă mai mică şi eu, comuna, îi plătesc diferenţa de salariu. Cu modul acesta, femeia are lângă ea copilul ei şi, când copilul a trăit până la 2 ani, femeia nu-l mai abandonă, nu mi se mai cere să întreţin pe copil, pe când pentru copilul abandonat complect, trebuie să îngrijesc de el până la 20 de ani, cu acest sistem'am scăpat cu 2 sau 3 ani. Este o economie imensă şi, în acelaş timp, o chestiune morală de profilaxie, ca nici o mamă să nu-şi mai abandoneze copilul.

De aceea, vă rog şi pe dv. să aplicaţi această idee, ca femeile, cari nu-şi mai pot ţine copiii, să fie asistate de primărie, ajutaţi-o şi aţi scos-o din greutăţile ei.

Când copilul a trecut de 3 ani, ca şi pe copiii de mahala, îi ducem în grădinile de copii. Avem, pe lângă grădinile de copii ale comunei, şi grădinile societăţii ortodoxe, de sub preşedinţia D-nei Cantacuzino, unde copiii trăiesc curat, li se dă educaţiune şi am văzut un copil de 5 ani, care făcea observaţiune părinţilor când puneau mâna pe mâncare şi învăţau ei pe părinţi cum să mănânce. Aceasta este cea mai frumoasă şcoală de asistenţă. Dela grădina de

www.dacoromanica.ro

copii, copilul merge la şcoala primară, care este iarăş în sarcina noastră. In această privinţă, am făcut şcoli model, graţie activităţii amicului meu Berceanu. Astăzi avem gimnazii, unde se fac cursuri, iar în orele libere, tot în aceste şcoli, funcţionează Ateneele, unde se face nu numai educaţiunea copiilor, dar şi a adulţilor.

Vin acum la copilul abandonat. Avem un institut al nostru, un internat, şi veţi avea ocaziunea, astăzi, să vedeţi pe aceşti copii, cari sunt încă aci, cât sunt de sănătoşi. După aceea, când copiii cresc, avem şcoli mai superioare, pe băieţi îi îndrumăm spre meserii, — şi avem pentru aceasta căminurile de ucenici, la cari ne-am asociat iniţiativa particulară, fiindcă conducerea noastră este prea rigidă, nu are suflet de mamă. Asemenea căminuri se mai clădesc şi astăzi, unul în cartierul Griviţa, unde se vor creşte 250 de ucenici, fiindcă din copiii aceştia voim să facem meseriaşii noştri de mâine, — iar pe fete le avem în şcoala de Menaj dela Radu-Vodă, — şi veţi avea ocazie să le vedeţi aci, cât sunt de sănătoase şi de bine făcute, — şi unde li se predau oarecari cursuri.

Această supraveghere sanitară trebuie făcută contínu, trebuie să fie mereu înaintea ochilor noştri şi, în legătură cu aceasta, am introdus un lucru care nu exista, băile. Astăzi nu există şcoală, care să nu fie înzestrată cu băi. Avem 24 de localuri de băi, iar în întinsul Capitalei, avem o serie de băi populare. Scopul meu este ca, în centrul Capitalei, să facem o baie mai mare, cât mai civilizată, în care orice om să poată lua o baie, căci până astăzi, în Bucureşti, s'au făcut Baia Centrală şi Băile Eforiei, dar nu sunt în bună stare. Sper că, cu ajutorul doctorului Minovici, care va face una în cartierul lui, mă va ajuta şi pe mine să fac această baie mare.

Domnilor, dar higiena oraşului mai este şi apa şi căutăm contínu să avem apă bună. Pentru aceasta, facem în fiecare zi examenul ei bacteriologic, aceasta desigur tot în interesul profilaxiei, tocmai ca să evităm boalele, cari ne-ar ocaziona multe cheltuieli. De asemenea, introducerea luminei electrice, nu o facem pentru luxul de a avea un candelabru frumos. In toate mahalalele, locuitorii au plătit jumătate, fiindcă le-am făcut educaţia că lumina nu este un lux, să nu mai lucreze la o lampă de petrol, care fumează, sau la o lumină mizerabilă. Trebuie să dai copiilor o lumină unde să poată învăţa; căci dacă generaţia actuală suferă de ochi, este din cauza lipsei de lumină care a avut-o.

Pavagiul tot pentru chestiunea salubrităţii îl facem, căci acolo unde este un pavagiu bun, toate gunoaiele se ridică uşor şi nu se fac băltoace. De asemenea şi îndepărtarea murdăriilor din locuinţe, toate acestea sunt chestiuni de higienă, chestiuni de asistenţă. In jurul oraşului mai avem o mulţime de bălţi, din care cauză Bucureştiul este infectat de paludism. Acum, cheltuim milioane pentru asanarea lor.

Domnilor, ca boli avem în Bucureşti tuberculoza şi sifilisul. Tot prin dispensarii urmărim şi căutăm ca aceste dispensarii să nu fie evitate, cum se evită spitalele, unde omul este tratat rău şi facem educaţiunea copiilor noştri de şcoală, ca să se arate imediat.

Domnilor, vin acum la chestiunea, care atât de mult interesează pe D-na Cantacuzino: chestiunea prostituţiei.

Este o chestiune foarte delicată, ce nu poate fi rezolvată aşa uşor. Toate congresele feministe au cerut libertatea femeii, prin urmare, şi libertatea prostituţiei, deci zic ele nu-ţi dau voe să o reglementezi, dacă bărbatul este liber, de ce şi femeia să nu facă ce vrea? Am spus însă, că atât timp cât femeia nu face negustorie din corpul ei, este liberă să facă ce va vrea, dar când corpul ei a devenit o marfă, după cum am dreptul să intervin în orice comerţ, care vinde un produs alterat, tot aşa şi atunci când această femeie sau casă, unde ea se află, primeşte bani, atunci am dreptul să mă amestec, ca în orice întreprindere cu caracter comercial. Sunt ţări unde nu se admite prostituţia, cum este Suedia şi Danemarca, dar acolo 30 % din femeile ce întâlneşti sunt prostituate, fiindcă, după mine, este o prostituţie, din momentul ce, la separaţiune, dau un cadou cât de mic. Chestiunea este interesantă din punct de vedere social şi legal şi am zis că, în ziua când se va modifica codul nostru penal, când se va face

www.dacoromanica.ro

responsabilitatea infecţiunii, în ziua când legea va permite să urmăreşti pe bărbatul şi femeia cari au produs o infecţie, în ziua aceea nu mă voiu mai ocupa de chestiunea prostituţiei, fiindcă am alte mijloace de a urmări. Eşti liber să faci orice, dar în ziua când ai vătămat, vei fi urmărit, atunci s'a închis chestiunea prostituţiei şi trebuie să ne scăpăm de această boală, care este prostituţia.

La noi, prostituatele sunt vizitate la dispensar şi avem două feluri de prostituate : înregistrate şi libere. 20 % din infecţiunile cari se produc, se fac de prostituatele libere, pe când acele cari sunt înscrise în case de toleranţă, urmărite de organele sanitare, acolo infecţiunea este foarte rară, fiindcă femeile sunt examinate cel puţin odată pe săptămână de medic şi, dacă sunt găsite bolnave, sunt trimise la spitalul Colentina. Modul însă cum sunt tratate aceste nenorocite acolo, este o barbarie ! Ţinute în nişte poduri, sunt tratate ca bestiile şi, cum ele sunt fără cultură sau cu o cultură foarte mică, acolo ar fi toate sforţările de făcut, ca să fie aduse pe calea cea bună. Dar în modul cum sunt tratate acolo, numai cu înjurături şi cu biciuî, ies de acolo mai stricate. De aceea, femeile fug şi poate aţi văzut sergenţi de stradă, cari duc cu sila câte 4—5 femei, altfel fug de acest spital. Trebuie dar să facem un local propriu al comunei şi un dispensar cu internat, unde vom ruga pe doamnele noastre să vie zilnic la ele, ca să le schimbe sufletul. Căci, domnilor, găsim o sensibilitate extraordinară la aceste femei. Am avut ocazia, ca primar, să fac parte din comitetul, care hotărăşte asupra cererilor acestor femei de a fi prostituate şi în totdeauna am căutat să le îndemn şi să le conving de a nu deveni prostituate, să le îndrumez la o viaţă cinstită. Unele din aceste femei mi-au ascultat îndemnul, altele mi-au spus să se mai gândească, să nu fie trecute în condica de prostituate. Odată, îmi aduc aminte că a venit la mine un domn dela Crucea Roşie din Geneva, care mi-a cerut să vadă casele noastre de prostituţie. Impreună cu d-na Botez şi defuncta Doamna Râmniceanu, ne-am dus la o casă de prostituţie dela Crucea de piatră, supraveghiată, şi la o casă de prostituţie liberă, însă supraveghiată de poliţie. Ne-am dus mai întâiu la cea liberă, am intrat înăuntru şi am luat şi pe prefectul poliţiei. O mică învălmăşeală s'a produs între doamnele ce le-am găsit acolo ; — le-am oprit să iasă afară, — unele din ele, foarte drăguţe şi foarte bine îmbrăcate. Am rugat pe doamna Botez să le întrebe cine sunt. Cea mai mare parte erau femei măritate, cari veneau să se prostitueze pentru lux. Erau unele cari aveau şi copii. Atunci am zis : iată ce va să zică libertatea ! Acolo se întâmplă infecţiunea, fiindcă nu sunt controlate. Ne-am dus şi la una din casele dela Crucea de Piatră, şi am spus să vină domnişoarele. Le-am cerut condicuţa, examenul medical şi condicuţa dela Casa de Depuneri. Şi atunci am întrebat : în starea de fapt actuală, ce admiteţi dv. ? Imi dai dreptul să mă amestec în libertatea femeiei, sau să suprim prostituţia ? Şi atunci, amestecul meu în libertatea femeiei ? Cum, să nu am dreptul eu să mă amestec, când este vorba de infecţiunea unei societăţi întregi ? Vom face dar un dispensar, unde femeile vor veni singure să se caute, fără intervenţia noastră.

Domnilor, mai este o chestiune : a asistenţei bătrânilor. Şi aci am făcut apel la iniţiativa particulară, unde, cu concursul institutului Regina Elisabeta, îngrijim de bătrânii noştri. Pe de altă parte, plătim o sumă însemnată pentru întreţinerea bătrânilor infirmi, la Eforie. Mai sunt multe chestiuni, ca aceea a cerşetorilor, cari erau atât de numeroşi în Capitală, dar graţie iniţiativei doctorului Minovici, astăzi nu-i mai vedem pe străzile Capitalei. Şi, dacă, din când în când, mai vedem câte unul, publicul reacţionează singur, astfel că cerşetoria, care era aşa de întinsă în Bucureşti, — şi erau oameni ce-şi făcuseră din ea o meserie, — astăzi au dispărut complect. Sper că şi din oraşele dv., această chestiune va fi ştearsă din capitolul asistenţei, fiindcă nu poate să fie chestiune de asistenţă pentru cerşetori.

Domnilor, am schiţat foarte repede chestiunile ce formează ideea de sănătate publică şi sper că, din perfecţionarea metodelor ce avem astăzi, în lupta pentru asistenţa publică, vom ajunge să dăm o cât mai mare desvoltare şi ci-

www.dacoromanica.ro

vilizaţie- acestei chestiuni. (Aplause prelungite).

D-na ALEXANDRINA CANTACUZINO: Domnilor congresişti, domnul Dr. Costinescu a atins mai multe chestiuni, cari fac parte din însăşi activitatea asociaţiunilor, pe cari le prezidez. Şi atunci, sunt datoare să dau câteva lămuriri.

Mai întâi, îi aduc expresiunea recunoştinţei noastre, pentru faptul că a înţeles să fi ocrotit femeia şi a dat ajutor iniţiativei femeiei mame, însă modul său de a vedea, nu rezolvă problema.

Domnilor, una din vice-preşedintele asociaţiunii internaţionale femenine, a prezentat la Societatea Naţiunilor un proiect pentru ocrotirea femeiei mame, proiect care a fost pus în aplicare în Cehoslovacia, unde a dat rezultatele cele mai fericite. In acel proiect, între altele, s'a prevăzut înfiinţarea unei case de ocrotire, pentru tot cuprinsul unei ţări, subvenţionată de comune, care are de scop ca femeia însărcinată, care a fost părăsită, să se prezinte acolo, să facă cunoscută situaţiunea ei. Inainte de naştere, primeşte imediat toate ajutoarele, pentru că chestiunea cea mare de ocrotire, este ocrotirea prenatalităţii, ca copilul să se nască în condiţiunile cele mai conforme cu ideea de ocrotire ce urmărim. Imediat, casa de ocrotire pune în cercetare şi caută pe părintele acela care, de fapt, este tatăl copilului, îi impune plata unui impozit, după averea ce are, către casa de ocrotire, în folosul copilului şi al femeiei mame, până când copilul ajunge la majorat. Ceva mai mult, urmăreşte pe tatăl copilului chiar în străinătate, dacă se stabileşte acolo.

Consiliul naţional al femeilor române a prezentat Consiliului nostru legislativ, un proiect pentru unificarea codului civil şi a avut onoarea să îl supuie la Consiliul Legislativ, cu care a discutat toate chestiunile, ce formează obiectul preocupărilor noastre şi care, credem că vor fi luate în consideraţie.

Chestiunea băilor. Avem foarte multe şcoli primare cari au băi, dar chestiunea importantă este nu numai de a avea instalaţii, ci ca baia să funcţioneze în mod higienic. Pentru aceasta, mai întâi este nevoie să se introducă fişele de control că baia a fost luată. În al doilea rând, trebuie ca comuna să plătească o băieşiţă, care să supravegheze pe copii, fiindcă nu poţi pretinde directorului sau directoarei unei şcoli să facă pe băieşiţa. In al treilea rând, să asigure cearşaful şi săpunul necesar, fiindcă altfel baia populară rămâne o iluzie.

O altă chestiune atinsă de domnul Dr. Costinescu, care ne preocupă foarte mult, pentru demnitatea femeiei, pentru răspunderea colectivă ce avem cu toţii, pentru buna educaţiune a neamului nostru, este chestiunea prostituţiei.

D. Dr. Costinescu ne-a spus că se găsesc în Capitală diferite aşezăminte: unele cari funcţionează clandestin, în condiţiuni mizerabile, altele oficial recunoscute, unde persoanele dinăuntru se prezintă ca soldaţii, pe căprării şi cu condicuţă. Poate fi aceasta o doctrină socială, care să reprezinte, pentru un stat civilizat, o idee de educaţie socială civilizată? Eu cred că nu şi, dacă sunt case clandestine, eu cer să fie închise. Pentru rezolvarea acestei grave probleme, soluţia este de a se introduce certificatul de sănătate obligatoriu, aşa cum este în Danemarca, în Norvegia şi de curând a fost introdus în Cehoslovacia. Fiindcă sunt prezidenta Micei Înţelegeri feministe, în urma programului ce am stabilit prin reprezentantele mele în parlamentul cehoslovac, s'a trecut legea care am pregătit-o şi pe care am prezentat-o şi Consiliului nostru sanitar superior. Ar fi spre cinstea legislaturii ce s'a deschis, ca proiectul să fie luat în cercetare şi votat. In acel proiect, noi admitem controlul sanitar şi înţelegem ca să fie aplicat la toate persoanele ce fac acest comerţ organizat, cu alte cuvinte, trebuie să punem toată omenirea pe aceiaşi treaptă, control pentru toată lumea. Numai aşa veţi organiza viaţa socială şi nu veţi ajunge la perturbarea morală, în care se găseşte astăzi tineretul nostru. Ţara noastră nu poate să-şi îndeplinească menirea socială de înaltă civilizaţie, cât timp nu are o doctrină adevărată, care să fie la temeiul educaţiunii sociale.

Cu aceste cuvinte, vă rog să mă iertaţi dacă apăr, cu toată căldura sufletului meu, un criteriu, care îmi este foarte drag şi căruia i-am în-

www.dacoromanica.ro

chinat o parte a activităţii mele. Am nădejdea ca, pentru ţara mea, să văd în curând răsărind o organizare de dreptate şi de higienă socială, aşa cum se cuvine unei ţări civilizate. (Aplause prelungite).

D. Profesor N. MINOVICI : Domnilor, domnul Dr. Costinescu a atins o chestiune de cea mai mare importanţă : chestiunea asistenţei. Ce înseamnează cuvântul asistenţă ? Asistenţa vine dela latinescul **ad sistere,** a se aşeza lângă cineva, nu în sensul a sta pe lângă acea persoană, ci ca pe lângă o persoană să stea cineva, la nenorocire, pentru a-i da un sfat, sau când este în neputinţă de a umbla, să-l ajute. Asistenţa aceasta are două părţi : o parte morală şi o parte materială. Când v'a ieşit înainte un cerşetor, cuprins de mila lui, îi dai un ajutor, îi dai o parte materială, dar aţi păstrat în buzunarul dv. partea morală. Fiindcă, trebuie să ştiţi că obolul pe care îl dai pe stradă, este cel mai imoral ; ceva mai mult, nu a dat niciodată vreun rezultat, din contra, a întreţinut cerşetoria profesională, de oarece este cunoscut că omul cu adevărat în lipsă, nu cerşeşte pe stradă. Şi atunci, putem vindeca această boală socială ? Da, făcând educaţie muncitorimii, să facă economii, să strângă bani albi pentru zile negre, cum zice românul, să fie prevăzător. Dar, ca muncitorul să poată pune în practică acest lucru, trebuie să aibă un salariu şi trebuie să-l aibă continuu. Din nenorocire, puţini sunt acei cari pot face economii şi atunci ei pot recurge la societăţile de asigurare, un procedeu destul de simplu.

Domnilor, ca să se rezolve această problemă socială, s'a făcut o lege, cu scopul de a se canaliza toate sumele pe cari lumea le dă, dar nu s'a ajuns la nici un rezultat, căci şi astăzi nu suntem scutiţi de a mai da ajutoare pe stradă. In acest scop, s'a pus un timbru de ajutor, care produce sute de milioane. Şi atunci, întreb : unde sunt banii şi care este cota ce s'a dat comunei Bucureşti, ca să nu mai fie nevoită să înscrie în budgetul său cele 7—8 milioane, pentru asistenţă

De aceea, cred că trebuie să intervenim la Ministerul muncii, ca să dea, pentru operele sociale, o cotă-parte din produsul acestui timbru ciale, o cotă-parte din produsul acestui timbru de ajutor ce se ia de pe spinarea populaţiunii. (Aplauze).

Domnul OPRESCU : Domnilor, îmi permiteţi să spun şi eu câteva cuvinte în chestiunea copiilor găsiţi.

Domnul preşedinte ne-a arătat viaţa celor o mie de copii, cari sunt în îngrijirea comunei Bucureşti, şi exprima bănuiala că aceşti copii ar veni din oraşele de provincie. Imi pare bine că la noi se găseşte un număr mai restrâns de aceşti copii, dar cu aceiaşi consideraţiune ca şi a dv., bănuim că aceşti copii ar veni din Capitală (ilaritate). Dv. aţi reuşit, printr'o atenţiune deosebită, să îngrijiţi de aceşti copii, fiindcă aveţi mijloacele necesare. La noi în provincie, din lipsă de mijloace, nu putem face o asemenea instituţiune, şi atunci suntem nevoiţi ca pe aceşti copii să-i dăm în îngrijirea cuiva, care de multe ori sunt femei sărace, cari, după câteva zile, vin şi ne cer ajutor pentru înmormântarea copilului. De aceea, eu aş avea să vă fac o rugăminte : aveţi în Capitală Leagănul Sfânta Ecaterina şi Azilul Cantacuzino, cari ar trebui să fie astfel organizate, încât să primească şi pe copiii găsiţi din oraşele noastre şi cum avem înscrisă în budget o sumă pentru întreţinerea acestor copii, vă rugăm să studiaţi chestiunea dintr'un punct de vedere general şi să ne comunicaţi, care ar fi quantumul sumei ce trebuie să plătim pentru fiecare copil, ca să putem înscrie în budgetul viitor suma necesară. (Aplauze).

D. N. D. STAICOVICI, Medicul-şef al Capitalei : Domnilor congresişti, când, acum doi ani, am întreprins o activitate statistică, ca să înlănţuiesc trecutul oprit de războiu cu prezentul, pentru a da la lumină un raport de activitate a serviciului sanitar, pe 10 ani, când am analizat cifrele de natalitate şi mortalitate, am fost cu desăvârşire izbit de aceste cifre, riguros controlate, cari ne documentează în mod evident, o scădere enormă a natalităţii, în raport cu numărul populaţiunii şi faţă de mortalitate. In câteva cuvinte, voiu putea arăta că în 1916 am avut un procent de 30 la mie morţi şi cam tot acelaş procent de naşteri. In 1925 avem un procent de 10,8 la mie morţi, natalitatea 14,9 la

www.dacoromanica.ro

mie, cu-alte cuvinte avem 30 la mie natalitate la o populaţiune de 340.000 de locuitori, cât existau înainte de războiu. Astăzi avem un procent de 15 la mie, la o populaţiune dublă ; prin urmare, o scădere însemnată, în ceeace priveşte natalitatea. Cauzele sunt numeroase. S'a vorbit de sifilis, s'a vorbit de tuberculoză, de gastro-enterită, putem atribui faptul, alcoolului, dar mai este şi chestiunea avorturilor, care trebuieşte luată în considerare, mai cu seamă astăzi, când se vorbeşte de avorturi ca chestiune socială, când se socoteşte avortul ca o necesitate, faţă de greutăţile mari în cari se zbate populaţia la noi. Şi când am văzut această mortalitate generală şi am văzut cum se repartizează pe etate şi am văzut că mortalitatea dela naşteri până la un an este ridicată, că scade până la 2 ani şi că dela 4—5 ani se păstrează o limită mulţumitoare ; prin urmare, o natalitate mică, faţă de o mortalitate mare, alarmat de acest fapt, am spus domnului primar această îngrijorare. D-sa mi-a pus la dispoziţie, în mod neprecupeţit, toate mijloacele, ca să combatem aceste rele sociale, fiindcă este un mare rău social ca să nu avem copii, sau dacă avem puţini, cel puţin aceştia să ne trăiască. Şi atunci, am venit cu ideea de a înfăptui şi la noi acel aşezământ sanitar, cu caracter medical şi social, adică creiarea de dispensarii, în cari să tratăm şi bolile sociale generale, cari au înrâurire asupra natalităţii şi mortalităţii şi mai ales ca în acele dispensarii să facem operă de educaţiune a masselor, fiindcă, în chestiunile de puericultură, gastro-enterită, tuberculoză, deşi boli grave, dar mai cu seamă ignoranţa mamelor este lucru principal. La noi, orice copil care se naşte este înscris la Oficiul stării civile şi, după listele date acolo, controlăm, ca să avem mai întâiu vaccinarea şi apoi, dacă mamele au fost asistate de moaşe empirice şi mai cu seamă din punctul de vedere al oftalmiei purulente. Cu această ocazie, se dă mamelor oarecari îndrumări privitoare la creşterea copiilor ; însă rolul important pentru aceste îndrumări îl au dispensarele. In acest scop, domnul primar al Capitalei mi-a încuviinţat să înfiinţăm în Bucureşti un dispensar de consultaţii, la care am adăogat şi dispensariile prenatale. Dominor, pentru că acele dispensarii erau improvizate, am căutat şi domnul primar a dat toată larga bunăvoinţă, să facem un dispensar model, care să aibă în vedere un caracter şi medical de tratament, dar mai ales un caracter social de educare a masselor în materie de higienă. Şi atunci s'a clădit acel dispensar, care a început să funcţioneze, în care sunt secţiuni speciale pentru tratamentul şi consultaţiile boalelor de copii, pentru femeile însărcinate, pentru profilaxia şi tratamentul sifilisului şi boalelor venerice, asemenea şi pentru profilaxia tuberculozei. Dar nu ne-am mulţumit să facem un început de tratament, ci suntem hotărîţi să dăm o activitate cu totul deosebită socială, în sensul ca propaganda să se întindă nu numai în interiorul dispensariilor, dar şi în sânul familiei, şi credem că aceste dispensarii vor da rezultate fericite, nu numai în ceeace priveşte copiii, dar şi în ceeace priveşte celelalte boli sociale. In ceeace priveşte protecţiunea mamei, ne lipseşte încă ceva în Bucureşti, sau, dacă există, există sub forma unui început, ne lipseşte casa de protecţie a femeiei însărcinate, în ultimul timp al gestaţiunii, şi este indispensabil ca o femee să-şi poată duce sarcina până la sfârşit, să aibă un repaos de 20 de zile înainte de naştere. Asemenea, este indispensabil ca, după naştere, să aibă o lună de zile repaos şi femeile muncitoare, însă trebuie neapărat să avem dispensarii pentru femeile cari leapădă, pentru femeile cu pruncii în braţe, pentru femeile abandonate, pentru femeile în mizerie fizică şi morală. S'a făcut un început de adăpost într'o frumoasă instituţiune de asistenţă, privitoare la copii, Leagănul Sfânta Ecaterina. Este o operă de mare însemnătate şi se impune a se creia asemenea adăposturi în orice parte a ţării, pentru că acest adăpost pentru femeile însărcinate, lipsite de hrana zilnică, va împiedica pe aceste femei dela actul criminal al abandonării copilului, după cum şi ajutorarea ei va contribui la îndepărtarea abandonării copilului. Sunt opere sociale menite să fie alcătuite în toate oraşele mari ale ţării. Dar, pentru că aceste opere de asistenţă în materie de copii şi de protecţie a mamei să fie eficace, trebuie ca aceste ajutoare de cari s'a vorbit, să fie date suficient şi la timp

www.dacoromanica.ro

şi acest lucru nu se poate face decât printr'o strânsă colaborare a societăţilor de binefacere, adică făcând apel la iniţiativa privată, care nouă ne-a dat rezultate bune. Numai în asemenea condiţiuni pot să ne trăiască copiii cari se nasc într'un număr aşa de mic. (Aplause).

D. Dr. I. COSTINESCU, preşedinte : Domnilor congresişti, legea unificării administrative pune obligaţiune comunelor ca, în termen de 4 ani, să facă planul de sistematizare al oraşelor. Prin urmare, este o chestiune de viaţă şi de moarte pentru gospodăria comunală. Oraşul Bucureşti a început acest lucru.

Astăzi, un plan de sistematizare nu se poate executa decât prin fotografieri din avioane, sistem aplicat la acţiunile militare şi în urmă aplicat şi la acţiunile civile. Avem chestiunea cadastrului, care există în Ardeal, trebuie să-l facem şi noi. De aceea, vă rog să ascultaţi pe domnul Sfinţescu, care vă va explica cum s'a procedat în această chestiune.

D. CINCINAT SFINŢESCU, inginer-şef al Capitalei : Domnilor congresişti, iată foloasele ce ni le dă fotografierea din avion. Fiindcă, prin urbanistică, înţelegem întreaga desvoltare ştiinţifică a vieţei oraşelor, căci oriunde este o aglomeraţiune mare, ea trebuie să se desvolte după principiile urbanistice şi după cum se spunea ei, orice organizare trebuie să fie precedată de un studiu ştiinţific. In materie de urbanism, la bază trebuie să fie un plan al aşezării geografice şi desvoltării viitoare a unei aşezări omeneşti ; acest plan trebuie să cuprindă regiunea actuală şi regiunea viitoare, unde să se desvolte oraşul. Astăzi, Bucureştiul ocupă o regiune, care, unită cu aceea a banlieue-urilor, s'a încincit şi aşa va merge mai departe. Prin urmare, trebuie să studiem atât aglomeraţiunea actuală, cât şi cea viitoare. Acest lucru trebuie stabilit repede, căci Bucureştiul, de ex., în 30 de ani, s'a dublat, iar în ultimul timp s'a întins aşa de mult, încât nu am mai avut timpul necesar să facem faţă nevoilor. Legiuitorul a înţeles acest lucru, de aceea a impus, prin lege, obligaţiunea oraşelor, ca să-şi facă planul oraşului. Dacă această documentare nu se face, atunci planul de sistematizare nu se face. Intâmplarea a făcut ca războiul să ne aducă acest mijloc repede de a face un plan, fiindcă cu sistemul trecut, s'au făcut contracte cu topografii, s'a lucrat 5—6 ani şi, când s'a ajuns la un plan, s'a văzut că nu mai corespunde cu realitatea. Prin urmare, trebuie să avem un plan la zi. Dar metoda fotografiei aeriene are şi importanţa că reprezintă şi viaţa oraşelor, ceeace vechiul plan nu o reprezenta, fiindcă acest plan prin fotografii arată mişcarea solului, prin urmare, ne dă nu numai partea tehnică, dar dă posibilitate administraţiunei oraşului ca să întrevadă şi viitorul. Iată, am aci o imaginaţiune a unei părţi din departamentul Senei, care tinde să se desvolte. Ea ne dă foarte bine imaginea repartizării grădinilor dintr'un oraş, ca să poată îndeplini partea higienică, partea unde este o înghesuială prea mare, dar mai arată şi direcţia de circulaţie. Noi nu ne dăm seama astăzi, după planul de faţă, de acest lucru, dar cu o imagine fotografică, ni se arată de unde vine circulaţia, încotro merge şi cari sunt căile, cari să canalizeze acea mişcare. Bucureştiul a fost cel dintâi oraş care a făcut acest plan fotografic de avion. Avem aci câteva fotografii cari ne dă imaginea centrului.

Cum se face această aplicaţiune a fotografiei aeriene, ca să ajungem la un plan de sistematizare, o va spune domnul inginer Rădulescu.

D. Inginer RADULESCU rezumă raportul publicat în numărul de faţă.

D. Dr. I. COSTINESCU, preşedinte : Domnilor, în raport cu explicaţiunile ce vi s'au dat, este o chestiune foarte importantă pentru dv., care priveşte Uniunea oraşelor. Bucureştiul este cel mai puţin interesat în propunerea sa, deoarece planul lui este în curs de a se face. In acest scop, pentru celelalte oraşe, am onoare a vă propune facerea unei asociaţiuni româneşti, pentru această întreprindere, fiindcă avem şi avioane şi aviatori, cari au studiat chestiunea şi cari ar putea să facă ce ar face şi o societate străină, în plus că avem avantagiul că beneficiile rămân în ţară.

Am aci un memoriu, în care vi se propune formarea acestei societăţi şi vă rog să o aprobaţi de astăzi. Ne vom adresa la toate oraşele, ca fiecare să subscrie la această societate, ca să li se ridice planurile. Statul trebuie să vie

www.dacoromanica.ro

cu aportul său şi astfel cu toţii să formăm această întreprindere de fotografii aeriene. In acest scop, va trebui să intervină un proiect de lege, ce va fi adus înaintea Parlamentului.

D. GHERMAN PANTEA, primarul municipiului Chişinău : Domnilor, vă rog să mă iertaţi, dacă la sfârşitul congresului vin să vă atrag atenţiunea asupra unui punct, care pe noi, dela malul Nistrului, ne interesează. S'au făcut propuneri şi s'a vorbit de nevoile mari, de cari suferă oraşele. S'a vorbit de spitale şi de toate chestiunile, însă un lucru nu s'a discutat : ce facem noi, oraşele cari nu avem bani ? Această chestiune nu este la ordinea zilei, însă, fiindcă este un punct cardinal din viaţa unui oraş, îmi permit, fiindcă d. Dr. Costinescu a luat această iniţiativă frumoasă, de a uni oraşele între ele şi fiindcă d-sa este părintele părinţilor oraşelor, să-i dăm însărcinarea ca, atunci când tratează împrumuturi interesante pentru Capitala ţării, să trateze şi pentru noi. Am convingerea fermă că şi guvernul, ca şi ţara întreagă, se interesează de aceste împrumuturi, — vorbesc de împrumuturile externe, — şi de aceea rugăm pe domnul Dr. Costinescu ca, atunci când tratează pentru Bucureşti, să-şi aducă aminte şi de celelalte oraşe.

Cu această ocazie, îmi veţi permite ca, dela fraţii dela malul Nistrului, să vă aduc salutul lor, rugându-vă să veniţi cât mai des în provincia noastră. (Aplause).

D. Dr. I. COSTINESCU, preşedinte : Domnilor, promit că, atunci când ni se vor face propuneri de împrumut, să avem în vedere şi oraşele celelalte.

D. TEMISTOCLE ALEXANDRESCU : Domnilor congresişti, am făcut un raport, pe care l-am împărţit colegilor, privitor la chestiunea aprovizionării. Aprovizionarea oraşelor trebuie pusă pe alt sistem şi am arătat aci sistemul. Am arătat că această aprovizionare nu atârnă numai de comune, fiindcă comunele nu pot să aibă o aprovizionare sistematică, şi cât timp Statul nu va face o politică de aprovizionare a oraşelor, nici noi nu putem face aprovizionare. Dacă nu avem căi ferate, căi de comunicaţie şi dacă nu avem acele statistici, cari să ne arate unde se găsesc produsele, nu putem face aprovizionare. Pentru aceasta : având în vedere greutăţile ce le întâmpinăm, având în vedere că Statul şi comuna nu trebuie să se amestece, că nu trebuie să existe în budgetul lor nici o sumă pentru aprovizionări, nu trebuie să încurajem pe producătorii din jurul oraşelor, în această privinţă, d. Costinescu a desfiinţat preţurile maximale şi a dat concurs tuturor acelora cari s'au ocupat cu grădini, în jurul Bucureştilor, şi a reuşit astfel ca Bucureştiul să aprovizioneze ţara întreagă. Şi atunci, dacă Casa de Credit va avea un efect extraordinar, va avea şi în direcţiunea aceasta, fiindcă va încuraja pe producătorii din jurul oraşelor. După ce vom ajunge la acest sistem de cultură în jurul oraşelor, va veni partea a doua, modul de desfacere a acestor produse. Şi atunci, în raportul meu, vorbesc de desfacerea acestor alimente, pentru cari toate oraşele mari trebuie să aibă pieţe speciale pentru producători. Astăzi se găsesc în Bucureşti hale şi pieţe noui, cu cari, pe de o parte, am voit să facem desfiinţarea comerţului ambulant şi, în acelaş timp, până când vom ajunge ca oraşele noastre să aibă pe fiecare stradă prăvălii cu alimente, carne şi zarzavat, până când vom ajunge să avem aceste pieţe de desfacere, unde publicul să cumpere direct dela producători, chestiunea aprovizionării oraşelor nu va fi rezolvată. De aceea, eu rugasem toate oraşele, cari au în jurul lor grădini, ca să se gândească să utilizeze acele terenuri, unde să cultive zarzavaturi, să facă crescătorii de vite, iar în oraşe mărfurile să fie desfăcute direct de către producători. (Aplause).

D. MIHAILESCU, primarul municipiului Galaţi : Domnilor, legea de unificare administrativă, după experienţa făcută, a dat rezultate foarte bune. Sunt însă anumite texte cari, probabil din cauza redactării, nu au tocmai calitatea de a face ca cei cari sunt chemaţi să aplice aceste dispoziţiuni, să ajungă la scopul urmărit de legiuitor. Oraşul Galaţi, primul port al Ţării Româneşti, de 15 ani, de când serii nesfârşite de Consilii comunale şi comisiuni interimare s'au perindat, nu a izbutit să rezolve problema luminatului şi a apei. Dela 1912, Galaţul suferă de lipsă de lumină şi de apă. Am avut norocul ca eu, secondat de un Consiliu înţelept, să re-

www.dacoromanica.ro

zolv această problemă. Problema a fost complect terminată, Consiliul tehnic superior, după lungi studii, a admis proiectul, Consiliul energiei l-a admis, Consiliul superior administrativ de asemenea a admis proiectul, l-a admis şi Consiliul de miniştri, dar, spre nenorocirea oraşului Galaţi, de trei luni de când acest proiect, aşteptat de întreaga populaţiune, zace în cartoanele ministerului de interne. Mie nu mi-a rămas nici o instanţă la care să mă adresez. Am găsit de cuviinţă că dv., adunaţi aci, sunteţi instanţa cea mai supremă la care mă pot adresa în ultimă instanţă. Vă rog şi vă implor, interveniţi la domnul ministru de interne, ca să dea drumul lucrării, ca să putem păşi la înfăptuirea acestei probleme, de care suferă portul Galaţi şi de care s'au izbit toţi primarii.

D. Dr. I. COSTINESCU, preşedinte : Vom interveni.

D. D. GROZDEA : Domnilor, aveam intenţiunea să vă fac o comunicare, privitoare la cotele adiţionale. Fiindcă nu mai este timp, voiu publica această comunicare în Monitorul Uniunei oraşelor. Dacă puteam să desvolt chestiunea, puteaţi vedea că această cotă este de o importanţă serioasă. Chestiunea a fost ridicată la congresul din Chişinău, de către D. Niculescu Rietz, a fost continuată, anul trecut, de mine, şi aşi fi voit să revin asupra ei în acest congres. Statul reţine astăzi o sumă importantă din fondurile comunelor. Statul a încasat 1 miliard 300 de milioane din cota fondului comunal şi a distribuit comunelor numai de 300 de milioane. Abia anul acesta a dat 700 de milioane, încât continuând această luptă, vom putea ajunge să obţinem mai mult, de oarece este nedrept ca Statul să reţină ceeace cetăţenii plătesc pentru oraşe. Altă dată, cota adiţională alimenta 1/5 din veniturile comunei, astăzi această cotă adiţională reprezintă o sumă cu mult mai mică. Imi voiu permite să studiez această chestiune, pe care o voiu publica în Monitorul Uniunei, şi veţi vedea ce sursă de venituri am căpăta, dacă legea va fi aplicată. (Aplause prelungite).

D. Dr. COSTINESCU, preşedinte : Domnilor, am aci o bibliografie, în care se găseşte tot ce s'a publicat până acum, în limba franceză, despre chestiunile ce interesează comuna. Vă recomand să subscrieţi la această lucrare.

Inainte de a termina, ţin să vă atrag atenţiunea asupra unei chestiuni foarte importante. Ştiţi că sunt două societăţi, cartelate, cari procură oraşelor piatra de pavagiu, în condiţiuni foarte oneroase. Ca să putem avea în viitor o piatră în condiţiuni ieftine, vă aduc la cunoştinţă că s'a deschis în Ardeal o carieră, între Oradea-Mare şi Cluj. Distanţa fiind mare, şi transportul costisitor, trebue să intervenim, ca tariful de transport să fie scăzut, ca astfel să avem o piatră mai bună şi mai ieftină. Vă recomand această piatră, care este de trei ori mai rezistentă decât cea de granit. Ar fi bine ca această carieră să fie a noastră, chestiunea este în studiu şi va fi adusă la cunoştinţa fiecărui dintre dv.

La ordinea zilei mai aveam înscrise :

a) Casa de Credit pentru comună şi judeţ.

b) Impunerea asupra urcării valorii imobilelor din oraşe şi

c) Chestiunea monografiilor şi statisticilor oraşelor noastre.

Toate aceste chestiuni urmau să fie expuse de d. Emil Dandea şi cum d-sa n'a sosit încă în mijlocul nostru, vă reamintim că rapoartele sale au fost publicate în ultimul număr din Monitorul Uniunei (No. 9) şi vă rog a lua cunoştinţă de ele făcându-ne eventual propuneri şi D-vs.

Domnilor congresişti, vă mulţumesc pentru sprijinul ce aţi dat Congresului Uniunii oraşelor şi pentru atenţiunea cu care aţi urmărit desvoltarea chestiunilor, a căror importanţă aţi apreciat-o cu toţii.

Sunt sigur că vom eşi de aci cu toţii cu cunoştinţi mai mari şi mai frumoase, cari, aplicate la gospodăria oraşelor ce conduceţi, vor face ca ele să se desvolte şi să progreseze pentru binele şi propăşirea ţării noastre. (Aplauze prelungite şi îndelung repetate).

Declar congresul închis.

— Şedinţa se ridică la ora 13.15.

www.dacoromanica.ro

Adunarea documentelor pentru întocmirea planurilor de sistematizare

Ridicari de planuri prin fotografiere din avion

de **Inginer T. A. RADULESCU**

In conferinţele urbanistice ţinute astă vară la Fundaţia Carol de către d-nii profesor Davidescu, profesor Sfinţescu şi arhitect Duiliu Marcu, s'a afirmat de către toţi conferenţiarii nevoia ca fiecare oraş să întocmească cât mai curând planurile de sistematizare, ceeace este necesar nu numai pentru a îndeplini o obligaţie, ci în însuşi interesul dezvoltării oraşelor.

Intocmirea acestor planuri care au o influenţă considerabilă asupra viitorului oraşelor presupune însă o documentare prealabilă, de aceea voi expune mai întâi care sunt acele documente şi la ce servesc, şi apoi mă voi ocupa în special de planurile topografice şi metoda nouă de ridicare prin fotografia aeriană.

Voi începe prin a arăta ce este un plan de sistematizare.

Planul de sistematizare este un program al înbunătăţirilor situaţiei actuale şi al desvoltării viitoare a unui oraş, exprimat printr'un plan. Prin acest plan-program se urmăreşte a se prevedea şi fixa toate acele lucrări necesare dezvoltării oraşului din punctul de vedere al propăşirei comerciale, industriale (deci economice), deoparte şi din punctul de vedere al higienei, esteticei de altă parte.

Planul de sistematizare nu este un plan de alinieri. El este un anteproect, care are în vedere atât situaţia de astăzi, cât mai ales situaţia în viitor, pe o perioadă de 40—50 ani, şi care nu se poate pune deodată în aplicare integral, ci numai cu timpul şi care, deci, va trebui să fie destul de elastic, ca să se poată adapta împrejurărilor viitoare. El nu e un proect de execuţie, cum e planul de execuţie al unei case sau unui pod, sau a unei căi ferate, ci e un studiu de ansamblu al vitorului oraşului, prevăzând dela început nevoile ce s'ar putea ivi în cursul anilor şi prevăzând totodată şi mijloacele de a le satisface, astfel ca organismul oraşului să se desvolte armonic şi să existe concordanţă între diferitele lui componente.

De oarece se face foarte des confuzie între planul de sistematizare şi planul de alinieri, voi încerca să arăt în ce constă diferenţa.

Un plan de alinieri nu este altceva de cât ce arată numele : un plan la o scară de 1 : 1000 cel puţin, mai bine la scara 1 : 500 sau pentru anumite porţiuni centrale la scara 1 : 200 pe care sunt trasate alinierile străzilor, adică limitele corpului străzilor (trotoare şi partea căruţabilă). In Germania, pe cea mai mare parte a planurilor de alinieri se mai trasează şi alinierea clădirilor, care, acolo unde clădirile sunt retrase, este alta decât alinierea străzilor. La noi, ca şi în Franţa, nu se mai trage şi alinierea construcţiilor, ci se prevede când e cazul, servitutea de retragere prin regulament. (In privinţa aceasta, sistemul german e mult mai practic).

Planurile de alinieri prin urmare, nu conţin de cât alinierea străzilor şi eventual şi alinierea clădirilor. Nimic altceva. Ele se aplică direct pe teren fără a mai fi nevoie de alte proiecte sau studii.

Planul de sistematizare se ocupă de probleme mai generale :

In primul rând, repartizează suprafaţa oraşului pe zone, conform necesităţilor : comer-

www.dacoromanica.ro

ciale, industriale, de locuinţe eftine, de vile, de parcuri agricole, etc., în aşa proporţie şi astfel situate în cât organismul orăşănesc să se poată dezvolta în cele mai bune condiţiuni şi arătând prin regulament condiţiile de construcţii pentru fiecare zonă. Mai fixează apoi terenurile ce trebuesc rezervate în viitor marilor proecte de canale sau căi ferate, porturi sau alte lucrări cari interesează nu numai oraşul ci şi statul şi pentru care există posibilitatea ca într'un viitor apropiat să se execute.

Mai prevede apoi terenurile rezervate pentru edificiile sau instalaţiile publice.

In al doilea rând planul de sistematizare conţine asamblul arterelor de circulaţie şi al mijloacelor de transport ca tramvae, trenuri interurbane, metropolitane.

In al treilea rând, conţine reţeaua tuturor străzilor existente şi a principalelor străzi proectate.

Planul de alinieri nu este de cât desenul de detaliu şi de execuţie al acestor ultime părţi ale planului de sistematizare.

Intâi se face planul de sistematizare şi apoi planul de alinieri, care, şi ca spaţiu, e mai restrâns, căci el se poate executa pe porţiuni în cadrul planului de sistematizare, pe măsura cretşerii oraşului.

Este necesar planul de sistematizare?

Oraşele noastre s'au desvoltat la voia întâmplării şi cu timpul s'au arătat neajunsuri de tot felul pentru care, dacă se prevedea din timp remediul, astăzi situaţia ar fi mult mai bună. Luăm ca exemplu întinderea nemăsurată a Bucureştiului, dealungul şoselelor de penetraţie, unde populaţia cea mai săracă îşi face case nesănătoase, urâte, fără a avea apă şi canal, aceste prime cerinţe ale higienii oraşului şi care se întind mereu ca pecinginea în fiecare an, sporind numărul mahalalelor care constitue una din ruşinele Capitalei. Fenomenul este vechi, dinainte de regulamentul organic şi se agravează din an în an.

Totdeauna s'a căutat a se lua măsuri contra acestei întinderi nedorite a oraşului: pe vremea lui Vodă Hengei, în timpul regulamentului organic; înainte de anul 1894 prin săparea unui şanţ în jurul oraşului, care s'a şi început însă s'a oprit când s'a schimbat guvernul; acum în timpurile mai noi, prin proectarea unei centuri de plantaţiuni, etc., dar toate aceste măsuri nu sunt de cât restrictive şi nu pot avea nici odată efect contra unui fenomen natural.

Faţă de starea culturală şi economică a pouplaţiei noastre, nu putem împiedica construcţia acestor case pe care şi le fac cei săraci; nu-i putem expulza din Bucureşti, căci avem nevoie de ei, ei sunt braţele de muncă.

Nu avem capitalurile mari şi eftine pentru a construi în massă locuinţe sănătoase pentru această populaţie, însă până atunci, prin planul de sistematizare se prevedea anumite regiuni, unde să se colonizeze lucrătorii, acelea pe care le vrem noi şi le socotim mai apte pentru astfel de cartiere în apropierea fabricelor, unde să li se facă şi anumite uşurări, ca să fie atraşi să construiască acolo şi nu în altă parte. Şi atunci şi măsurile restrictive pot fi aplicate, chiar cu organizare poliţienească insuficientă de acum.

Printre astfel de măsuri, putem cita: reducerea lărgimii străzilor la 5—6 metri, casele fiind retrase astfel ca distanţa între faţade să fie minimum 12 sau 14 metri; canalizare numai pentru apele menajere, iar pentru apele de ploaie scurgere la suprafaţă (dimensiunile tuburilor şi deci costul se reduce foarte mult).

Acesta ar fi un exemplu de actualitate pentru a ilustra necesitatea unui plan de sistematizare. Se pot da alte exemple mai convingătoare, însă nu e nevoie de exemple şi de demonstraţii. Este clar că dacă pentru a construi o casă, e nevoe de un plan, şi noi, organele comunale impunem ca acest plan să existe; dacă pentru un pod, pentru o fabrică, este nevoe de un plan, cu atât mai mult va fi nevoe de un plan după care să se îndrumeze dezvoltarea unui oraş care are o structură mult mai conplicată.

De altfel, tocmai în vederea acestei necesităţi, toate comunele şi în special oraşele, sunt matizare, şi ca un corolar, planuri de alinieri. matizare, şi ca un corolar, planuri de alinieri.

După lege, planurile trebuesc întocmite în 4 ani, din care doi aproape au trecut; mai rămâne ca în scurtul timp de doi ani ce a mai rămas, să se facă planurile de sistematizare. Pu-

www.dacoromanica.ro

ţine oraşe vor avea posibilitatea să fie gata în termen, însă planul tot trebuie făcut, mai bine mai târziu de cât nici odată.

Din conferinţele de astă vară, dela Fundaţia Carol, s'a putut vedea complexitatea problemelor care urmează să fie rezolvate printr'un plan de sistematizare şi influenţa cea mare pe care acesta o are asupra viitorului oraşului. Marea majoritate a oraşelor nu vor putea să-şi facă planurile cu organele pe care le au acum şi va trebui să facă apel la oamenii de specialitate din afară ; ceeace se poate face însă, dacă nu cu uşurinţă, dar cel puţin ceeace se poate şi trebue să se înceapă imediat este strângerea şi coordonarea documentelor de care e nevoe pentru a se întocmi planul de sistematizare.

Care sunt aceste documente care stau la baza planului de sistematizare ?

In primul rând, planul oraşului şi a împrejurimilor cu situaţia actuală. Despre aceasta vom vorbi mai mult şi de aceia îl lăsăm la urmă.

In al doilea rând, este nevoe de o documentare serioasă asupra oraşului, din toate punctele de vedere, întocmai după cum pentru a face planul unei case, ne interesăm de situaţia economică a proprietarului, ca să ştim ce fel de casă îi trebue, de numărul membrilor familiei şi de obiceiurile lui de trai, ca să ştim câte camere şi cum să fie camerile, de locul pe care se clădeşte, ca să ştim forma parcelei şi natura terenului. Pentru a face casă unui om, trebue să-l cunoşti şi pe el şi pe ai lui.

Pentru a face planul de sistematizare al unui oraş, trebue să-l cunoşti, nu numai văzându-l sau trăind în el, ci studiindu-l.

Primările pot, fie prin organele lor, fie printr'un serviciu ce urmează a se înfinţa, cum a cerut d. profesor Davidescu, în conferinţa sa dela Fundaţia Carol, fie prin persoanele din afară, să adune următoarele documente :

1) **Studii geografice, geologice, climatologice şi istorice,** din care să se vadă : **situaţia geografică** a oraşului faţă de regiunea înconjurătoare în care se află şi a legăturilor reciproce : **structura geologică** a terenului, întocmându-se o hartă geologică cu ajutorul căreia să ne putem da seama de dificultăţile la fundaţiile construcţiilor, la amenajarea de plantaţii, parcuri, destinaţia suprafeţelor de cultură şi care să ne dea informaţii asupra apelor subterane.

O pânză de apă prea la suprafaţă poate să ne oblige a face drenaje sau poate să periclitеze sănătatea publică, dacă se construesc cartiere pe astfel de terenuri, a căror ape subterane prea la suprafaţă, alimentează puţurile sau izvoarele, căci dacă poate câte odată ti adevărat că omul sfinţeşte locul, este totdeauna adevărat că omul murdăreşte locul unde se stabileşte şi contaminează solul şi apele.

Datele meteorologice asupra temperaturilor medii şi extreme, zilelor noroase sau clare, cantitatea şi frecvenţa ploilor şi zăpezilor şi în special direcţia şi intensitatea vânturilor sunt de asemenea necesare. Cartierele industriale cari produc fum şi miros neplăcut, ce poate fi dus de vânt în oraş, trebuesc aşezate în acele părţi unde vânturile dimineaţa nu bat spre oraş.

La Bucureşti, din acest punct de vedere, regiunile industriale ar trebui aşezate la nordul şi la sudul oraşului. **Datele climatologice** pot fi de folos la rezolvarea unor chestiuni de detaliu din planul de sistematizare : altfel se vor proecta aleele la Balcic, unde clima e caldă şi locuitorii nu sunt siliţi să stea mult timp în casă şi altfel într'un oraş friguros de munte.

Intr'o localitate cu multe ploi, reţeaua de străzi se va aranja astfel ca pantele să fie mai mari de cât într'un oraş secetos, iar oraşele unde ninge mult vor trebui să aibă străzile mai largi.

Date istorice asupra oraşului ne arată cum situaţia lui geografică, evenimentele politice şi economice, comerţul şi industria l-au adus la gradul de dezvoltare actuală şi ne dă posibilităţi de a judeca în condiţiile în care se găseşte astăzi, ce posibilităţi de viitor are.

Relativ la Bucureşti, există un studiu geografic şi climatologic al d-lui Vintilă Mihăilescu, intitulat : VLASIA ŞI MOSTIŞTEA.

2) **Studiul populaţiei din toate punctele de vedere.**

www.dacoromanica.ro

Mai întâi ca număr. Nu e de ajuns a şti populaţia actuală, ceeace şi aşa cu tot recensământul recent, sau poate din cauza recensământului, este destul de greu, dar trebuie să ştim şi ce populaţie a avut oraşul în trecut, pentru ca pe bază de calcul, să putem şti ce populaţie probabilă va avea oraşul în viitor. Trebuie să ştim la ce populaţie ne putem aştepta ca să vedem ce extensiune este necesară.

Trebueşte apoi statistica populaţiei pe profesiuni şi pe venituri; din acestea se va vedea în cele mai multe oraşe că e nevoie mai multă de cartiere, de locuinţe cu totul eftine de cât de cartiere de vile. In general, un studiu al puterilor de producţie şi al izvoarelor de venituri, este foarte necesar.

Statistica sanitară şi mai ales a mortalităţii de tuberculoză şi un plan cu repartiţia cazurilor de tuberculoză va arăta clar cartierele care din punct de vedere sanitar lasă de dorit şi va demonstra nevoia de a face sforţări pentru asanarea lor.

3) **Studiul circulaţiei.**

Prin desvoltarea nebănuită pe care a luat-o tracţiunea automobilă, circulaţia devine una din problemele principale de rezolvat prin planul de sistematizare. In câţiva ani numărul automobilelor din Bucureşti s'a dublat; astăzi sunt opt mii de automobile şi vin câte 2000 de maşini noi pe an.

Trebuesc adunate date statistice asupra numărului vehiculelor de astăzi, cât şi din trecut, pentru a putea vedea cât de repede creşte numărul lor şi a ne da seamă de viitor.

Foarte utile sunt numărătorile vehiculelor şi pietonilor cari circulă în anumite ore şi în anumite puncte ale oraşului, unde circulaţia este mai intensă.

Aceste date ne pot arăta dacă o îmbunătăţire a circulaţiei se poate obţine prin măsuri poliţieneşti sau e nevoie de lărgirea străzilor.

Va fi necesar să se facă studii asupra schimbări tuturor pasagelor de nivel(acolo unde şoselele se încrucişează cu calea ferată), în pasagii superioare sau inferioare, după situaţia locală a fiecărui. Pasagele de nivel trebuesc desfiinţate peste tot în împrejurimile unui oraş.

4) **Studiul edificiilor publice şi spaţiilor libere.**

Va trebui să se întocmească un tablou al eficiilor publice şi instalaţiilor comunale ce urmează a se construi în vitor pentru, ca la întocmirea planului de sistematizare să se poată rezerva terenuri, astfel ca pe cât posibil să se înfiinţeze centre civice. Se va întocmi şi un plan al oraşului, pe care se va arăta clădirile publice actuale precum şi cele proectate.

De asemenea, se va întocmi un plan al oraşului în care să se arate care sunt spaţiile libere actuale (grădini, parcuri, terenuri de sport, cimitire şi în general orice terenuri care servesc la recrearea publicului), cu suprafeţele lor.

5) **Studiul serviciilor edilitare şi al proectelor de lucrări publice.**

Se vor lua informaţii dela serviciile respective ale statului asupra proectelor de căi ferate, gări, canale de navigaţie, porturi sau alte lucrări mari, pe care aceste servicii le au în vedere în viitor, căci astfel de lucrări pot avea o influenţă considerabilă asupra planului de sistematizare. In privinţa serviciilor edilitare de apă, canal, lumină, tramvae, se vor trasa reţelele respective existente pe câte un plan, precum şi uzinele respective pentru orientare. Reţeaua canalelor are influenţă directă asupra planului de sistematizare, celelalte pot interesa în privinţa amplasamentului sau extensiunei uzinelor.

6) **Studiul economic al comerţului şi industriei** oraşului împreună cu o hartă industrială, din care să se vadă împrăştierea industriei în oraş. Acest studiu este important căci pe baza lui se poate prevedea desvoltarea oraşului în viitor şi se obţin indicii pentru extensiunea mai mare sau mai mică a suprafeţei oraşului şi pentru rezervarea de cartiere industriale, mărirea gărilor şi porturilor existente sau înfiinţarea altora noi.

Aceste studii enumărate mai sus sunt cu atât mai necesare, cu cât un oraş e mai mare. Nu se poate face un plan de sistematizare, care e un program de dezvoltare a oraşului, dacă el nu e bazat pe studii serioase şi adâncite. Pe simple impresii se obţin numai planuri irealizabile sau

www.dacoromanica.ro

cari strică în loc să folosească, urmărind ţeluri greşite.

De aceia e de recomandat ca oraşele să păşească cât mai curând la adunarea documentelor, din care o parte se pot face prin organele existente, însă cu cele mai multe din aceste studii trebuesc însărcinate persoane din afară.

7) Trecem acum la documentele cele mai importante de care e nevoe pentru planul de sistematizare şi anume la **documentele topografice.** Vom arăta care sunt hărţile şi planurile care trebuesc şi apoi vom descrie metoda nouă de ridicare a planurilor prin fotografiere din avion.

In primul rând este nevoe de o hartă a Institutului Geografic al Armatei, la scara cea mai mare pe care o are, 1 : 50.000 şi 1 : 20.000, acolo unde există. Hărţile servesc pentru orientarea generală şi studiul legăturilor dintre oraş şi împrejurimile apropiate şi mai depărtate.

Apoi e nevoie de o serie de planuri cu situaţia actuală la diferite scări. Un plan al oraşului şi împrejurimilor la scara 1 : 10.000 serveşte la studiile preliminare ale planului de sistematizare. Pe acest plan se văd toate străzile existente, edificiile publice, parcurile, etc., şi serveşte în acelaş timp şi de ghid. Planul Bucureştilor până la forturi, la scara 1 : 10.000 ar avea dimensiunile 2,30 × 2,30 metri.

Pentru executarea proectului general de sistematizare este nevoe de un alt plan mai mare cu situaţia actuală la scara 1 : 5000, cu curbe de nivel, în cre să se arate şi amplasamentul tuturor construcţiilor şi e de preferat să aibă şi limitele proprietăţilor. Acest plan, pus la zi, este baza proectului de sistematizare.

Curbele de nivel sunt indispensabile, nu numai pentru regiunile accidentate, muntoase, unde străzile nu se pot proecta fără o cunoaştere a reliefului terenului ; dar ele sunt mai ales necesare în planurile regiunilor de şes sau a regiunilor joase din apropierea râurilor, unde cea mai slabă pantă trebue cunoscută pentru a fi folosită la proectarea reţelei de străzi, astfel ca să se poată face dela sine scurgerea apelor de ploaie, mai ales pentru acele regiuni unde din motive de economie, canalizarea nu se poate face de cât numai pentru apele menajere.

Proectele de sistematizare sau de parcelări, făcute fără cunoaşterea reliefului terenului, pot fi foarte frumoase pe hârtie, însă nu pot fi considerate ca lucrări serioase. Ele sunt sau inaplicabile, cum e cazul străzilor drepte, proectate pe un teren accidentat, sau, dacă sunt aplicabile, ele nu au nici pe departe efectul estetic aşteptat. Ca exemplu, pot cita cazul şoselei Jianu din Bucureşti, care s'a proectat fără a se cunoaşte, sau fără a se ţine seamă de pantele terenului. Pe hârtie ea este o grandioasă „avenue" de un chilometru şi jumătate în linie dreaptă şi largă de 82 metri, de proporţii care se apropie de acelea ale Avenue des Champs Elysées din Paris, în realitate, însă, se perde tot efectul de perspectivă, ce l-ar fi putut avea dacă profilul ei în lung ar fi fost concav în loc de convex, cum e terenul. Privită din Piaţa Victoriei, perspectiva şoselei Jianu se pierde în gol la vre-o 500 metri depărtare ; de nicăeri nu se poate vedea şoseaua în toate lungimea ei şi efectul estetic este nul.

Curbele de nivel sunt deci necesare şi oraşele nu trebue să renunţe la ele atunci când fac ridicarea planului, chiar dacă prin aceasta costul plnului se măreşte simţitor.

In afară de scările arătate mai sus, e nevoe de planuri la scara 1 : 1000 pe care să se poată trasa alinierea străzilor.

Aceste planuri trebue să conţină tot ce se găseşte pe planurile 1 : 5000 şi în plus, toate limitele proprietăţilor şi amplasamentul clădirilor cu arătarea categoriilor acestor clădiri şi a numărului etajelor, precum şi numele proprietarilor.

Pentru părţile centrale ale oraşului mai sunt necesare planuri la scări şi mai mari, 1 : 500 sau chiar 1 : 200. Bucureştiul nu are planuri la o scară mai mare de 1 : 500, însă cel puţin pentru zona centrală, unde valoarea terenului este foarte ridicată, ar fi indicat să se ridice planuri la scara 1 : 200 pe care se pot citi distanţele cu aproximativ de 10 centimetri (½milimetru pe plan).

In rezumat, scările 1 : 50.000 şi 1 : 20.000 servesc pentru orientarea generală şi pentru

www.dacoromanica.ro

stabilirea legăturilor cu împrejurimile mai depărtate ; 1 : 10.000 pentru studiile preliminare, 1 : 5000 pentru planul de sistematizare, iar scările 1 : 1000 1 : 500, 1 : 200 pentru planurile de detaliu care servesc la executarea celor prevăzute în ansamblu în planul de sistematizare.

Se mai obişnuesc şi scările 1 : 2000, 1 : 2500 sau 1 : 4000 pentru planul de sistematizare, însă acestea sunt practice numai dacă nu au dimensiuni prea mari ; ele nu sunt de recomandat de cât pentru oraşele cu suprafaţă mai mică de 1000 hectare.

Planurile de care au nevoe oraşele se pot executa sau prin metodele obişnuite de ridicare, sau după metoda nouă, a fotografierii din avion.

Bucureştii au făcut ridicarea planului în anii 1894—1900 până la limitele de atunci ale oraşului pe o suprafaţă de aproximativ 5400 hectare, prin Institutul Geografic al Armatei, la scara 1 : 500, făcându-se şi reproduceri la scara 1 : 1000 şi 1 : 2000.

S'au lucrat tot atunci şi planuri la scara 1 : 5000 şi 1 : 10.000, executate pe baza planurilor 1 : 500. Ridicarea a ţinut vre-o patru ani, însă predarea în reguliă a tuturor elementelor planului s'a făcut abia în 1910. Executarea planului a durat aşa de mult în cât un an mai târziu, în 1911, a şi devenit necesară o revizuire şi punere la punct a planului, care s'a şi făcut de Primărie.

Planul de atunci, ridicat de Institutul Geografic a costat în sumă rotundă 600.000 lei aur, adică peste 110 lei aur de hectar, ceeace în moneda de acum ar face (cu 31 lei = 1 lei aur), în total 18.600.000 lei hârtie, sau 3410 lei hârtie de hectar.

Metoda ridicării planurilor de oraşe prin fotografierea din avion, nu înlocueşte metoda veche, ci numai o perfecţionează, introducând pe lângă instrumentele obişnuite ca teodolit, tacheometru, nivel, încă alte instrumente noi : aparatul fotografic în avion şi aparatul de foto-restituţie în laborator.

Scheletul planului, adică triangulaţia şi poligonaţia, precum şi nivelmentul, atât cel de precizie, cât şi cel de detaliu, se fac după metodele obişnuite ; numai ridicarea detaliilor de planimetrie se face după procedeul nou al fotografieri din avion pe care îl vom descrie mai jos şi care are, printre altele, avantajul enorm că reduce cu mult, timpul de executare al planului şi reduce şi costul ridicării.

Cu metoda aceasta nouă, complectarea şi punerea la zi a planului Departmentului Senei (48.000 h.) din Franţa, s'a făcut într'o vară ; multe alte oraşe atât de pe continent, cât şi din America, au făcut ridicări prin fotografiere din avion, obţinându-se peste tot foarte bune rezultate.

La noi în ţară, se face acum ridicarea planului Bucureştiului până la liniă forturilor prin fotografiere, de către o societate franceză.

Aceiaşi societate franceză a încheiat un contract cu oraşul Bacău pentru ridicarea unei suprafeţe de circa 500 hectare la scara 1 : 5000 şi apoi a unei suprafeţe de circa 100 hectare la scara 1 : 1000, cu nivelment parţial, fără curbe de nivel, cu termen de livrare în 6 luni.

Voi arăta pe scurt şi fără multe detalii technice, cum se procedează la ridicarea unui plan prin fotografiere din avion.

Se fotografiază mai întâi întreaga regiune. Pentru planurile la scară mai mică, adică 1 : 500 sau 1 : 10.000 cu un aparat fotografic cu distanţa focală mai mică (20—30 cm.), şi se zboară cu avionul la înălţimi mai mari (2000 până la 3000 m.); iar pentru planurile la scară mai mare, adică 1 : 2000 sau 1 : 1000 cu un aparat cu distanţa focală mai mare (0,50 cm.) şi se zboră la înălţimi mai mici (1000—2000 metri).

Avionul zboară deasupra regiunei de ridicat fotografiind fâşii paralele, care se suprapun cu jumătate, astfel ca orice punct de pe teren să figureze pe mai multe fotografii.

Se lucrează cu clişee de sticlă şi nu cu filme, pentru ca deformarea să fie cât mai mică.

Clişeele odată luate, se developează şi se scot câte-va serii de copii pe hârtie fotografică, care servesc la lucrările pe teren şi la lucrările în birou.

Fotografiile luate, se aşează apoi unele lângă altele, prinzându-se cu piuneze şi se formează astfel un prim plan fotografic provizoriu, ceeace numesc francezii „un avant plan" fotografic.

Acum doi ani s'a făcut un avant plan foto-

www.dacoromanica.ro

grafic al oraşului Cluj de către aviaţia noastră, lucrările însă n'u mers mai departe.

Avan-planul nu este un plan la scară şi se observă unele mici nepotriviri la marginele clişeelor, însă ei dă o imagine foarte sugestivă a terenului, arătând toate drumurile, casele, plantaţiile, râurile, etc. La Bucureşti ne-am servit de aceste avant-planuri pentru a face schiţele tuturor comunelor suburbane pe care am trasat apoi delimitarea vetrei satelor.

Tot pe astfel de avant-planuri s'au trasat şi limitele zonelor de glomeraţiuni care se ridică la scara 1 : 1000.

Odată cu începerea fotografierii din avion se încep şi operaţiile pe teren, după metodele obişnuite şi anume triangulaţia şi poligonaţia. După ce s'a terminat fotografierea, se aleg pe fiecare fotografie câte patru puncte vizibile pe fotografie şi se însemnează printr'un cerc.

Toate operaţiile de măsurători pe teren nu au alt scop de cât de a afla situaţia în plan a acestor puncte alese de fotografi: ridicarea altor puncte nu e necesară. Aceasta e marea simplificare a operaţiilor pe care o aduce metoda nouă : în loc de a ridica sute de puncte pe teren, corespunzătoare unei fotografii, se face ridicarea a numai patru puncte.

Pe măsură ce ridicarea pe teren avansează, se poate începe în laborator operaţia cea mai interesantă şi anume redresarea fotografiilor, adică punerea lor la scară. Se înţelege foarte uşor cum se poate fotografia o regiune din avion, însă cum este posibil ca o fotografie, care este o perspectivă să se transforme într:o altă fotografie pusă la scară, adică într'o proecţie ortogonală, aceasta este mai greu de conceput.

Ridicarea fotografiilor a fost una din problemele esenţiale a ridicări planurilor prin fotografii din avion şi a fost rezolvită în mod practic, astfel ca să se poată industrializa de Roussilhe, un inginer francez. Metoda lui este în principiu următoarea :

Se proectează clişeul fotografic cu ajutorul unei lanterne, pe un ecran mobil pe care s'au trasat la scară cele patru puncte a căror situaţie în plan s'a măsurat pe teren. Ecranul acesta se deplasează atâta cât e nevoie şi se aşează prin tatonări într'o astfel de poziţie în cât imaginea proectată a celor patru puncte din clişeu să corespundă exact cu cele patru puncte însemnate mai dinainte pe ecran. Dacă trei din punctele proecţiei (al patrulea punct e numai pentru control), coincid cu cele trei puncte corespunzătoare de pe ecran, atunci şi toate celelalte puncte ale proecţiei de pe ecran sunt la scară. Se pune apoi pe ecran o hârtie fotografică, lipită pe sticlă şi se fotografiază proecţia, obţinându-se astfel fotografia la scară, în proecţie ortogonală. Aceasta e toată redresarea.

De fapt chestiunea e puţin mai complicată de cât am expus-o aici, şi soluţia nu este matematic exactă de cât când terenul de ridicat este perfect plan. Insă pentru claritatea principiului nu este nevoe de mai multe detalii ; pentru terenurile care diferă prea mult de plan, sunt şi alte operaţii suplimentare, utilizându-se două clişee şi obţinându-se situaţia în plan prin metoda intersecţiei, dar ne oprim aici.

După redresarea tuturor fotografiilor, ele se lipesc una lângă alta, păstrându-se numai mijlocul şi tăindu-se părţile cari se suprapun, formându-se astfel o singură imagine fotografică pusă la scară, a întregului teren. Acesta este planul fotografic.

Pentru trasara planului grafic după fotografiile redresate, nu mai este nevoie de cât de simple operaţii de desen. In acest scop se face un rând de copii fotografice redresate pe hârtie mată, lipită pe geam. Aceste geamuri cu fotografiile restituite, se pun pe masa desenatorului, care e luminată pe dedesupt cu o lampă şi se aşează deasupra o hârtie de calc, copiindu-se direct de pe fotografie detalile planimetrice : străzi, căi ferate, clădiri, curţi, grădini, împrejurimi, trotoare, linii de tramvae, etc. Acolo unde e cazul se fac şi corecţiile necesare când terenul nu e plan.

După ce se fac aceste desene, ele se verifică pe teren şi apoi se desenează definitiv.

Metoda pe care am expus-o, nu permite să se facă şi curbele de nivel prin fotografiere, de aceia nivelmentul se face prin metodele obişnuite : nivelmentul de precizie cu un nivel herthelemy şi cu mire speciale, iar nivelmentul punctelor de detaliu cu tacheomètre autoreductoare. Operaţia tacheometriei este însă mult

www.dacoromanica.ro

ajutată de fotografii, pe care le iau operatorii cu ei pe teren, ne mai fiind nevoe de a face alte schiţe, ceeace simplifică şi accelerează lucrul.

In privinţa preciziunei, planurile grafice executate după această metodă la scările 1 :5000 şi 1 : 1000 nu sunt mai puţin precise de cât cele ridicate prin metoda obişnuită. Se poate lucra astfel ca eroarea pe plan să nu întreacă un sfert de milimetru ; nu se poate cere mai mult.

In afară de metoda aceasta „Roussilhe", mai sunt şi alte procedee de a utiliza fotografiile din avion, atât în Franţa cât şi în Italia, Austria şi mai ales în Germania, unde industria aparatelor optice este foarte dezvoltată.

Acolo se întrebuinţează mai mult metoda stereofogrametriei. In loc de a se face măsurători pe teren, se obţine în aparate speciale imaginea în relief a terenului şi măsurătorile se fac pe aceste imagini în mod automat. Există mai multe sisteme din astfel de aparate din care menţionăm Stereograful Orel (după numele inventatorului, locotenent la Institutul Geografic din Viena) ; Stereograful Zeiss, Stereotopometru Predhumeau (francez), autograful Wild, fotocartograful Nistri şi apoi aparatul cel mai perfecţionat, autocartograful Hugershaff, construit de Casa Heyde din Dresda.

Autocartograful Hugershaff este prevăzut cu un dispozitiv pentru desenarea automată a planurilor de situaţie şi a curbelor de nivel. Manipulaţia consistă în a aduce reperul mobil al autocartografului asupra unuia sau alteia din punctele clişeului şi desenarea punctului se face automat pe plan, la scara voită. Pentru trasarea curbelor de nivel, reperul mobil este fixat la o cotă determinată şi mişcat dealungul clişeului, iar curbele de nivel se trasează autoamt la locul pe care trebuie să-i aibă.

Acest aparat este foarte bun pentru terenurile accidentate unde sunt denivelări de sute de metri, căci, spre deosebire de metoda Roussilhe, el ne dă şi curbele de nivel. Preciziunea la nivelment este însă insuficientă pentru oraşele de şes, căci există o incertitudine asupra cotelor de 0,40 metri. Aparatul este foarte bun însă şi foarte scump, de aceia trebuesc lucrări multe şi mari pentru ca să se poată amortiza.

Avantajele metodei ridicări planurilor prin fotografierea din avion sunt următoarele :

1) Ridicarea planului se face mult mai repede de cât prin metoda obişnuită, avantaj esenţial care trebue apreciat mai ales acum când majoritatea oraşelor noastre nu au plan de sistematizare.

2) Costul ridicări planului este mai mic.

3) Prin faptul că alături de planul grafic avem şi planul fotografic, ni se dau o mulţime de detali care prin natura lor nu pot figura pe planul grafic şi cari pot prezenta mare interes.

4) Planul fotografic are o valoare de document care nu se poate contesta, şi o bogăţie de detalii exacte cum nu se poate obţine prin nici un alt procedeu.

5) Planul grafic obţinut prin metoda fotografierii aeriene este tot aşa de precis ca şi cel obţinut prin metodele terestre, are în plus însă avantajul omogenităţii, adică toate părţile lui sunt tot aşa de exacte, pe când la celalt plan care se execută de un foarte mare număr de topografii intervin deosebirile inerente lucrărilor făcute de persoane diferite.

Pentru a ne putea însă folosi de toate avantagiile pe cari le prezintă ridicarea planurilor prin fotografiere din avion este nevoe să se înfiinţeze la noi în ţară o instituţie naţională, care să facă ridicări de planuri prin aceatstă metodă.

10 Octombrie 1926.

www.dacoromanica.ro

Comunicare pentru congresul Uniunii oraşelor din 9--10 Octombrie 1927 la Constanţa

ALIMENTAREA CU APA A ORAŞELOR

Este în afară de îndoială că una din chestiunile vitale şi de primă necesitate edilitară ce au de rezolvit oraşele, este chestiunea alimentării cu apă.

Din acest punct de vedere constatăm că oraşele din vechiul regat şi Basarabia, afară de câteva excepţiuni, nu numai că stau mai rău de cât oraşele din Transilvania şi Bucovina, dar majoritatea nu au făcut aproape nimic pentru rezolvirea problemei, întrebuinţând încă procedeuri primitive.

Ori, gradul de civilizaţie al unui oraş se constată prin organizarea confortului de tot felul pe care îl oferă cetăţenilor.

Când Parisul se gândeşte să instaleze conducte publice de calorifer, cred că este momentul ca şi oraşele noastre să se gândească a da cetăţenilor apa potabilă necesară, care este primul element al vieţi.

S'ar crede că greutăţile insurmontabile stau la baza acestei chestiuni şi că rezolvarea ei cere fonduri extraordinare şi imposibile de realizat.

Chestiunea însă nu stă tocmai aşa.

Este destul ca edilii unui oraş să vrea să păşească spre rezolvirea problemei şi urmărind-o metodic şi perseverent, se găsesc mijloacele pentru ducerea la bun sfârşit.

Prima chestiune este deci ca un oraş să vrea în mod hotărât şi în acest caz vom analiza pe scurt cari sunt operaţiunile necesare.

Dela început se examinează situaţia oraşului şi situaţia resurselor de unde s'ar putea alimenta, procedându-se la analiza apelor şi la studiul lor din punct de vedere fizic, chimic, bacteorologic şi geologic.

Se va întocmi planul de situaţie cu curbe de nivel al oraşului şi al regiunei de unde se va alimenta.

Se va întocmi statistica populaţiunii, calculându-se şi densitatea pe diferite regiuni.

Odată aceste lucrări preliminare stabilite, specialistul procedează la întocmirea proectului, ţinând seamă de toate datele arătate mai sus şi de toate elementele technice. Se înţelege că chestiunea poate avea diferite soluţiuni şi iar este dela sine înţeles că cea preferabilă, mai ales în starea de azi, este aceea care la paritate de alte condiţii este cea mai ieftină. Orice lux trebue sacrificat complect numai utilului.

Odată proectul stabilit cu toate piesele necesare, el îşi urmează întâi filiera aprobărilor superioare şi apoi poate fi pus în execuţie.

Asupra costului lucrărilor nu se poate anticipa nimic, el urmând a se calcula pentru fiecare caz în parte, deoarece în calculul său intervine un complex de factori din cari foarte mulţi depind de condiţiile locale. Aici stă abilitatea specialistului, ca cu minimum de cheltueli să aibă maximum de profit.

Chestiunea financiară se poate rezolvi sau prin împrumut sau printr'un buget extraordinar repartizat pe mai mulţi ani. Dacă împrumutul este pe un termen mai lung, el este preferabil de oarece el grevează în mod just mai multe generaţii de locuitori.

In caz că nu se poate face împrumut, atunci se scindează lucrările în mai multe perioade, după posibilitatea realizării unui buget extraordinar.

www.dacoromanica.ro

Iată dar principiile generale pentru rezolvarea acestei probleme.

Odată acestea expuse, ţin să atrag atenţiunea asupra a două lucrări.

1) Am spus mai sus că stă în abilitatea specialistului ca cu minimum de cheltueli să tragem maximum de folos. Aceasta este o chestiune de mare importanţă, de oarece în afară de ştiinţă, inspiraţie şi abilitatea proectantului, pot da soluţiuni uşor realizabile, pe când din contră, lipsa acestor calităţi, pot da soluţiuni fanteziste şi irealizabile.

2) A doua chestiune asupra căreia ţin să atrag atenţiunea este că odată instalaţiile făcute funcţiunea lor trebue urmărită cu toată priceperea necesară, căci altfel instalaţiuni foarte bune cari ar funcţiona perfect în condiţii normale pot fi condamnate din cauza nepriceperii.

Acestea spuse pe scurt, voi arăta câte-va din rezultatele obţinute la Brăila, în ultimii trei ani.

Mai înainte voi face o scurtă descriere a instalaţiilor existente :

Apa este absorbită din Dunăre prin trei pompe centrifuge, două de câte 60 H.P., şi una de 80 H.P.

Această apă este tratată cu aluminium feric şi refulată în 8 bazine decantoare, având fiecare o capacitate de 600 m. c., unde se limpezeşte parţial. Din aceste bazine apa trece în filtre, unde se limpezeşte complect, căpătând toate calităţile unei ape potabile.

Filtrele sunt de sistemul celor lente, englezeşti şi au o suprafaţă totală de 2250 m. p.

Debitul actual normal este de 6000 m. c., pe zi.

Se înţelege că debitul de 6000 m. c., este insuficient, revenind aproximativ 50 litri pe zi de cap de locuitor pentru toate trebuinţele publice şi private.

Dacă examinăm tabloul alăturat, vedem că în anul 1911 912, toate oraşele citate, afară de o singură excepţie, au consumat între 100 şi 291 litri de cap de locuitor pe zi şi dacă urmărim ulterior această cantitate a mers crescând. Parisul a consumat în anul 1926, 460 litri de cap de locuitor pe zi.

Aşa dar şi la Brăila, dacă considerăm ca un minimum 100 litri pe zi de locuitor, este necesar a avea 12.000 m. c., pe zi.

Lucrările pentru mărirea capacităţii Uzinei până la această cantitate, sunt în curs şi cred că în interval de un an, Brăila se va număra printre puţinele oraşe cari au rezolvit complect chestiunea apei.

Să vedem acum rezultatele cari s'au obţinut prin diferitele metode de tratare a apei.

Apa de Dunăre are două caracterstice principale : este încărcată cu nomol în cantităţi mai mari sau mai mici, după anotimp şi starea apei şi conţine o cantitate considerabilă de bacterii cari în general nu sunt patogene, dar în cari se semnalează colibacilul.

Claritatea apei se măsoară zilnic cu un disc gradat şi din tabloul ce anexăm se vede că ea variază dela 4—15 c. m.

In ce priveşte bacteriile din tablourile de analize aci anexate, se vede că apa brută din diferite puncte în amonte de sorb, conţine dela 700 la 3500 bacterii pe cm. c., după două zile, această cantitate variind cu timpul şi starea apei. Se semnalează în mod constant colibacilul.

Preocuparea noastră este dar să limpezim apa dându-i o claritate perfectă şi să elîminăm complect bacteriile şi în special colibacilul.

TRATAREA CU ALUMINIUM FERIC ŞI DECANTAREA

Am spus că apa brută înainte de a merge la decantare este tratată cu aluminium feric.

Acest corp are o influenţă excelentă în ce priveşte clarificarea, decoltorarea şi prepararea pentru eliminarea bacteriilor.

Prin tratarea cu aluminium feric se precipită materiile coloidale, formând un strat care se depune şi astfel apa este debarasată de materii argiloase, humoase, alge care o turbură şi îi alterează culoarea, antrenând astfel în mod mecanic şi bacteriile ce se găsesc pe aceste substanţe.

Compoziţia minerală a apei nu se modifică aproape de loc.

Cantitatea de aluminium feric ce se pune, variază dela 10—40 gr., pentru fiecare m. c.,

www.dacoromanica.ro

de apă pe zi, după cum apa ce se tratează este mai limpede sau mai tulbure.

După ce este tratată cu aluminium feric, apa trece în decantoare unde se limpezeşte atât prin pătura coagulată care se lasă în jos, cât şi prin depunerea celorlalte materii ce se află în suspensiune.

In decantoare, după cum se ştie, apa poate să fie tratată în două feluri : sau urmează un drum în zig zag, dealungul decantoarelor, curgerea făcându-se continuu ; sau apa stă în repaus, un număr de ore, după care este tricea la filtre.

Până în anul 1927, s'a întrebuinţat prima metodă.

Apa mergea în zig zag dela primul până la ultimul decantar, astfel că o tranşă de apă facea cam 12 ore de când intra şi până când treceta la filtre.

Bazinele decantoare se curăţau, dura 3—4 luni ; cantitatea de nămol depusă, varia dela 1,50 m., în primul decantor până la 0,40 în ultimul.

Analizând acest nămol care se depunea pe fundul decantoarelor s'a găsit că el conţine după 2 zile o cantitate de 728.000 bacterii, la un gram de nămol, între cari ş colibacilul.

Limpezirea apei la ultimul bazin decantar varia între 20—40 cm., după gradul de turbureală iniţial.

Filtrele se îmbâcsesc repede, trebuind a fi curăţate la 6—7 zile de funcţionare, cu viteza medie de 3 m.c., pe un m. p., de suprafaţă filtrantă.

Dupe o îndelungă experimentare a acestei metode care confirmă în mod permanent rezultatele de mai sus, am introdus a doua metodă, adică apa stă în repaos 5—7 ore, după care trece apoi la filtre. Astfel regimul de funcţionare este următorul : un bazin este în repaos, unul se umple, unul lucrează la filtre şi autul se curăţă.

Prin această metodă am obţinut rezultate extrem de favorabile :

Apa după 5—7 ore de repaos, capătă o mare limpezire. Intre 80—150 cm., ceeace niciodată nu s'ajuns cu metoda dintâi.

Nămolul depus la fund abia ajunge la 6—7 cm., el este moale şi se elimină prin simpla spălare cu furtunul.

Curăţirea durează 1—2 ore.

Durata filtrelor la viteza normală de 3 m.c., pe m. p., de suprafaţă filtrantă, este de 4—5 ori mai mare ca în primul caz, ele curăţindu-se abia la 30—40 zile.

Făcând analiza bacteriologică, se găseşte că numărul germenilor este considerabil redus şi că se elimină colibacilul în majoritatea cazurilor.

Aşa de exemplu, la una din analize după două zile apa la sosire are 700 germeni pe cm. c., şi colibacilul ; după ½ ore de repaos conţine 100 germeni şi colibacilul ; după 5 ore conţine 50 germeni, fără colibacil ; trecută apoi prin filtru, germenii se reduc la 5 pe cm. c., fără colibacil.

Acestea sunt rezultatele foarte importante cari s'au obţinut prin aceasta a doua metodă de decantare.

Ar trebui să trec acuma la chestiunea filtrării şi ozonizărei. Având în vedere însă că aceasta este o chestiune prea importantă care cere o mai lungă desvoltare, îmi rezerv a face o comunicare cu o altă ocaziune ; iar acum să-mi daţi voe a rezuma numai rezultatele obţinute prin metodele arătate şi amintite mai sus adică tratarea cu aluminium, decantare, filtrare.

Apa brută din Dunăre care vine cu un grad de tulbureală de 4—15 cm., şi cu un număr de bacterii de 700—3500 pe cm., după trecerea prin operaţiunile de mai sus, capătă o limpezire perfectă, putându-se vedea perfect numerile discului până la fundul bazinului, adică 3,50 adâncime ; numărul bacteriilor se reduce la 3.30 pe cm. c., colibacilul fiind aliminat chiar după decantare. Toate celelalte proprietăţi fizice şi compoziţia chimică se menţine obţinându-se o apă potabilă de prima calitate.

Inginer EMIL ENESCU
Directorul Serv. Tehnic al
Municipiului Brăila

www.dacoromanica.ro